

ELŐTERJESZTÉS

az Egészségügyi és Szociális Bizottság
2022. év február hónap *28* napján tartandó ülésére

Előterjesztés tárgya: **Döntés az Egyesített Bölcsődék szakmai programjának jóváhagyásáról**

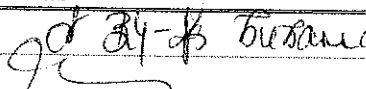
Összeállító:

Név	Tisztség	Aláírás
Kulik Edina	intézményi referens (HSZF)	
Kelemenné Fejérpataky- Herceg Szilvia	főosztályvezető-helyettes (HSZF)	

Egyeztetve (Polgármesteri Hivatal):

Név	Tisztség	Aláírás
Chrobák Zoltánné dr.	aljegyző, főosztályvezető (HSZF)	

Az előterjesztés összhangban van a jogszabályokkal:

Név	Tisztség	Aláírás
dr. Bécs-Kónya Zsuzsanna	jogtanácsos (JTP)	
dr. Kóródi-Juhász Zsolt	főosztályvezető (JTP)	

Pénzügyi, gazdasági szempontból ellenőrizte:

Név	Tisztség	Aláírás
Buzás Lászlóné	gazdasági vezető	

Jegyzői törvényességi ellenőrzés:

Név	Tisztség	Aláírás
dr. Ronyecz Róbert	jegyző	

Tájékoztatva:

Név	Tisztség	Aláírás
Kassai Dániel	tanácsnok	

Előterjesztő:

Név	Tisztség	Aláírás
Szaniszló Sándor	polgármester	

Tárgyalja:

Javasolt meghívott: **Marton Attiláné, Egyesített Bölcsődék intézményvezetője**
A határozati javaslat elfogadásához minősített többség szükséges/ nem szükséges*.
Az előterjesztés zárt kezelését kérjük/ nem kérjük*.

<u>nilvános ülés / zárt ülés*</u>		
Mötv. 46. § (2) bekezdés a)	46. § (2) bekezdés b)	46. § (2) bekezdés c)
<u>egyszerű többség / minősített többség*</u>		
Kt. SZMSZ 49. § (1-17.)	egyéb jogszabály:	
hatáskör jogalapja		
Kt. SZMSZ 81/B. § (2) bekezdés 4. pontja	egyéb jogszabály:	
* megfelelő rész aláhúzendó		

Tisztelt Egészségügyi és Szociális Bizottság!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. § (1) bekezdés d) pontja értelmében a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó állami és nem állami intézmény fenntartója jóváhagyja az intézmény szervezeti és működési szabályzatát, valamint szakmai programját. A (2) bekezdés alapján a szakmai program jóváhagyása akkor tagadható meg, ha az nem felel meg az e törvényben, valamint a szakmai jogszabályokban előírt követelményeknek

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (továbbiakban: NM rendelet) 4/A. § (1) bekezdése szerint a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény szakmai programjának tartalmaznia kell

- a) a szolgáltató, intézmény nevét, székhelyét, telephelyét;
- b) az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzőit;
- c) a szolgáltatás célját, feladatát, alapelveit, így különösen
 - ca) a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatását, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírását,
 - cb) az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módját,
- d) a feladatellátás szakmai tartalmát, módját, a biztosított szolgáltatások formáit, körét, rendszerességét, valamint a szolgáltatási típusnak megfelelően a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellegét, tartalmát, módját;
- e) az ellátás igénybevételének módját;
- f) a gyermekjóléti szolgáltató, intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módját;
- g) az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályokat;
- h) a szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módját, formáit;
- i) a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről szóló kormányrendeletben foglaltak szerinti
 - ia) alkalmassági felülvizsgálat módját és
 - ib) eljárásrendet a nevelőszülő a gondozásában elhelyezett gyermek, fiatal felnőtt ellátására megillető juttatások elszámoltatásáról.

Az NM rendelet 4/ A. § (2) bekezdése alapján a szakmai programhoz mellékelni kell a törvényes képviselővel kötendő megállapodás tervezetét, valamint a szervezeti és működési szabályzatot. A (3) bekezdés szerint a szakmai programot az (1) bekezdés szerinti elemeinek változása esetén módosítani kell.

A Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Egyesített Bölcsődék (a továbbiakban: Egyesített Bölcsődék) Szakmai Programját a Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) Képviselő-testülete a 210/2017. (VI. 22.) számú határozatával jóváhagyta.

A 2017. június 22-én jóváhagyott szakmai program óta a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjában változás történt. Az egyes alapelvekben, nevelési feladatokban lévő szakmai meglátások, meghatározások és az alapelvek, feladatok, nevelési feladatok főbb helyzetei bővítésre kerültek. Az elmúlt időszak jogszabályváltozásai szükségessé tették az intézmény szakmai programjának aktualizálását és fenntartói jóváhagyását.

Az Egyesített Bölcsődék intézményvezetője felülvizsgálta és kiegészítésekkel, pontosításokkal áttekinthetőbbé, egységessé tette az intézmény szakmai programját.

A szakmai program az intézmény jelenlegi szakmai működését tükrözi, részletes tartalma átlátható képet ad az ellátott feladatokról, azok ellátásának módjáról, követik a vonatkozó jogszabályok változásaiból eredő kötelezettségeket.

A módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt új szakmai programot az előterjesztés 1. számú melléklete tartalmazza.

A szakmai program jóváhagyásával az Önkormányzat jogszabályban meghatározott feladatának tesz eleget. A szakmai program a jogszabályi és szakmai követelményeknek megfelel, és megfelelő alapját képezheti az Egyesített Bölcsődékben folyó kiváló szakmai munkának.

Az Önkormányzat Képviselő-testületének a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 42/2011. (XII. 20.) önkormányzati rendelete 81/B. § (2) bekezdés 4. pontja szerint a Képviselő-testület Egészségügyi és Szociális Bizottságának átruházott hatáskörébe tartozik a szociális és gyermekjóléti intézmények szakmai programjának jóváhagyása.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Egészségügyi és Szociális Bizottságot, hogy az előterjesztés és annak melléklete alapján hozza meg döntését a határozati javaslatban foglaltak szerint.

Határozati javaslat:

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testületének Egészségügyi és Szociális Bizottsága a Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testületének a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 42/2011. (XII. 20.) önkormányzati rendelete 81/B. § (2) bekezdés 4. pontja alapján átruházott hatáskörben úgy dönt, hogy a Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Egyesített Bölcsődék szakmai programját az előterjesztés 1. számú melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja.

A Bizottság felkéri a polgármestert, hogy gondoskodjon az Egyesített Bölcsődék intézményvezetőjének a döntéssel kapcsolatos tájékoztatásáról.

Felelős: polgármester

Határidő: 2022. február 28.

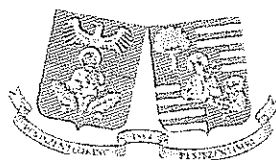
Budapest, 2022. FEBR. 14.

Szaniszló Sándor
polgármester

Melléklet:

1. számú: Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Egyesített Bölcsődék szakmai programja

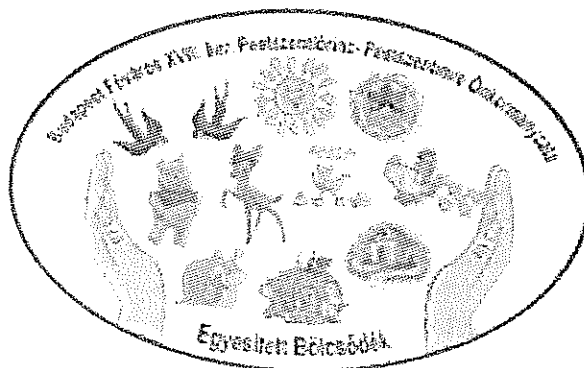

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentimre – Pestszentlőrinc Önkormányzata

Egyesített Bölcsődék

SZAKMAI PROGRAMJA

Hatályba lépés napja:

2022. február

Tartalomjegyzék

	Oldal
I. BEVEZETÉS	2
1. Az intézmény minőségpolitikája	2
2. Az intézmény céljainak megfogalmazása	3
II. AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA	3
1. Az intézmény földrajzi elhelyezkedése, ellátási területének jellemzői	3
III. AZ INTÉZMÉNYI SZOLGÁLTATÁSOK	4
1. Az alapellátás kapacitása	4
2. Bababirodalom Szolgáltató Központ	5
IV. AZ INTÉZMÉNY HUMÁNERŐFORRÁSAI	5
V. ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELE ÉS ANNAK MÓDJA	6
VI. TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA	7
VII. ELLÁTOTTAK JOGAINAK VÉDELME	7
VIII. A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELME	8
IX. DOKUMENTÁCIÓK, NYILVÁNTARTÁSOK VEZETÉSE	8
X. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI	9
XI. AZ INTÉZMÉNYEN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKSEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS, KAPCSOLATTARTÁS CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI	11
XII. A TELEPHELYEK EGYEDI SZAKMAI MUNKÁJÁNAK BEMUTATÁSA A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA MENTÉN	12
1. ERDEI KUCKÓ BÖLCSŐDE	19
2. CSIBEKAS BÖLCSŐDE	26
3. HÉTSZÍN VIRÁG BÖLCSŐDE	31
4. FECSKEFÉSZEK BÖLCSŐDE	38
5. MICIMACKÓ BÖLCSŐDE	41
6. CSIGA-BIGA BÖLCSŐDE	47
7. BABABIRODALOM BÖLCSŐDE ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT	50
8. NAPSUGÁR BÖLCSŐDE	56
9. ICIRI-PICIRI BÖLCSŐDE	66
10. BAMBI BÖLCSŐDE	74
XIII. JOGSZABÁLYTÁR	75
XIV. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	76
Megállapodás	79
Szervezeti Működési Szabályzat	79

I. BEVEZETÉS

Szakmai programunkat azzal a céllal készítettük, hogy átfogó képet adhassunk a kerületben élő a legkisebb korosztályt érintő intézményesített ellátásáról, azaz a bölcsődei ellátásról. Fontos, hogy a kerületben élő lakosság globális képet kapjon az intézmények munkájáról, a gyermekeiket érintő nevelési – gondozási munka protokolljáról, a szakmai elvárásokról, alapelvekről. Mindezt természetesen úgy próbáljuk megvalósítani, hogy figyelembe vesszük a helyi szociális jellemzőket a kerületben élő családok igényeit. A bölcsődékben dolgozó munkatársak a lehető legmagasabb szintű feladatellátást biztosítják, adott feltételek között. Bízunk benne, hogy az igénybevevők megelégedésére tudjuk hivatásunkat kiteljesíteni, szolgálatunkkal segíteni a családok mindennapjait.

Az intézménnyel kapcsolatos alapvető információk:

- Az intézmény neve: Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc – Pestszentimre Önkormányzata Egyesített Bölcsődék (a továbbiakban: Intézmény)
- Az intézmény székhelye: 1181 Budapest, Kondor Béla sétány 5.
- Az intézmény elérhetőségei:
Telefon: +36 1 291-05-78, +36 1 291-32-21
Email: cbi@bolcsi18.hu
Weboldal: <https://bolcsi18.hu>
- Az intézmény fenntartója: Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc – Pestszentimre Önkormányzata
- A fenntartó címe: 1184 Budapest, Üllői út 400.
- Az intézmény, irányító szerve: Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc – Pestszentimre Önkormányzatának Képviselő-testülete
- Az intézmény ellátási területe: Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc – Pestszentimre közigazgatási területe

1. Az intézmény minőségpolitikája

Minőségpolitikai nyilatkozat:

Családbarát, egységes gyermekközpontú szemlélet, inkluzív nevelés

- Az egyéni és életkori sajátosságokhoz optimálisan illeszkedő olyan nevelési - gondozási környezet megteremtése, amely által minden gyermeket **önmagához képest egy magasabb fejlettségi szintre tudunk eljuttatni.**
- Emberi méltóság mindenkori tiszteletben tartása, a hátrányos megkülönböztetés minden formájának elutasítása. Esélyegyenlőség megteremtése.
- **Partnerközpontúság, nyitottság,** bölcsőde és a család együttműködő tevékenységének erősítése, a helyi erőforrások legjobb felhasználása.
- Céljaink eléréséhez elengedhetetlenül szükséges a munkatársak **szaktudásának folyamatos növelése,** az önképzés, a továbbképzés, továbbá olyan **munkahelyi légkör** megteremtése, amely elősegíti a **szakmai innovációt,** a **nyílt és hatékony kommunikációt.**

- Fontosnak tartjuk a nevelő – gondozó munkánk **folyamatos felülvizsgálatát, monitorozását**, a szükséges korrekciók elvégzését a szolgáltatásainkat igénybevevők **elégedettségi vizsgálatát**.

Minőségpolitikánk egységesen és teljes körűen érvényes az intézmény valamennyi dolgozójára, valamennyi tevékenységünkre és működésünk folyamataira.

2. Az intézmény céljainak megfogalmazása

Biztosítani az intézmény szakszerű, törvényes, az adott feltételek mellett a lehető legnagyasabb szintű feladatellátást, figyelembe véve az intézmények egyedi sajátosságait. Célunk: 20 hetes kortól a családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, a napközbeni ellátás keretében biztosítani:

- feltétel nélküli elfogadás, egyéni bánásmódot
- érzelmi-fizikai biztonság megteremtését
- tapasztalatszerzési lehetőség biztosítását
- integrálható gyermek esetében, minél fiatalabb életkortól kezdve a nevelést- gondozást
- gyermek és a szülő kompetencia érzésének erősítését, érték közvetítést
- szociokulturális hátrányok csökkentését
- a bölcsődei nevelés - gondozás országos alapprogramjának maradéktalan és magas szintű megvalósítását
- a családok bizalmát és a fenntartó megelégedését is elnyerni
- kiemelt hangsúlyt helyezni az egészséges táplálkozás alapelveinek megvalósítására és a HACCP (veszélyelemzés és kritikus pontok) rendszer elvárásainak betartására.

Gyermekkép

A bölcsődei nevelés – gondozás országos alapprogramjának megfelelő szemlélettel célként fogalmazzuk meg a gyermekek fejlődésének támogatását, az eltérő életkori sajátosságok és egyéni szükségletek ismeretében. Értékként fogadjuk el az egyéni különbségeket az uniformizálással szemben, az individualizálva szocializáló személyiségfejlesztésre törekszünk.

Bölcsődekép

Bölcsődeképünk a nyitott bölcsőde, amely a szűkebb környezet igényeihez igazodva, szakmailag önálló intézményként látja el a kisgyermek napközbeni ellátását. Bevonjuk a szülőket a bölcsődei életbe, érdekeltté tesszük őket a gyermekek nevelésében, célunk a szülők kompetenciájának erősítése. Folyamatosan tájékoztatjuk őket, közvetítő szerepet is betöltünk a gyermekek – családok – és egyéb szolgáltató intézmények között.

II.

AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

1. Az intézmény földrajzi elhelyezkedése, ellátási területének jellemzői

Budapest Főváros XVIII. kerülete - Pestszentlőrinc és Pestszentimre egykor önálló települések egyesítésével - 1950. január 01-jén jött létre. A XVIII. kerület legnagyobb kiterjedése észak-dél és kelet-nyugat irányban egyaránt 8-8 km, területe 38,61 km². Ma a kerületben a két nagyobb városrészben közel 100.000 ember él. A lakosok aránya Pestszentlőrinc 79%, Pestszentimre 21%. A két városrész között terül el a

Péterhalmi-erdő. A kerület főleg lakójellegű peremkerület, többségében alacsony szintszámú, laza családi házas beépítéssel, több intenzív beépítésű lakóteleppel és néhány fontos ipari létesítménnyel. A lakótelepek közül 3 szociális szempontból problémás. Az elmúlt években már meglévő, lakóparkok bővültek, illetve új lakóparkok jöttek létre, ez által növelve a ki- és a betelepülők arányát. Bölcsődéink Pestszentlőrincen elsősorban a lakótelepeken élöket, míg Pestszentimrén a családi házas övezetek és újonnan létrejövő lakóparkok gyermekeinek biztosítanak szolgáltatást. A bölcsődei férőhelyek elégségesek, az igényeket ki tudjuk elégíteni.

A kerületben a születések száma folyamatosan csökken. Annak ellenére a bölcsődéink iránti igény egész évben folyamatos, mely egyrészt jelzi, hogy a családok ki tudják használni a GYED, illetve GYES melletti munka lehetőségét. A foglalkoztatás, munkaerő piaci helyzet megkívánja a szülő mielőbbi munkába való visszatérését és nem utolsó sorban a szülők részéről az egzisztenciájuk, előre lépési lehetőségük megteremtését. Kisebb arányban fordul elő a szociális indok a jelzőrendszeren keresztül történő gyermekfelvétel. Az érkező családok zöme 1-2 gyermeket nevel, három vagy több gyermeket nevelő családok aránya a felvett gyermekekhez viszonyítva évenként 15-20%-ék között mozog. Folyamatosan emelkedik a sajátos nevelési igényű vagy korai fejlesztésre, gondozásra szoruló gyermekek aránya. Több gyermek esetében a bölcsődében derül ki, hogy szakember segítségére van szükség. Intézményeinkben integrált formában a megfelelő tárgyi és személyi feltételek mellett tudjuk fogadni a normális fejlődéstől eltérő fejlődésű gyermekeket. Az ellátást igénybevevők szociális helyzete változó képet mutat. Jellemzően a kertvárosi részből érkező családok jó körülményekkel, míg a lakótelepes övezetből érkező családok átlagos életszínvonalon vagy az alatt élnek. A bölcsődei ellátás igénybevételel elkerülhetővé válik, hogy a legelesettebbek, legrászorultabbak vesszenek el a szolgáltatások útvesztőiben.

III. AZ INTÉZMÉNYI SZOLGÁLTATÁSOK

1. Az alapellátás kapacitása

Az intézményben 10 bölcsődei szervezeti egység működik 700 férőhellyel, 59 működő csoporttal és egy 20 férőhelyes szolgáltató egységgel.

Az intézmény szervezeti egységei, bölcsődéi

1. Napsugár Bölcsőde (Itt van a székhelye az Egyesített Bölcsődéknek is.)	1181 Kondor B. stny. 5.	96 férőhely
2. Bababirodalom Bölcsőde és Szolgáltató Központ	1188 Bükk u. 6.	72+20 férőhely
3. Fecskefészek Bölcsőde	1181 Vándor S. u. 7.	84 férőhely
4. Bambi Bölcsőde	1182 Halomi u. 113/b.	72 férőhely
5. Csibekas Bölcsőde	1184 Kézműves u. 16.	72 férőhely
6. Hétszínvirág Bölcsőde	1184 Építő u. 3.	72 férőhely
7. Csiga-biga Bölcsőde	1185 Fülel u. 2.	72 férőhely
8. Micimackó Bölcsőde	1188 Pázsit u. 1-3.	72 férőhely
9. Erdei Kuckó Bölcsőde	1186 Tövishát u. 4.	48 férőhely
10. Iciri-piciri Bölcsőde	1183 Attila u. 11.	40 férőhely

Valamennyi szervezeti egység szakmai, ételmezési, munkaügyi és gazdálkodási tevékenységének irányítása az Egyesített Bölcsődék Központjában történik. A központ az intézmények motorja az intézményvezető irányításával, munkaterülete még az intézményvezető-helyettes, szaktanácsadó, dietetikus-ételmezési koordinátor, munkaügyi ügyintéző, gazdasági ügyintéző és adminisztrátor munkatársaknak. A központ helyet ad vezetői, munkatársi értekezleteknek, szakmai megbeszéléseknek, továbbképzéseknek, képzéseknek, kisebb rendezvényeknek.

2. Bababirodalom Szolgáltató Központ

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 42. § (4) bekezdése lehetőséget biztosít a bölcsődei alapellátáson túl – szolgáltatásként – speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetésére vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatásra. Ezeket a szolgáltatásokat a gyermek hatodik életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

Térítési szolgáltatások:

a) Időszakos gyermekfelügyelet

A szülő alkalmi elfoglaltsága idejére, néhány órára is előzetes igénybejelentés alapján kérheti gyermeke felügyeletét a szolgáltató egységben, térítés ellenében. A csoportösszetétel változékonysága és a széles skálán mozgó elvárások kezelése a kisgyermeknevelőtől kiemelkedően magas szintű ismereteket, rugalmasságot igényel. Az időszakos gyermekfelügyelet igénybevétele esetén is ajánlatos előzetesen, lehetőleg a szülővel együtt ismerkedni a leendő új környezettel és a kisgyermeknevelőkkel. A szolgáltató egység vezetője a gyermek személyi adatain kívül rögzíti a szolgáltatás igénybevételének a napját, időtartamát és azt, hogy kinek adható ki a gyermek, kit és hol lehet értesíteni sürgős esetben.

b) Játszócsoporthoz

A szolgáltató egységben külön játszócsoporthoz kialakításával, a szülőkkel vagy hozzátartozókkal együtt is fogadhatják a gyermekeket a hét bizonyos napjain. A kisgyermeknevelő szerepe megváltozik: ő a háziasszony a csoportban, a gyermekeket kísérőik gondozzák.

A játszócsoporthoz lehetőséget teremt arra, hogy

- szülő és gyermeke kedvező körülmények között játszasson együtt,
- a gyermekek barátkozhassanak egymással,
- a szülők beszélgethessenek egymással, kicserélhessék tapasztalataikat,
- a szülők tanácsot, segítséget kérjenek a kisgyermeknevelőtől,
- klubszerű foglalkozások keretében beszélgethessenek a kisgyermeknevelés-gondozás, az egészséges életmód, stb. területének szakembereivel.

A bensőséges hangulat kialakításához nagyon fontos a létszámhatárok figyelembevétele.

IV.

AZ INTÉZMÉNY HUMÁNERŐFORRÁSAI

A kerületben az önkormányzati fenntartású intézmény székhelyén és 9 telephelyén 10 bölcsődei egység működik. Az egyes bölcsődei egységek a bölcsőde vezetője irányításával látják el feladataikat.

Az engedélyezett álláshelyek száma: 257, ebből 182 szakalkalmazotti (151 kisgyermeknevelő, 31 bölcsődei dajka) és 75 technikai álláshely.

Az intézményben dolgozó munkavállalók mindegyike rendelkezik a munkaköréhez szükséges képesítéssel illetve hatósági képzéssel.

Képzés, továbbképzés, egyéni szakmai fejlődés lehetőségei

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 9/2000 (VIII.4) SZCSM rendelet (a továbbiakban: SzCsM rendelet) értelmében továbbképzési ütemterv szerint 4 évenként kötelező akkreditált továbbképzéseken vesznek részt (kötelező, munkakörhöz kötött és választható továbbképzések) a kisgyermekkel foglalkozó szakemberek.

A bölcsődevezetők vezetőképzésen (alapozó majd 2 évente megújító képzés) újítják meg ismereteiket. Bölcsődei dajkáink folyamatosan és sikeresen végzik a hatósági képzéseket. Ezen felül a házi továbbképzések, különböző szakmai fórumok, szakmai napok is lehetőséget adnak az innovációra, mely által valamennyi munkavállaló szakmai felkészültsége biztosított.

A munkavállalók szükséges, hogy rendelkezzenek azokkal az értékekkel, melyek által az intézmény presztízsét növelik. Ehhez azonban elengedhetetlen az a belső indíttatás, mely utat nyit az önképzés igénye felé is.

Igyekszünk ingyenes képzéseken részt venni, amennyiben ez nem megvalósítható a képzések költségét a fenntartó biztosítja.

V.

ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELE ÉS ANNAK MÓDJA

Bölcsődébe a kisgyermek 20 hetes korától vehető fel abban az esetben, ha a családjában a felvételéhez szükséges körülmények fennállnak. A bölcsőde a 0-3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását (nevelés-gondozás) biztosítja.

A bölcsődei ellátás igénybevételét és az ellátás megszűnését a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 15/1998. (IV.30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) szabályozza.

Az intézmény minden évben, április közepén általános tájékoztatót és felvételi hirdetőt tesz közzé a honlapján, amely tartalmazza a felvétel módját, a bölcsődei felvétel iránti kérelem benyújtásának határidejét, a bölcsődék jegyzékét tartalmazó linket, a felvételi eljárás eredményének időpontját és a szülő felé történő tájékoztatás módját.

Kerületünkben azon szülők kérhetik elsősorban gyermekük felvételét, akik kerületi lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkeznek.

A napközbeni kisgyermekellátás igénybevétele önkéntes az ellátást igénylő kérelmére történik. A bölcsődei felvétel iránti kérelmet személyesen és elektronikus úton is fogadjuk bölcsődéinkben.

Kerületünkben a bölcsődék nincsenek körzetesítve, azonban lehetőség szerint a lakóhelyhez, tartózkodási helyhez legközelebb eső ellátást nyújtó intézményben igyekszünk a gyermek/gyermekek ellátását biztosítani.

Évközben a bölcsődei felvétel folyamatos, férőhelyet az intézmények nem tartanak fenn. A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézményvezető (bölcsődevezető) írásban megállapodást köt a kérelmezővel, illetve törvényes képviselőjével (1. sz. melléklet).

Bölcsődéink a fenntartó által meghatározott napi nyitvatartási időn belül biztosítják a napközbeni kisgyermekellátást. A nyitvatartási idő valamennyi telephelyen 12 óra, 6.00 – 18.00 óráig. Ünnepnapokon és a hivatalos munkaszüneti napokon zárva tartunk.

Minden év április 21.-e a Bölcsődék Napja, nevelés-gondozás nélküli munkanap.
A nyári és téli időszakban figyelembe véve a kerületi óvodák nyári és téli zárva tartásának rendjét, intézményeink a fenntartó által jóváhagyott időpontban zárva tartanak. A kisgyermek ellátását mindig az ügyeletet ellátó intézményeinkben biztosítjuk.
A bölcsődék zárva tartásáról a szülőket tájékoztatjuk.

VI. TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA

Az intézményekről szóló általános tájékoztatók, működésükkel kapcsolatos információk, aktualitások, bölcsődék által szervezett rendezvények az alábbi kommunikációs csatornákon érhetők el:

- tájékoztató kiadvány, szóróanyagok – az intézményekben megtalálhatóak
- helyi médiák
- helyi újság
- kerületi honlap: <https://www.bp18.hu>
- intézményi weboldal
- e-mail (ebi@bolcsi18.hu), telefonos elérhetőség
- „nyílt nap” formájában
- személyes tájékoztatás, beszélgetés

Természetesen az információ tartalmától függ, hogy mely csatorna/csatornák a legmegfelelőbbek a tájékoztatásra a leghatékonyabb és leggyorsabb információ átadásra.

VII. ELLÁTOTTAK JOGAINAK VÉDELME

A Gyvt. II. fejezete tartalmazza a gyermekek alapvető jogait és a gyermeki jogok védelmét és 35. § (1) bekezdése alapján a bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmében az intézmény érdekképviselői fórumot működtet.

Az érdekképviselői fórum szavazati jogú választott tagjai az NM rendeletben meghatározottak szerint az ellátásban részesülő gyermek szülei vagy más törvényes képviselői az intézmény dolgozóinak képviselői és az intézményt fenntartó képviselői.

Az érdekképviselői fórum

- célja: Az ellátásra jogosultak érdekvédelme, képviselete. További cél, hogy a bölcsődei ellátással kapcsolatban esetlegesen felmerülő panasz, probléma mihamarabb a keletkezésének helyén orvoslásra kerüljön!
- feladata: Véleményt nyilváníthatnak a gyermekeket érintő ügyekben, javaslatot tehetnek az intézmény alaptervekenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működéséről. Az érdekképviselői fórum egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.

Panasz esetén az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselői fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz

fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviseleti fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Az intézmény az ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgáló érdekképviseleti fórum megalakításának és működésének szabályait, szabályzatban határozza meg. A szabályzat minden telephelyre egységesen vonatkozik.

A fórum szavazati jogú tagjai: az ellátásban részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői közül bölcsődei csoportonként 1 fő, az intézmény dolgozói közül gondozási egységenként 1 fő, a fenntartó képviselőjében 1 fő.

VIII. A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELME

A Gyvt. 15. § (7) bekezdésének megfelelően a gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatott, a gyermek közvetlen gondozása során hivatalból jár el, e tevékenységével kapcsolatban a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény szempontjából közfeladatot ellátó személynek minősül.

A szolgáltatást végző munkavállalók számára biztosítandó az emberi méltóság és személyiségi jogok tiszteletben tartása, munkájával, szakmával kapcsolatos véleménynyilvánítása. Joga a munkával kapcsolatos megfelelő mennyiségű és minőségű információhoz való jutás, biztonságos munkakörülmények. Munkavégzése során nem sérülhetnek egyéni, magánéleti, állampolgári érdekei és jogai.

Munkája, szakmai fejlődése érdekében segítség kérésének és nyújtásának lehetősége.

Védelemre jogosult a vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szemben, illetve vele szemben felmerült panasz esetén arra, hogy meghallgassák vagy panaszjog gyakorlásával éljen.

Lehetőség biztosítása a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezeti és a Magyar Bölcsődék Egyesületi tagságára.

IX. DOKUMENTÁCIÓK, NYILVÁNTARTÁSOK VEZETÉSE

A bölcsőde a gyermek fejlődésének segítése, a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás elősegítése érdekében az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezet.

A dokumentáció vezetésénél fontos szempontok: a tárgyyszerűség, hitelesség, az árnyaltság.

A dokumentáció vezetéséhez kérni kell a szülők hozzájárulását, a rögzítetteket kérésre a szülőknek meg kell mutatni.

A dokumentáció vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legmesszebb menőkig figyelembe kell venni.

Kötelezően vezetett nyilvántartások:

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.rendelet) szerinti:

1. sz. melléklet: A térítési díj-fizetés dokumentálása a évben

2. sz. melléklet: Az ellátási napokon az ellátást igénybe vevők jelen- vagy távollétének dokumentálása

4. sz. melléklet: A gyermekétkeztetés igénybevételének dokumentálása
6. sz. melléklet: NYILATKOZAT a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés igénybevételéhez

Egyéb nyilvántartások:

- Csoportnapló
- Gyermekfejlődési dokumentáció
- Családi füzet
- Fejlődési napló

X. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI

1. A „saját kisgyermeknevelő rendszer”
A „saját kisgyermeknevelő” rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik. A csoport gyermekeinek egy része (7 gyermek) tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. A nevelés- gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a gyermekfejlődési dokumentációt, családi füzetet, fejlődési naplót, csoportnaplót, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermeknevelője (felmenőrendszer). Az úgynevezett ölelkezési időben – amikor mindkét kisgyermeknevelő a csoportban van – idejét elsősorban a „saját” gyermekei gondozására, nevelésére fordítja. Ebben a rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját” kisgyermeknevelő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

2. Gyermekcsoportok szervezése
A bölcsődei gyermekcsoport létszáma 14 fő. Amennyiben a csoportba felvett gyermek életkora (akár egy fő esetén is), nem éri el a 24 hónapot, a csoportlétszám 12 főnél több nem lehet.
Egy kisgyermeknevelő maximum 7 gyermeket láthat el. A magasabb létszám szakmailag nem fogadható el. Nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra. Amennyiben sajátos nevelést igénylő gyermeket egészséges bölcsődei csoportban (integráltan/ inkluzívan) helyezünk el, akkor a csoportlétszám maximum: 11 fő. A gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár és lehetőség szerint ugyanahhoz a kisgyermeknevelőhöz. Szakmailag támogathatóbb az életkor szerinti homogén csoport: egyrészt a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése még homogén csoportban sem könnyű feladat, másrészt, mert a vegyes korcsoport előnyei (a nagyok húzóerőt jelentenek a kicsiknek, a kicsikkel való együttlét során empátiájuk, toleranciájuk nő) a bölcsődés életszakaszban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az

önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalmát is biztosítja. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremtik meg – s egyben kiiktatják a felesleges várakozási időt. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl. a bölcsőde nyitása, zárása stb.) is. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját kisgyermeknevelő rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisegítő személyzet összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétel.

Tárgyi feltételek

- Az épületek folyamatos felújítása és karbantartása a megfelelő színvonalú működéshez elengedhetetlen.
- Kiemelten fontos a játékeszközök, gyermekbútorok folyamatos pótlása, cseréje, korszerűsítése az elhasználódás arányában.
- A játszókert nagyon fontos szerepet tölt be a bölcsődében elhelyezett kisgyermek életében, ezért kialakítására, berendezésére különös gondot kell fordítani.

Az intézmény tárgyi feltételei az NM rendelet 11. számú mellékletének és az országos alapprogram végrehajtásához megfelelőek. A gyermekek életkorának, fejlettségének megfelelő bútorzattal, gondozáshoz szükséges eszközökkel, korszerű játékokkal rendelkezünk. Fontos, hogy a gyermekeket a legkorszerűbb és legesztétikusabb környezet ölelje körül.

Játékkészlet:

Egészségügyi és pedagógiai szempontokat figyelembe véve választjuk meg a játékkészletet.

Egészségügyi szempontok:

- Könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen,
- Balesetet ne okozzon – ne legyen törött, ne legyen könnyen törhető, ne essen szét darabjaira, éles sarkai ne legyenek, ne lógjon hosszú zsinóron, ne legyen túl nehéz.
- Csecsemő és tipegő korban ne legyen olyan kisméretű, hogy orrba, fülbe, garatba kerülhessen!

Pedagógiai szempontok:

- Minden tevékenységformához legyenek megfelelő játékszerek (manipuláció, konstruálás, utánozó-, szerepjáték, mozgásfejlesztő játék, stb.),
- A játék színe, nagysága, formája keltse fel és tartsa ébren a gyermek érdeklődését,
- Több fajta lehetőségre lehessen felhasználni,
- Legyenek más nemzetek szokásait tükröző játékok,
- Játékválasztásnál legyen szempont a nemek közötti egyenlőség elvének betartása (a kislányoknak is legyen autó, a fiúknak is baba).

Kivitelezés:

- Igényes legyen
- A fokozott használatra számítva készüljön.

Elhelyezés:

- Nyitott játékpolicon,
- Tárolóedényekben (vödrökben, kosarakban),
- Kisgyermeknevelő által elérhető polcon (felügyeletet igénylő játékok).

A tárgyi eszközök folyamatos pótlása az intézmény éves költségvetéséből és a „Nyitnikék” alapítvány támogatásával valósul meg.

XI. AZ INTÉZMÉNYEN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS, KAPCSOLATTARTÁS CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI

A vezetői feladatokat ellátó munkatársak közötti kommunikáció is elengedhetetlen része a sikeres feladatellátásnak. A kapcsolattartás rendszeres vezetői értekezletek, egyéni megbeszélések - beszélgetések, személyes és online konzultációk, elektronikus levelezés és telefonon keresztüli kommunikációval valósul meg. A bölcsődékben dolgozó munkatársak közötti információáramlás munkatársi értekezletek, csoportmegbeszélések, személyes beszélgetések, házi továbbképzések csatornáin történik. Fontos a kompetencia határok tiszteletben tartása a személyiség tisztelete egymás iránt. A bölcsődék közötti kapcsolattartás is igény szerint megvalósul, látogatások formájában.

Kiemelt fontosságú a családokkal való kapcsolat felvétel, kapcsolattartás, támogatás, melynek szinterei a következők:

- Első személyes találkozás a gyermekkel és a családtagokkal **nyílt nap** formájában. A szülő döntés előtt áll, ismerkedik a bölcsődével, információt gyűjt, választ kap az őt foglalkoztató kérdésekre.
- **Bölcsőde-kóstolgotó:** a gyermek felvételt nyert. A szülő és a gyermek célzottan érkezik az intézménybe. Itt már a valós kép, tárul fel a szülő előtt, betekintést kap a mindennapi bölcsődei életbe. A beszoktatást megelőzően lehetőség van a gyermek-szülő közös játékára.
- **Családlátogatás:** célja a családdal való kapcsolatfelvétel, ismerkedés a gyermekkel otthoni környezetben, a szülő és a kisgyermeknevelő közötti bizalom alapkövének letétele.
- **Beszoktatás (adaptáció):** cél, a gyermek számára fokozatosan kialakítani az új környezetbe való beilleszkedést, elfogadást, megkönnyíteni az alkalmazkodás okozta pszichés megterheléseket.
- **Napi kapcsolattartás a szülőkkel:** a kisgyermek bevételekor rövid tájékoztatás a szülő, majd hazaadásakor a kisgyermeknevelő részéről a gyermekkel történt eseményekről. A kölcsönös tájékoztatás nélkülözhetetlen az egymás jobb megismerésére, az erős bizalom kialakítására és az együttnevelésre.
- **Szülői értekezlet:** Évente legalább két alkalommal a bölcsőde vezetője tartja a szülőket érintő információkkal kapcsolatban. Első alkalom a felvételt nyert gyermekek szüleinek a nevelési év megkezdése előtt, majd második alkalommal az óvodai beiratkozást megelőzően, melyre meghívott vendég a bölcsődével kapcsolatot ápoló óvoda vezetője.
- **Szülőcsoportos beszélgetés:** évente 3 alkalommal. Az adott csoportba járó gyermekek szüleinek szervezett formában történő találkozója, melyet a kisgyermeknevelők vezetnek, koordinálnak.
- **Egyéni beszélgetés:** Igény esetén, valamely vagy mindkét fél kezdeményezésére (szülő vagy kisgyermeknevelő) megvalósuló személyes találkozás a gyermeket érintő kérdésekben.
- **Családi füzet:** A tájékoztatás, írásos formája a gyermekről, mely megerősíti a szülővel való személyes kommunikációt, de nem helyettesíti.

- **Családi rendezvények:** a program lehet alkotó délután, kézműves délután, ünnepek előtti rendezvények (Mikulás várás, Húsvét várás, Adventi készülődés), ételbemutató-kóstolgotó, anyák napja, gyermeknap, utolsó bölcsődei nap, a családok igényeire figyelemmel kerül megszervezésre. Cél a közös élményszerzés, hagyományok ápolása, szülői közösség erősítése, kapcsolatok kialakítása, ápolása.

Egyéb kapcsolataink, együttműködésünk:

- Óvodákkal: kölcsönös látogatások, tagóvoda vezetők részvétele az óvodába menő szülőknek tartott, szülői értekezleten.
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal: esetkonferencia, esetmegbeszélés, éves tanácskozás alkalmával, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzésének és megszüntetésének érdekében.
- Védőnői szolgálattal és gyermekorvosokkal: jelzési kötelezettség révén.
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVIII. kerületi Tagintézményével: A bölcsődébe járó sajátos nevelési igényű vagy korai fejlesztésre-gondozásra szoruló gyermekek esetében.
- Kerületi gyámügyi osztállyal (esetleges)
- Rendőrséggel (esetleges)
- Önkormányzattal
- Városgazda XVIII. kerület Nonprofit Zrt.
- Gazdasági Ellátó Szolgálattal
- „Nyitnikék” alapítvánnyal
- Képző intézményekkel
- Magyar Bölcsődék Egyesületével
- Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezetével

XII.

A TELEPHELYEK EGYEDI SZAKMAI MUNKÁJÁNAK BEMUTATÁSA A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA MENTÉN

1. ERDEI KUCKÓ BÖLCSŐDE

1.1. A bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az erősségek hangsúlyozása, a szülői kompetencia erősítése révén a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához. A család ilyen irányú megközelítése az ún. "kóstolgotó" alkalmával kezdődik, amely az első kötetlen lehetőség a beszélgetésre, ismerkedésre a bölcsődével, kisgyermeknevelőkkel. Ezt követi a családlátogatás, mely nagymértékben hozzájárul a család megismeréséhez, valamint a beszoktatás is jó színtere az információ gyűjtésének, cseréjének. A rendszerszemléletű megközelítés elérése, illetve szinten tartása érdekében a családokról szerzett, kapott információkat szakmai beszélgetés, megbeszélés keretében átbeszéljük az etikai szabályok betartása mellett.

A koragyermekkori intervenció szemlélet befogadása

A koragyermekkori intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek egyéni igényeihez, fejlettségi szintjéhez igazodó szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. Jelenti ez azt is, hogy minél korábban szükséges kellő mértékű információt és támogatást nyújtani az érintett családoknak az eltérő fejlődés felismeréséhez, s a problémahelyzetnek megfelelő kezeléshez.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkciójából adódóan alkalmas színtér a koragyermekkori intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő egyik fontos feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése, a korai megismerés. Mindez a szülők bevonásával, a kompetenciahatárok betartásával, a családközpontú szemlélet mentén a szükséges beavatkozások, intézkedések megtételével történik. Ebben szakmaközi partnerünk a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVIII. kerületi tagintézménye. A szülő segítséget kérhet mind a bölcsődétől, mint a Szakszolgálattól. Az elmúlt évek tapasztalata azt mutatja, hogy a családok egyre inkább élnek előbb említett lehetőségekkel.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében.

Mindezek értelmében fontosnak tartjuk a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást az Intézmény életébe. Ennek megfelelően a nevelési év során több alkalommal rendezünk családi programokat, rendezvényeket (pl.: nyílt nap, kóstolgot, ünnepek megtartása közösen, családi délutánok).

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, szeretetteljes bánásmód, tisztelet és bizalom illeti meg. Alapvető jog, hogy a gyermek fejlődéséhez megkapjon minden segítséget, szükség esetén speciális ellátásban, fejlesztésben részesüljön.

A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakozására, a személyes, szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítségére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Kiemelt figyelmet fordítunk az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására, a másság elfogadására, az előítélet-mentes, befogadó légkör megteremtésére. Házi továbbképzés, valamint szakmai beszélgetések alkalmával "érzékenyítődünk" akár általánosságban, akár egy-egy hozzánk járó konkrét gyermek kapcsán.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására elfogadó, érzelmi melegséggel, megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért. Kisgyermeknevelőink személyisége különböző, más-más attitűddel rendelkeznek, s mivel a kisgyermeknevelő a személyiségén keresztül hat a gyermekre és ez által a családra is, személye példa a gyermekek és a szülők számára is. Ezért minden kisgyermeknevelőnk törekszik a szakmai fejlődésre és a folyamatos megújulásra. Fontos feladatnak tekintjük, hogy a bölcsődében hosszú évek óta dolgozó megfelelő szakmai ismerettel, tapasztalattal és kompetenciával rendelkező

kisgyermeknevelők a pályakezdő kisgyermeknevelők segítségére legyenek, támogassák őt szakmai tudásának gyarapodásában, fejlődésében.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatására, az adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetében állandósága ("saját kisgyermeknevelő-rendszer", felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakításához, melyet biztosítunk bölcsődénkben.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét, így erre is nagy hangsúlyt fektetünk.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés összes területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

A gyermek életében nagyon fontos és jelentőségteljes a bölcsődébe kerülés. Minden új hely, helyzet, személy, vagyis a személyi és tárgyi környezet változása kibillentí a stabilitásából, veszít a biztonság érzetéből. Törekszünk az intézménybe kerülés előtti ismerkedési lehetőségek felkínálására, (kóstolgató, családlátogatás) hogy a gyermeknek lehetősége legyen ismerkedni a kisgyermeknevelőkkel, a bölcsődével. Beszoktatásnál a szülővel egyeztetett tempóban valósítjuk meg a fokozatosság elvét.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermeknevelő szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontosnak tartjuk, hogy az általunk nevelt és gondozott gyermekek folyamatosan érezzék a róluk gondoskodó felnőttek elfogadását, szeretetét.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei.

A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. Mivel a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere, napirendünkben elegendő időt biztosítunk a gondozási műveletek elvégzéséhez, valamint a bölcsődei dajkák munkarendje is oly módon került kialakításra, hogy kisgyermeknevelőink számára a nap bármely részében elegendő idő álljon rendelkezésre a feladatok ellátására. Ehhez nyújtanak segítséget a bölcsődei dajkák.

A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét,

megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segítjük önálló kezdeményezéseit.

1.2. Nevelő-gondozó munka feladatai

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A kisgyermeknevelők megfelelő szaktudásukkal szakemberként közvetítik a kisgyermekkorai fejlődéssel, valamint neveléssel kapcsolatos információkat, ismereteket, módszereket a családok, szülők igényeihez igazodva. Erre a nevelés év teljes hosszán át lehetőségük van a napi kapcsolattartás során, illetve a különböző családokkal történő alkalmak, események során. Ennek egyik példája- melynek szerepe nagyon nagy- a szülőcsoportos beszélgetés.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Feladatunk a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. A kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakokhoz igazodó rugalmas napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekszünk az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítására. A prevenció feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakembereket vonunk be: gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhigiénés szakember, gyermekfogszakorvos stb. A kisgyermekek egészségének elősegítése érdekében ősztől tavaszig a gyermekek látogatják a bölcsődei só szobát, mely lehetőséget ad a nyugodt játék közbeni immunrendszer erősítésre, megbetegedések megelőzésére.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának szinterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez. Törekszünk az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédkészségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével. Különös figyelmet fordítunk a korai fejlesztésre, gondozásra, valamint a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére, a szülők támogatására, szükség esetén segítő szakemberek bevonásával is. A segítségnyújtás módszerei a család igényeihez, szükségleteihez igazodnak.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A kisgyermeknevelők tudatosan törekednek arra, hogy a

gyermekek ébrenléti idejükben sokoldalú tevékenységekre, ismeret- és tapasztalatszerzésre nyújtsanak lehetőséget. A közös tevékenységek során (pl.: fürdőszoba használat, éneklés, mondókázás, konstruálás, viráglocsolás, falevelgyűjtés stb.) pozitív viselkedési mintákat nyújtanak, támogatják a gyermekek kreativitását, érdeklődését, kíváncsiságát, önálló próbálkozásaikat. Az önálló választás és döntési képesség kialakulását segítik a pozitív, bátorító, ösztönző nevelői magatartással.

1.3. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a gyermekek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja, az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál nincsen helye. Tanulás minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységbe ágyazottan történik. A tanulást segítik a gondozási helyzetektől kezdve a szabad játéktevékenységen át a tudatosan megtervezett nevelési tervezeteken keresztül indított tevékenység kezdeményezések, melyek újabb információkkal, ismeretekkel szolgálnak a gyermekek számára. Kiemelt szerepet kap a kisgyermeknevelő és gyermek kommunikációja, interakciója, mely elengedhetetlen feltétele a tanulásnak.

Gondozás

A gondozás egy bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között. Elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A gyermekek aktívan részt vesznek a gondozási helyzetekben, lehetőségük van úgy próbálkozni, hogy közben érzik a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásaikat a felnőtt megerősítéssel, dicséréssel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. A gyermek "én akarom" szándékát támogatják megfelelő mennyiségű és minőségű idő biztosításával, melyben nincsen teljesítmény elvárás és/vagy kényszer.

Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segíti őt a világ megismerésében, befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. Ezért a szabad, a gyermek önkéntes kezdeményezésén, előzetes ismeretein, tapasztalatain alapuló tevékenységet helyezük a fókuszba. A kötött foglalkozás jellegű tevékenységeknek a bölcsődei nevelésben nincsen helye. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A jó napirend kialakítása és az "ölekezési idő" megfelelő kihasználása is hozzájárul a gyermekek játékához, játékfejlődéséhez. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti.

Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A gyermekek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Ezért a szobákban és az udvaron is biztosítjuk a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő

játékokat. A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen. Biztosítjuk a környezet balesetmentességét és a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Csecsemőknek olyan játszóhelyet biztosítunk, amely védett, ugyanakkor elegendő helyet biztosít. A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron több lehetőség nyílik, mint a szobában.

A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget ad a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására. Játékkészlet összeállításánál minden egészségügyi és pedagógiai szempontot figyelembe veszünk, mely elengedhetetlen a bölcsődés korú gyermekeknek.

Mondóka, ének

A bölcsőde sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget: a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangjának, spontán dúdolgatásának hallgatása, ritmikus szövegmondás, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatására, a közös éneklés. Kisgyermeknevelőink a gyermek életkori sajátosságainak, egyéni fejlettségének, érzelmi, hangulati állapotának megfelelően választják ki a mondókákat, gyermekdalokat, népdalokat. A kisgyermeknevelő éneklése, ringatása, dúdolása megnyugtató a gyermeknek. Mondókázás, éneklés alkalmával kisgyermeknevelőink használnak különböző hangzó- és zajkeltő eszközöket, gyermekhangszereket, valamint hangszerrel is kísérik éneklésüket, pl.: furulyával.

Vers, mese

A versek, mondókák és mesék a bölcsődei élet mindennapjainak szerves részét képezik. A jól ismert mondókákat, verseket naponta gyakorolják a gyermekek, mely repertoár rendszeresen bővül az évszakok váltásával, ünnepek alkalmával, életkoruk növekedésével. A képnézetésnek, képeskönyv lapozgatásnak, mesélésnek megfelelő időt biztosítunk a napirendben, megfelelő teret, helyet a csoportszobában (pl.: pihenősarok). A képeskönyvek beszerzése a gyermekirodalom, illetve gyermekirodalmi művek kritériumainak megfelelően történik.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység- az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés-, nem pedig annak eredménye. Éppen ezért nem kötelező jellegűek, a gyermek érdeklődésének megfelelően kapcsolódhat az ilyen jellegű tevékenységekbe. A kisgyermeknevelők biztosítják a tárgyi feltételeket és elegendő időt a tevékenységekhez. az Megmutatják az egyes technikákat, eszközhasználatot. Tudatosan tervezik tevékenységeiket havonta, hetente, akár naponta, ugyanakkor spontán is indítanak különféle tevékenységeket az adott csoport igényének megfelelően.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babafürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítése, kiskert gondozása, születésnaphoz közös terítés, homokozó rendbetétele, kisállat etetése, gondozása stb.) A kisgyermek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek.

1.4. Környezettudatos nevelés bölcsődénkben

Az egészen kis korban elkezdett környezeti nevelés segíti a gyermeket, hogy a természet kincseire nyitottá váljon, érdeklődve forduljon a környezete, az élővilág felé, megismerjen többféle, különböző növényeket, állatokat. A kisgyermeknevelő felelőssége, hogy a környezeti nevelés, a fenntarthatóságra nevelés a mindennapi gyakorlat részévé tegye a kisgyermek fejlődésében. A környezeti nevelés által a kisgyermek a későbbiekben, tiszteletben tartja természeti környezetét, aktív résztvevője lesz a mindennapi élet adta lehetőségeknek.

Céljaink:

A természetből adódó ismeretszerzés lehetőségeinek kihasználása, tapasztalatszerzés. Ennek érdekében sokat tartózkodunk az udvaron, a virágos kertben. A gyermekek segíthetnek a növények gondozásában, közben átéljük a közös munkálkodás, az együttműködés, az „én csinálom” élményét. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhat, és bármikor kiléphet, a tevékenykedés nem feladat. Megtanulják, hogy nem szabad leszedni a virágokat, letörni az ágakat. Megtapasztalják az állatok, bogarak viselkedését, megtanulják hangjukat, mozdulataikat utánózni.

Céljaink megvalósítása érdekében az alábbi programokat tervezzük:

- természetes anyagok megismertetése a gyermekekkel: virágok, levelek préselése, ragasztása
- zöldségekkel, gyümölcsökkel való ismerkedés (szín, forma, íz, illat)
- növények csíráztatása, gondozása a kiskertben
- virágpalánták ültetése Anyák napjára
- kavicsok, letört ágak, termények gyűjtögetése, megfigyelése
- képeken a szabadban látott állatok keresése, hangok utánzása, képeskönyv nézegetése, közben mondókázás az állatokhoz kapcsolódva
- rovarok, madarak megfigyelése a bölcsőde udvarán (mozgás, hang, külső tulajdonságok)
- tavasszal az ébredő természet, a rügyező, virágzó fák megfigyelése
- ősszel a lombhullás megfigyelése, lehullott falevelek közös begyűjtése
- időjárás megfigyelése (csapadék fajták megtapasztalása), dörgés, villámlás megfigyelése, félelem csökkentése, eloszlatása.

A gyermekek fejlettsége a bölcsődés kor végére

- a gyermekek többsége szobatiszta
- kevés segítséggel önállóan öltözik, vetkőzik
- elsajátítják az alapvető kultúrhigiénés szokásokat- zsebkendő használata, WC használat utáni kézmosás, mosakodás, törölközés, fésülködés, megfelelő evőeszköz használat
- szívesen játszanak társakkal, már nem csak a szoros felnőtt- gyermek kapcsolatban érzik jól magukat
- jól tájékozódnak környezetükben
- eligazodnak a napirendben, ismerik a napi események sorrendiségét
- alapvető együttélési szabályokat elfogadják, betartják
- szóval irányíthatóak, elfogadják a kisgyermeknevelő kérését, magyarázatát
- együtt éreznek társaikkal, érdeklődnek egymás iránt, segítenek egymásnak
- alapszíneket felismerik, megnevezik
- felismerik a házi állatokat
- ismerik testrészeiket, érzékszerveiket

- szívesen ismételtetik a hallott mondókákat, verseket, dalokat
- egyéni kéréseket szívesen teljesítenek
- képesek összefüggően beszélni élményeikről, kérdésekre megfelelő válaszokat adnak, kéréseiket, igényeiket megfogalmazzák.

2. CSIBEKAS BÖLCSŐDE

2.1. A bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

Kiemelkedő feladat a család működésének megismerése egy összetett aspektus segítségével, melyben a család az origó. A gyermek viselkedése a család tükré, amely révén bepillantást nyerhetünk annak működésébe, a megismerés által segíthetjük minőségi funkcióit.

- Ennek érdekében preferáljuk a családlátogatást, amelyet minden család számára úgy ajánlunk fel, hogy abból érzékeljék azt a segítő szándékot, amely a gyermekük beilleszkedését támogatja és nem a család magánszférájában való kutakodást jelenti.

A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

A kisgyermeknevelők fontos feladata az esetleges fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése, jelzése és a fejlődés támogatása. A családközpontú szemlélet mentén, a szülők bevonásával, a kompetencia határok megtartásával történnek a szükséges beavatkozások.

- Kisgyermeknevelőink abban az esetben, ha fejlődésbeli lemaradást, eltérést tapasztalnak, közvetítik a bölcsődevezetőnek, majd rövid megfigyelések után, a szülővel történő beszélgetés kerül előtérbe. Erre lehetőség van egyéni beszélgetés kezdeményezésével, illetve kiadás alkalmával, de kizárólag abban az esetben, ha adottak azok a feltételek, amikor olyan bizalmas helyzet alakítható ki, hogy a kérdés felvethető legyen.
- Javaslatot teszünk a szülőknek a Pedagógiai szakszolgálat, szakorvosi vizsgálat felkeresésére. Biztosítjuk őket arról, hogy gyermekük érdekeit tartjuk szem előtt, teljes körű támogatást, segítséget nyújtunk számukra.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család feladata és kötelessége, a bölcsődei nevelés ezt támogatja, megtartva annak értékeit, hagyományait és szokásait.

- A családlátogatás alkalmával már van lehetőség a család sajátos szokásainak megbeszélésére és arra, hogy a bölcsődei ellátásba ez hogyan illeszthető be.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

Minden kisgyermek egyedülálló, megismételhetetlen egyéniség, akinek egyéni szükségletei vannak. Személyisége folyamatosan változik, a társadalom részéről kiemelt védelem, szeretetteljes bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés során előtérbe kerül a gyermek személyiségének kibontakoztatása, személyes kompetenciái fejlődésének segítése, kiemelten kezeli kulturális, vallási, képességbeli különbözőségeik elfogadását, a befogadó légkör kialakítását.

- Kisgyermeknevelőink elfogadó, támogató, bátorító magatartást tanúsítanak a gyermekekkel szemben. Minden gyermeket a gyermekhez magához viszonyítanak, felméri azokat a lehetőségeket, amelyekkel a fejlődést segítő megoldásokat megtalálják.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A kisgyermeknevelő legfontosabb „munkaeszköze” az érték közvetítés, példamutatás. A bölcsődei nevelésben meghatározó a nevelő- gondozó személyisége, hiszen a gyermek, válogatás nélkül utánozza a szeretett és érzelmileg hozzá közel álló felnőttet. A kisgyermeknevelő egyénisége hat a gyermek személyiségének fejlődésére, ebből kifolyólag felelős a szakmai tudásának szinten tartásáért, gyarapításáért.

- A kötelező továbbképzéseken túl, a kisgyermeknevelőink szakkönyvek olvasásával, önképzéssel és képzőintézmények által indított szakképzések elvégzésével, önkéntes alapon ismerkednek az innovatív módszerekkel a kisgyermekellátásban.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A bölcsődébe kerülés, az anyától vagy más, biztonságot nyújtó személytől való elszakadás megrendíti a gyermek biztonságérzetét. Az adaptációs időszak ennek a lelki stabilitásnak az újraépítését szolgálja, a személyi- és tárgyi állandóság megteremtésével (saját kisgyermeknevelő, csoport- és helyállandóság, folyamatos, kiszámítható napirend), amely mindennemű erőszaktól (fizikai, érzelmi) mentes.

- Bölcsődénkben maximálisan megvalósul a „Saját kisgyermeknevelő” és felmenő rendszer, ezzel is megalapozzuk a gyermekek lelki stabilitását.

Fokozatosság megvalósítása

Bölcsődei nevelés minden területét érinti a fokozatosság, amely során a gyermek el tudja fogadni az új helyzeteket, dolgokat, változásokat. Ez segíti alkalmazkodását, támogatja a szokások kialakulását.

- A szülővel történő fokozatos beszoktatást helyezük előtérbe, ennek kiemelt jelentőségét a szülők felé már az első alkalommal közvetítjük. A bölcsőde szokásrendszerének, szabályainak megismerésére és annak elfogadására elegendő időt biztosítunk, türelemmel, magyarázattal segítjük a folyamatot.

Egyéni bánásmód érvényesítése

Kiindulópontja a kisgyermek spontán érése, egyéni fejlődésének üteme, pillanatnyi pszichés és fizikai állapota. A fejlődést mindig önmagához a gyermekhez mérjük, egyéni szükségleteihez illeszkedő gondoskodásban részesítjük. A kisgyermeknevelő empátikus, elfogadó nevelői magatartása elengedhetetlen a kisgyermek fejlődésének támogatásában.

- A családlátogatás, a kóstolgatás és a beszoktatás ideje alatt már szereztünk a kisgyermeknevelő annyi információt, amellyel biztosítani tudja a kisgyermek számára azt a gondoskodást, amelyet az otthoni körülményeiben megszokott. A kezdeti időkben kiemelten vesszük figyelembe az alvást segítő tárgyak használatát, az étkezéseket érintő rituálékat, a pelenkaváltás vagy öltözködés körüli szokásokat.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

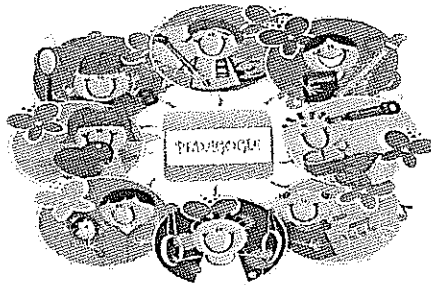
Kisgyermek és kisgyermeknevelő közötti meghitt, bizalmon alapuló helyzetek, amely során nevelés is folyik, de a nevelés nem korlátozódik a gondozási helyzetekre. A szakszerű gondozás biztosítja az interperszonális kapcsolat konstruktív kialakulását.

- Az ölelkezési idő maximális lehetőséget biztosít arra, hogy a kisgyermeknevelő a gondozási helyzetekben kiemelt figyelmet fordítson a „saját” gyermekeire. Akkor, azokban a percekben nem létezik más a kisgyermeknevelő számára, mint az a gyermek, akivel éppen foglalkozik. Ez a kisgyermek számára azt közvetíti, hogy Ő milyen fontos a szeretett személy számára és szinte fürdik a személyes figyelemben.

A gyermeki kompetenciaképzés támogatása

A kialakulóban lévő érzelmi, társas és kognitív kompetenciák támogatásának jelentősége kiemelt feladat a bölcsődei korosztály esetében. Biztosítani kell az olyan tevékenységeket, amelyeken keresztül ismeretekhez, tapasztalatokhoz jut, fenntartja kíváncsiságát, erősödik a vágya a világ megismerésére, így hozzájárulunk a hosszantartó tanulás igényének kialakulásához.

- Előre megtervezett, átgondolt, korosztály specifikus kezdeményezésekkel segítik kisgyermeknevelőink a gyermekek kognitív folyamatait, amelyhez felhasználják pedagógiai ismereteiket, tapasztalataikat és a továbbképzéseken hallottakat.
- Kisgyermeknevelőink **Nevelési tervet** készítenek, amely összefoglalja az adott hónap témaköreit, jeles napokat, néphagyományokra való készülődés lehetőségeit. Minden csoport egyedi tervezetet készít, aktuálisan igazodva évszakhoz, ünnepkörhöz és a csoport korösszetételéhez. Ez a tervezet kihelyezésre kerül a faliújságra, a szülők megtekinthetik mi várható a hónapban, mivel foglalkoznak adott időben a gyerekek.
- A **Nevelési terv** kidolgozott része a **Kezdeményezési tervezet**, amely tartalmazza a nevelési tervben meghatározott témakörök lehetséges tevékenységeit, eszközeit, hozzá tartozó ének, mondóka, vers, mese címét.
- A hónap végén összefoglaló készül, önreflexióval kiegészítve, amely kiértékeli a tervezett kezdeményezések tapasztalatait, és a szakmai tevékenységet.

2.2. Megvalósítani kívánt program bemutatása

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A család működésének megismerésén keresztül, a kisgyermeknevelő erősíteni tudja a szülői kompetencia fejlődését. A család és a bölcsőde „közösen” neveli a kisgyermeket, amelyben nélkülözhetetlen a kisgyermeknevelő és szülők közötti harmonikus, bizalom alapuló, együttműködő, építő jellegű összhang. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, ő tudja közvetíteni egyéni igényeit, szükségleteit, szokásait, amely elősegíti az egyéni bánásmód megvalósítását.

- Kisgyermeknevelőink törekednek a partneri kapcsolat kialakítására, amelynek elsődleges színtere a családlátogatás. A család számára megnyugtató, hogy saját, biztonságot nyújtó környezetében találkozhat azokkal a szakemberekkel, akikre gyermeke nevelését- gondozását bízta munkavégzésének idejére. A látogatás alkalmával a szülő elmondhatja gyermekéről az általa fontosnak ítélt információkat és választ kaphat minden kérdésére, amely a bölcsődei élettel kapcsolatos.
- A kapcsolat elmélyítésében nagy jelentősége van a „Bölcsőde kóstolató” lehetőségének. A kóstolató a beszoktatást megelőzően, 1- 3 alkalommal, az aktív játékidőben történik, ahol a szülő látja, hogyan bánnak a kisgyermeknevelők a többi

gyermekkel, milyen a szabályközvetítés, hogyan kommunikálnak, megköstolhatja az ételleket, hogyan végzik a gondozási műveleteket. Mindezen események megélése pozitív megerősítéssel van a szülő bizalmát illetően.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- A kisgyermeknevelő hangsúlyos feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése és dokumentálása. A bölcsődei nevelés keretében a napirend, a korosztály specifikus táplálkozás, az udvari tevékenység és alvás hozzájárul az egészséges életmód kialakításához. Az egészségnevelés nélkülözhetetlen eleme a helyes kultúrhygiénés szokáskialakítás.
- Kisgyermeknevelőink a szakmai előírásnak megfelelő ütemben végzik a „saját” gyermekről vezetett dokumentációt, amelyet rendszeres időközönként a szülők részére is kiközvetítenek a Családi füzet átadásával.
- A 0- 3 éves korosztály megfelelő tápanyagbevitelét biztosítja a saját főzőkonyhában, ételmezésvezető által összeállított étrend, amelyet szükség esetén (ételintolerancia, ételallergia) dietetikus ellenőriz.
- A szabad levegőn való tartózkodást preferáljuk, de előfordul, hogy az időjárás nem teszi lehetővé a nagymozgások iránti igény kielégítését. Ennek érdekében bölcsődénkben kialakításra került egy mini tornaszoba, amelyben különböző mozgásformák gyakorlására van lehetőség, egy sószoba, ahol a sóhomokozás mellett, diavetítés, bábelőadás, képeskönyv nézegetés keretében, észrevétlenül használják ki a sóterápia preventív, jótékony hatását. A kisgyermeknevelők alcsoportonként látogatják mindkét szobát.
- A megfelelő minőségű és mennyiségű alvás elengedhetetlen a kisgyermek fejlődéséhez, amelynek feltételeit maximálisan biztosítjuk. A napirendbe épített, minden nap azonos időben történő pihenés, a helyállandóság, a saját jellel ellátott ágy és ágynemű, alvást segítő személyes tárgy adása (cumi, textilnemű, plüss stb.) kiszámíthatóságot és biztonságot ad a gyermekek számára. Kinti altatás feltételei nem adóttak a bölcsődénkben.
- A gondozási folyamatok elősegítik az alapvető kulturhygiénés szokások kialakulását és beépülését, ezzel is hozzájárulva az egészség megőrzéséhez. Az étkezések előtti, udvari tevékenység utáni, mosdóhasználat- pelenkaváltást követő kézmosás, a szappan és fésűhasználat, étkezések végeztével szalvétahasználat, a „Jó étvágyat”, „Egészségedre” kifejezések alkalmazása az állandóság és folyamatosság által támogatják a beépülést.
- Bölcsődénkben preventív jelleggel rendszeres a gyermek fogszakorvosi ellenőrzés. Amennyiben szükséges valamilyen beavatkozás, arról a szülők értesítést kapnak és időpont egyeztetés után van lehetőségük igénybe venni a szolgáltatást.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A kisgyermeknevelő napi jelenlétével, értő figyelmével, az érzelmek megélésének lehetőségének biztosításával, az egyértelmű elvárások közvetítésével, a határok következetes felállításával hozzájárul a gyermek érzelmi és társas kompetenciájának fejlődéséhez. A magyarázat, a példamutatás és ok- okozati összefüggések megértése által elérhető az együttélés szabályainak elfogadása. A beszédkészség fejlesztésének érdekében a tiszta vokális beszéd, ének, mese, vers, mondóka hozzájárul a kisgyermek érdeklődésének felkeltésében és megtartásában.

- Bölcsődénkben a néphagyományok, ének- mondóka kiemelt jelentőséggel bírnak. A nevelési- gondozási helyzetekhez periodikusan illeszkednek mondókák, a játékok helyre tétele, mosakodás, öltözködés, játéktevékenységre invitálás alkalmával.

- Szószobánk külön lehetőséget biztosít a diavetítésre, amely képi kifejezésében más élményt nyújt a gyermek számára. A diafilm nézésén túl, ujjbábok, kézbábok, fakanálbábok állnak rendelkezésre, hogy a kisgyermeki kíváncsiságon alapuló érdeklődést előhívjuk és megtartsuk a mesék, énekek, mondókák előadásmódjának magasabb szintre emelésével.
- A kisgyermeknevelőink a csoporton belül, egyeztetik nevelési elképzeléseiket. Összhangba hozzák annak érdekében, hogy azonos elvárásokat támasszanak a gyermekek elé. A társakkal való kapcsolatfelvételben, konfliktus kezelésben, azonos játékeszköz igényének kinyilvánításában segítik a gyermekek személyiségének fejlődését, amelyhez használják az építő jellegű, indoklást tartalmazó kommunikációt.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermekek tudásvágya a „mindent egyszerre szeretnék” érzésben nyilvánul meg, amely kielégíthető a megfelelő környezet kialakításával és a felnőtt aktív részvételével. A kisgyermeknevelő feladata az ismeretnyújtás, támogatni a kreativitást, -tapasztalatszerzést és a gyermeket érő impulzus feldolgozását segíteni.

- Alkotószobánk teret ad olyan kezdeményezések kivitelezésére is, amely kiscsoportos részvételt feltételez. Ezekben a helyzetekben a kisgyermeknevelő figyelme kevésbé oszlik meg, több lehetőséget teremt az információnyújtásra, tapasztalásra, önálló próbálkozás segítésére. Nem csak a kézzel fogható alkotások készülnek, hanem hangszerekkel ismerkednek, különböző matató táblákon próbálgathatják a ki- és becsatolást, cipzár használatát, gombolást, fűzést.
- Alkotószoba mellett a csoportszobában, tornaszobában, udvaron, történő tevékenységek, kezdeményezések támogatják a kognitív folyamatok fejlődését.

2.3. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Tanulás

Indirekt módon, a kisgyermek érdeklődésére alapozva, teljesítményelvárás nélkül zajlik. A tanulás önmagában a tapasztalatszerzésen, az élmények megélésében, kezdeményezésekbe épülve valósul meg, általa pedig tartós változást hoz létre a gyermek viselkedésében, gondolkodásában. A tanulás helyzetei a nevelési- gondozási szituációk és játék közben kapnak teret. Figyelembe kell venni, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek esetében ez több odafigyelést igényel, direkt irányítást kíván a kisgyermeknevelőtől és hosszabb időt is vesz igénybe.

- Kisgyermeknevelőink a napi ellátás folyamatába beépítik azokat a tapasztalatszerzési lehetőségeket, amely mentén a gyermek „megtanulja” az élet dolgait. Játékeszközök sokszínűségével kiélhetik az utánzó, gyakorló, szerepjátékre irányuló késztetésüket.
- Csoportszobáink úgy vannak kialakítva, hogy lehetőség legyen az elmélyült, önálló játéktevékenységre, de adott esetben az együtt tevékenykedésre is. Többféle „felnőtt” dolgot lehet kipróbálni, eljátszani a konyhában, fodrászatban, babasarokban. Pihenésre, egyedüllétre a pihenősarok és az olvasópárna ad helyet. A közös elfoglaltságokra a nagy szőnyeg és az asztalok nyújtanak teret.
- Az udvari játék alkalmával talicska, gereblye, fűnyíró használatával gyakorolhatják a szülőktől vagy egymástól ellesett mintákat. Megismerhetik a közlekedési szabályokat a „KRESZ pályán”, ahol motorral, biciklivel közlekednek. Ismerkednek a környezettel, fákat, madarakat, bogarakat, járműveket nevezünk meg. Kavicsokat, falevelet gyűjtenek, amelyet később felhasználnak alkotásaikhoz. A nagy felületen való nyomhagyásra az aszfaltkréta ad lehetőséget, vagy egy faág, amellyel a porba, homokba lehet rajzolni.

Gondozás

Kisgyermek és kisgyermeknevelő közötti, egymásra hatást gyakorló helyzet, amelyben a gyermek szükségletei kerülnek kielégítésre. Lényeges szempont, hogy a gyermek a kezdetektől aktív részese lehessen a gondozási feladatoknak, érezze a felnőtt bátorítását, figyelmét, támogatását, ezáltal megismerhesse önmagát, saját képességeit. Álljon rendelkezésére elegendő idő, hogy a begyakorolhassa a mozdulatokat és azok készséggé váljanak. Mindezt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazva elérjük, hogy a gyermek próbálkozásai sikert arassanak.

Bölcsődénkben a kisgyermeknevelő a gondozásitevékenység alatt adja meg a „saját” gyermekeinek azt az időt, amikor csak vele foglalkozik, nem osztja meg figyelmét. Abban a rövid időben csak ő és a gyermek létezik, ettől válik a gondozás szeretetteljes, intim helyzetté. Ennek érdekében 1, maximum 2 kisgyermeket lát el egy időben, a gyermek életkorától fejlettségi szintjétől függően.

A gondozási műveletekre annyi időt hagynak kisgyermeknevelőink, hogy a gyermek biztonsággal be tudja gyakorolni az egyes fázisokat, ez alatt biztatást, dicséretet kap. Azt „tanítják” meg neki, hogyan tudja önállóan pl. felvenni a cipőjét, sapkáját, hogyan használja a wc papírt, mosdót, szappant, kanalt stb. A lényeg a hogyanban, a helyes technika elsajátításában rejlik. Ezzel adják meg a legnagyobb lehetőséget és magabiztosságot a gyermek számára.

Játék

A kisgyermek számára, de a későbbi életévekben is örömforrás, önkéntes alapon működik. A gyermekkor kulcsfontosságú tevékenysége, amely segíti a világ megismerésében, a tapasztalatgyűjtésben, érzelmi, értelmi, testi és szociális fejlődését, társas kapcsolatainak alakulását szolgálja. A kisgyermeknevelő feladata az elegendő idő, hely, eszköz, nyugodt légkör biztosítása.

- A csoportszobában és udvaron is a szabad játéktevékenységet helyezük előtérbe, de előfordul, hogy szükséges a beavatkozás, iránymutatás, ötletadás, szerepvállalás, kezdeményezés, ezzel inspirálva a gyermeket.
- A környezettudatosság, szemléletformálás témájában házilag készült játékeszközök segítségével alakítják a gyermekek látásmódját. Pl.: Hova való? Kiürült PET palackból és WC papír gurigából készítenek madáretetőt, üres ivójoghurt flakonból téli égősor készül stb.

Mozgás

A kisgyermek mozgásigénye igen nagy, önmagában is örömet jelent számukra. Mind a szabadban, mind a szobában szükséges ennek a készítésnek a kielégítése. Biztonságos körülmények között kell biztosítani elegendő mozgásteret, eszközt, csecsemők esetében elkerített szobasarkot vagy hempergőt. A mozgásfejlődést elősegítő eszközök használata során alakul a koordináció, a gyakorlás által harmonikussá, összerendezetté válik mozgásuk.

- Bölcsődénkben kialakított tornaszoba is rendelkezésre áll, ahol bordásfal, balerina tükör, mászó henger, egyensúlyozó tölcser, tornapad ad lehetőséget a nagymozgások gyakorlására. Alcsoportonként veszik használatba, a kisgyermeknevelők a terem szokás- szabályrendszerét a gyermekkel megismertetik Pl: nem lehet egymást le- és fellökni, ki kell egymást várni, amíg egy eszközt használatba lehet venni. Ezzel a társas kompetenciákat is fejlesztik, a tolerancia, türelem másik gyermek felé.
- Mobil eszközök is megtalálhatók, amelyek a csoportszobába bevihetők (csúszda, trambulín, libikóka, mászóhenger), ahol a kisgyermeknevelők különböző

mozgásformákat, „feladatsorokat” találnak ki, elősegítve a harmonikus mozgás kialakulását.

- Kisgyermeknevelőink saját készítésű taposó szőnyeget is használnak az érzékelés-egyensúlyfejlesztéshez, ez egyben a talp reflexzónáit is aktiválja, amely az egészségmegőrzésben is szerepet vállal.

Mondóka, ének

Zenei élmény átélésére alkalmat nyújt a kisgyermeknevelő ének hangja, dúdolása, ritmikus szövegmondása, a környezet hangjainak megfigyelése, hangszerek megszólaltatása. A megfelelően kiválasztott gyermek- és népdalok, mondókák, érzelmileg befolyásolják a kisgyermeket, mozgással, játékos mozdulatokkal kísérve még nagyobb örömet okoz számára, fejleszti a zenei emlékezetet. Támogatja az anyanyelv elsajátítását, a szókincs bővülését.

- Intézményünkben kiemelten kezeljük a mondóka, ének adta lehetőségeket. Gondozási, nevelési helyzetekhez kapcsolva, hagyományokra, jeles napokra építve mindennapos alkalmazásuk. Bábozás, képeskönyv nézegetés, alkotó tevékenységek alkalmával is előkerülnek a tevékenységhez szorosan kapcsolódó énekek, mondókák.
- Lehetőség van a különböző hangszerek megszólaltatására, kipróbálására.
- Kisgyermeknevelőink közül többen is használnak furulyát ének, mondóka kísérőjeként.

Vers, mese

A kisgyermek érzelmi, értelmi fejlődését nagyban támogatja a vers, mese hallgatása. Elősegíti a beszéd, emlékezet, képzelet, gondolkodás fejlődését. A vers ritmusa, hangulata, a mese tartalma befolyásolja a gyermek személyiségét. Információhoz jut általa, oldja a feszültséget, gyarapítja szókincsét, növeli biztonságérzetét.

- Bölcsődénkben a vers, mese kiegészül bábok használatával, diavetítéssel, mesepárna használatával.
- Gyermekkönyvtárunkban számos könyv áll rendelkezésre a különböző élethelyzetek megismerésére, feldolgozására. Pl.: Amikor a kisgyermek elfáradnak, Marci és Lizi orvoshoz megy, Vásárlás, Testrészek, Otthon stb.

Alkotó tevékenységek

Az alkotás maga jelent örömet a gyermek számára, nem az eredmény. Az ilyen irányú tevékenységekben való részvétel is önkéntes alapon történik, bármikor ki, illetve beléphet. A felnőtt feladata a hely, idő, eszköz biztosítása, a helyes eszközhasználat és technika bemutatása. Elsődleges a nyomhagyó eszközök használata (ceruza, zsírkréta, nyomda, festék), ezen kívül a kéz és ujjak finommozgását fejlesztő tevékenységekhez használt alapanyagok (gyurma, fűzés, papírtépés, sodrás, gyűrés).

Alkotószobánk nyújtotta lehetőségeket kihasználva alcsoporttal való tevékenykedés biztosított. Segíti a bensőséges hangulat kialakítását, egyéni igények kielégítését. A finommozgás gyakorlására tézsa- és gyöngyfűzés, festőhengerek- és ollók használata, nyújtófák, deszkák és kiszúró formák állnak rendelkezésre a gyurmával való tevékenykedéshez.

Újrahasznosítás jegyében sok olyan alapanyagot használnak fel, amely egyébként hulladékként végeznél. Pl.: WC papír guriga, joghurtos flakonok, textil maradványok, karton dobozok.

Egyéb tevékenységek

Olyan helyzetek megteremtése, amely a környezet aktív megismeréséhez, a valakiről vagy valamiről való gondoskodáshoz kapcsolódik. A gyermekek átélhetik a hasznos tevékenység élményét, az együtt csinálunk valamit. Önkéntes, a munkálkodás eredménye felfedi az ok-okozati összefüggéseket.

- Bölcsődékben veteményeskert került kialakításra, amelyet a gyermekek a kisgyermeknevelőkkel közösen „művelnek” meg. A palántázás, a folyamatos gondoskodás révén a gyermekek megismerik a növények növekedésének folyamatát, a munka gyümölcseinek eredményeként elfogyasztják a terméseket. A kiskertben paradicsom, zöldborsó, karalábé, sárgarépa kerül bevetésre.
- Madáretetők kihelyezésével és folyamatos etetéssel a madarokról való gondoskodást ismerhetik meg a gyermekek. A madarak etetőhöz való szoktatásával a megfigyelésük is lehetővé válik.
- A környezettudatosság, szemléletformálás, keretében szelektíven gyűjtik a gyerekek a papírt, amelyet a megfelelő tároló edénybe helyeznek a kisgyermeknevelőkkel.

3. HÉTSZÍNVRÁG BÖLCSŐDE

3.1. Bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

Elsődleges szempontunk a bölcsődei nevelésben a család megismerése, megértése, hiszen a későbbiekben a megfelelő együttműködés érdekében fontos a bizalom kialakítása a gyermek együttnevelése érdekében. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Fontosnak tartjuk a szülők erősítését, hiszen ezzel is hozzájárulunk a család életminőségének javulásához. Ahhoz, hogy a családról átfogó képet alkothassunk a lehető legtöbb információt gyűjtjük be. Emiatt kiemelten fontosnak tartjuk a felvett gyermekek és szüleik részére tartott „Kóstolókat”, mely egy első, kötetlen ismerkedés a bölcsődével, a kisgyermeknevelőkkel. Így a családlátogatás, és a beszoktatás már nem ismeretlenül történik, és sokkal jobban megalapozódik a család és a kisgyermeknevelő kapcsolata. Fontosnak tartjuk a szülőcsoportos beszélgetéseket, az igény szerinti egyéni beszélgetéseket, a családi délutánok megrendezését. Ezek az alkalmak is segítik a közös munka hatékonyságát. A szülő bizalommal fordul hozzánk, partneri viszony kialakulását segítve ezzel. Közös cél egy boldog, hatékonyan működő család.

A koragyermekkori intervenció szemlélet befogadása

Bölcsődénk alkalmas színtér a koragyermekkori intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése. A gyermek fejlődése szempontjából nagyon fontos ezek mielőbbi jelzése, mely történhet a szülő által, de történhet a kisgyermeknevelő által is. Ilyen esetekben a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVIII. Kerületi Tagintézmény Korai Fejlesztő részlegében dolgozó szakemberek vizsgálatát kérheti a szülő. A korai fejlesztő részlegben dolgozik gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, akik teljes körű segítséget tudnak nyújtani a sajátos nevelési igényű gyermek, fejlődéshez illetve a csoportba történő fejlesztés lehetőségeihez.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

Úgy gondoljuk, hogy a gyermek nevelése a család joga és kötelessége, a bölcsőde családpótló szerepet tölt be napközben a gyermek életében. Tiszteletben tartjuk a család különleges hagyományait, szokásait, ehhez mértelen neveljük - gondozzuk a hozzánk járó gyermekeket. Mindezek értelmében rendkívül fontosnak tartjuk a szülők számára lehetővé tenni, hogy belelássanak a bölcsőde életébe, és ehhez biztosítunk a bölcsődei élet kezdetétől családi programokat, rendezvényeket. (pl. Nyílt nap, kóstolgotó, ünnepek megtartása, gyereknapi, családi délutánok.)

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermeket, mint egy fejlődő személyiséget a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye és ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. Minden gyermek egyedi, önálló, fejlődő személyiség. Bölcsődénkben olyan nevelést-gondozást alakítottunk ki, melyben a hagyományok és szokások miatt érték közvetítő hatása lesz a gyermek személyiségére. Figyelembe kell venni a családok etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségeiket, és fokozott figyelmet kell fordítani ezek iránti tolerancia kialakítására.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. Célunk e feladat megvalósításánál, hogy a bölcsődénkben hosszú évek óta dolgozó megfelelő szakmai ismerettel és kompetenciával, kellő önismerettel rendelkező kisgyermeknevelők az új, pályakezdő kisgyermeknevelők segítségére legyenek. Ezért minden lehetőséget kihasználunk a továbbképzésen, szakmai konferenciákon való részvétellel, illetve aktív tagjai a bölcsődén belüli szakmai megbeszéléseknek is. Ezzel erősítvén szakmai tudásukat, így szakmai magabiztosságukat is.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A gyermeknek a bölcsődei élet során biztosítani kell a személyi és tárgyi állandóságot, ami számára érzelmi biztonságot ad. A jól kialakított napirend stabilitást biztosít a napi események sorában. Bölcsődénkben a saját gondozónő rendszer, a csoport és a hely állandóságával valósul meg. Ez segíti jó szokások kialakulását.

Fokozatosság megvalósítása

Egy gyermek életében nagyon fontos a bölcsődébe kerülés pillanata. Minden új helyzet, személy kibillentheti a biztonság érzetéből, stabilitásából. Ezért törekszünk arra, hogy még a beszoktatás előtt (kóstolgotó, családlátogatás) ismerkedhessen a bölcsődével, a kisgyermeknevelőkkel. Beszoktatásnál a szülővel előre megbeszélte tempóban érvényesítjük a fokozatosság elvét. Ez azért fontos, mert a gyermek az új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását. Ezért szükséges már a beszoktatásnál is érvényesíteni a fokozatosság elvét, hiszen ez az első olyan lépés, mellyel ki kell alakítani a gyermekben a biztonságérzetet és a felnőttről érzett megbízhatóságot.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermeknevelő szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Figyelünk arra, hogy a gyermekek az otthonról hozott „anyapótlót” minden helyzetben hozzáférjenek, a lehetőségekhez képest az

otthoni szokásrendszereket át vesszük, beépítjük. Fontos, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási műveletek alatt van a kisgyermeknevelőnek lehetősége egy olyan különleges bensőséges kapcsolatot kialakítani a gyermekkel. Mely a későbbi kapcsolatokra hatással lehet. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik - mosakodás, öltözködés, pelenkaváltás, WC használat, étkezés, játék, alvás, levegőzés. Ezek a helyzetek kiemelt fontossággal bírnak, célunk egy szeretetteljes légkörben az önállósodás és a szokások kialakítása, melyek növelik a gyermek biztonság érzetét és stabilitását.

A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

Ezekben a korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák. A gyermek a játékan, a nevelés - gondozás helyzeteken keresztül biztosítjuk, hogy ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét. Különös figyelmet kell fordítani a kíváncsiságuk fenntartására, hiszen a pozitív visszajelzésekkel, tudjuk az önálló kezdeményezést fenntartani és motiválni. Ezeket a mindennapokban tudatos előkészítéssel, felkészítéssel lehet elérnie a kisgyermeknevelőnek. Erre szolgálnak a havi lebontásban betervezett kezdeményezési tevékenységek, melyben változatos, évszaknak megfelelő, gyermek korához, képességéhez, érdeklődéséhez igazodó kezdeményezések vannak tervezve. (gesztenyeszedés, falevél gereblyezés, virágültetés, hóember ragasztás, zöldborsó ültetés – szedés, kézfestés, tesztafüzés stb.)

3.2. A bölcsődei nevelés feladatai:

- Az egészségvédelem, egészséges életmód megalapozása, a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. A pázsittal és gumiburkolattal ellátott játszókert, a beépített mozgást elősegítő játékok, futóbicikli, labdák stb, mind az önfelelt játékot teszik lehetővé a gyermek számára. Kisebb gyermekeknél a levegőn való altatást is kivitelezhető. Célunk, minél több időt tölteni a szabad levegőn. Téli hónapokban a sószoa használat elősegíti a hurutos megbetegedések gyógyulását.
- Rendelkezünk bölcsőde orvossal, évente gyermekfogász vizsgálat van, diétás étrendet biztosítunk, lehetőség van mentálhigiénés szakember bevonására.
- Az egyéni igények kielégítése, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése – asztalnál való étkezés, szalvéta használat, fürdőszoba használat stb.
- Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése, derűs légkör biztosításával.
- A bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, illetve csökkentése, a gyermekek segítése az esetlegesen átélt problémák feldolgozásában.
- A kisgyermeknevelő és a gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése.
- A társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése. Tiszta anyanyelvi környezet biztosítása, fontos tartjuk, az érthető, választékos anyanyelv használatát. Odafigyelő kommunikáció alkalmazását, melyben a verbális és nonverbális csatornák szinkronban működnek. Mindennapjaink része a mondóka, vers, ének, mese közvetítése, ezáltal is a kommunikációs kedv felkeltése, fenntartása.
- A megismerési folyamatok fejlődésének segítése, a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása. A kisgyermeknevelő nevelés-gondozás minden helyzetében ismeretet nyújt, segíti a

próbálkozásokat, tapasztalatok és élmények feldolgozását. Az „együtt” élmények, közös tevékenységek - toronyépítés, babázás, gyurmázás, főzőcskézés, gyógyítás stb. során szerepet kap az viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, önálló próbálkozások és a kreativitások támogatása. Bátortítás, dicséret, pozitív megerősítése a gyermek pozitív önképét erősíti.

3.3. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segíti a gyermeket a világ megismerésében és befogadásában. A játék, a játszás elősegíti a testi, az érzelmi, értelmi és a szociális fejlődést. Játékeszközöinket gondosan válogatjuk meg. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek életkorának, valamint egészségügyi és pedagógiai szempontoknak megfelelően. Játékkészletünket változatosan állítjuk össze, minden csoportszoba rendelkezik mozgást elősegítő játékkal, többféle konstruálókkal, mesekönyvekkel, logikai, kirakó, párosító asztali játékokkal, babákkal, szerepjáték kellékekkel stb, igazodva gyermek korának, nemének, igényeihez.

Minden csoportban megtalálhatóak a következő alapjátékok:

- játszókendők
- babák
- labdák
- képeskönyvek
- mozgásfejlesztők
- konstruáló játékok

Az alapjátékokon kívül, csoportonként, korosztálynak megfelelően vannak berendezve a szobák.

- Konstruáló játékok: LEGO, Gabi építő, Montessori játékok, pohársorok, hordósorok, formakirakók.
- Manipulációs játékok: játszókendők, frottír labdák, csörgők (fa, műanyag), rágókák, építőjátékok egyes elemei, amelyek önmagukban is alkalmasak manipulációra. Montessori korongok, hordó- és kockasor elemek, homokozó formák
- Utánzó játékok: csészek, tányérok, kanalak kisebb edények (amelyek kinézete megegyezik a háztartásokban használatosakéval), babák, macik, állatfigurák (plüss, frottír), takarók, szatyrok, szerszámok, közlekedési eszközök.
- Nagymozgásos játékok: autók, dömperek, mászóka, alagút, baby csúszda, labdák
- Húzogatható, tologatható eszközök: vonatok, autók.
- Üreges játékok: kosarak, szatyrok, vödrök, tálak
- Könyvek: könyvek, lapozó és leporelló.
- A szerepjáték kellékei: szerszámok, főzőedények, gyúrótábla, vágódeszka, babaruhák, takarók, seprű, lapát, orvosi táska, telefon, kisebb méretű felnőtt ruhák, fodrászkellékek.
- Alkotó játék eszközei: zsírkréta, ceruza, filctoll, festék, gyurma, olló, különböző minőségű papírok, falevél, gesztenye, iskolatábla, kréta.
- Pihenősarok: a gyermek pihenési igényeinek kielégítésére: párnák, puha textil játékok, gyermekheverő, szőnyeg

Figyelünk arra is, hogy a játékok esztétikusak, igényes kivitelűek legyenek. A játékokat a gyermekek által elérhető helyen, fajtánként csoportosítva helyezük el. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb örömszerző tevékenysége, így a bölcsődei

nevelés leghatékonyabb eszköze is, amely segíti a gyermekeket a világ megismerésében és elfogadásban, elősegíti a testi, érzelmi és szociális fejlődésüket.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával (megfelelő hely, idő, eszköz és hangulat) és nevelői magatartásával segíti a nyugodt, elmélyült játéktevékenységet, kreativitást. A gyermek életkori sajátosságaitól, igényétől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését. A játék ad lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A gyermek bánatát, örömet, félelmét játékában éli ki. Fontos, hogy saját fantáziája szerint játsszon, a felnőttnek nem szabad beleavatkoznia.

A játék hat a gyermekek tulajdonságaira, képességeire, magatartásformáira, fejleszti azokat, ez kihat, és alapjául szolgál a későbbi munkavégzésre is.

Vers/mese, mondóka/ének

A mese éppúgy, mint a játék örömforrás, feszültségoldás. A mesére a gyermekek önkéntelenül odafigyelnek. A mese közel hozza a gyerekeket és a felnőtteket, hiszen meséléskor odabújnak, odaülnek szorosán a kisgyermeknevelő mellé, és érzelmi biztonságban érzik magukat. A vers, mondóka fejleszti a gyermek szókincsét. A versek, mondókák szoros részei a bölcsődei élet minden mozzanatának. Már csecsemőkortól fogva naponta gyakoroljuk a jól ismert mondókákat, verseket. A gyermekek nagy örömmel ismétlik a ringató, érintgető, tapsoltató, és simogató, rímelő mondókákat. Ez az irodalmi nevelés szoros összefonódik az anyanyelvi, a zenei neveléssel, az énekléssel és a mozgásos játékokkal. Bölcsődénkben már hagyomány, hogy gyereknapon a dolgozók beöltözve mesejelenetet adnak elő a gyerekeknek, akik nagy örömmel és tapssal értékelik, de szeretik és igénylik a mesebőröndből előadott mesét is. A csoportszobákban található kesztyűbábokkal sokszor újra eljátszzák, ezeket az élményeket a gyerekek. Az alkotószobában történő diafilmvetítés is nagy népszerűségnek örvend, a nagyobbak már úgy mondják „megyünk a moziba”!

Az éneklés, a dalos játékok jótékony hatásúak minden korcsoportú kisgyermek számára. Az éneklésben felszabadítjuk gátlásait, félelmeit feloldjuk a gyerekeknek. Az éneklést, dalos játékokat beépítjük a napirendbe. A csecsemőknek ölbeli ringató, höcöggető, simogató, altató énekeket énekelünk. A nagyobb gyerekekkel bábjátékos énekeket, a hangszerekkel kísért dalok, énekek, szerepjátékos szituációkat találunk ki. A kisgyermeknevelők között vannak „Nyitnikék” kórus tagok, így a zene szeretet, az éneklés öröme spontán is átadódik. A kisgyermeknevelők közül többen furulyáznak van, aki gitározik, de egy közös tapssal, dobolással is lehet ütemet, ritmust adni az énekek, mondókának.

Mozgás

A mozgás a bölcsődei élet elengedhetetlen feltétele. Fontos feladatunk a megfelelő napirend kialakítása, hogy elegendő idő jusson a gyermek számára a mozgásra, a különféle mozgásformák gyakorlására, újak elsajátítására. Bölcsődénkben van egy kis tornaterem, ahol a gyermekeknek lehetősége van rossz idő esetén a nagymozgásos tevékenységekre is. Szívesen bicikliznek és motoroznak, bejárják a bölcsőde egész udvarát. Az udvaron találhatóak fix és mobil játékok.

Alkotó tevékenységek

Rajzolás és festés

A rajzfejlődés a játékban történő tevékenységek során alakul. Minden gyerek szeret rajzolni, erősíti alkotási vágyukat, kreativitásukat, képzeletvilágukat. A bölcsődés korú gyermekek

firkákat, szabálytalan köröket, „madárfészket”. vonalakat készítenek. A rajzolás, festés nagy öröm számukra, szinte naponta kapnak színes ceruzát, zsírkrétát.

Gyurmázás

Gyúrják, sodorják, nyújtják a gyurmát. A 2,5 – 3 éves gyermekek már kigyót, csigát, kis golyókat is képesek készíteni. Az alkotás során a gyermekek észreveszik a tárgyak hasonló és különböző jellemzőit, a dolgok és jelenségek közötti összefüggéseket. Gyurmázás közben sokat beszélnek, az alkotás, közlési vágyat ébreszt a gyermekekben, beszélő kedvük fokozódik, amely ösztönzően hat a kommunikációs fejlődésre is. Nagyobbak só, liszt gyurmát készítenek, ill. mézeskalács tésztát is gyúrnak.

A vizuális nevelés több szintéren is megjelenik bölcsődénkben. Egyrészt a mindennapokban, hiszen a kisgyermeknevelők lehetőséget nyújtanak napközben a gyermekek számára az alkotásra a csoportszobában. Főként ölelkezési időben van erre lehetőség, hiszen ilyenkor az egyik kisgyermeknevelő tud folyamatosan az alkotni vágyó gyermekekkel foglalkozni. Ezen kívül az alkotó szoba tökéletes helyszín a vizuális képességek kibontakoztatására.

Évek óta kiváló lehetőségként működik a csoportok által szervezett családi délután.

A kisgyermeknevelők egy kötetlen délután keretén belül tartanak egy kreatív- kézműves foglalkozást, ahol a szülők együtt készíthetnek az ünnepnek, vagy az évszaknak megfelelő dekorációt gyermekeikkel.

Az eddigi visszajelzések alapján, a szülők igényt tartanak ezekre a családi délutánokra, hiszen ilyenkor lehetőségük van együtt játszani, alkotni, énekelni gyermekeikkel.

4. FECSKEFÉSZEK BÖLCSŐDE

4.1. Bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A bölcsődei nevelés, a családi nevelést kiegészítve, a családdal együttműködve, a szülők kompetenciájának erősítésével valósul meg. Fontos a család, ezen belül a szülő- gyermek kapcsolatának megismerése.

A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. Ennek értelmében a kisgyermeknevelők feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások, felismerése és jelzése.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermeknevelők tiszteletben tartják a családi nevelés értékeit, hagyományait, szokásait. A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. Szükség szerint, a lehetőségekhez mérten, törekszünk a családi nevelés, gondozás hiányosságainak kompenzálására. Az együttműködés érdekében a beszoktatáson kívül is lehetőséget biztosítunk a bölcsődei élet betekintésébe.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

Minden gyermek egyedi és megismételhetetlen, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A kisgyermeknevelő személyiségével, hat a kisgyermekre és a családra. Hivatására jellemző az elfogadás, a gondoskodás, az odafigyelés, a törődés és a feltétel nélküli szeretet.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A gyermekek számára biztonságot nyújt a személyi és tárgyi környezet állandósága. A személyi állandóságot már a családlátogatás során, a leendő kisgyermeknevelő látogatásával alapozzuk meg. Tárgyi környezettel a gyermekek már a beszoktatás megkezdése előtt „bölcsődeköztöltő” keretein belül ismerkedhetnek, és a helyállandóság a bölcsődei évek alatt végigkíséri. A rugalmas napirend a gyermek számára kiszámíthatóságot ad, kiküszöböli a várakozási időt.

Fokozatosság megvalósítása

A kisgyermekeket minden új helyzethez fokozatosan szükséges hozzászoktatni, így könnyebben fogadják el a változásokat, az új helyzeteket.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermeknevelők őszinte, meleg, szeretetteljes odafordulással segítik a gyermekek fejlődését. Figyelembe véve az életkorát, fejlődési sajátosságait, pillanatnyi pszichés és fizikai állapotát, hangulatát. Ha a gyermek egyéni igénye megkívánja, a szakember a napirenden változtat úgy, hogy a változás a többi gyermeket ne zavarja meg.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetkor a nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkot. A gondozás közben, élve a lehetőséggel, hogy akkor „kettesben” lehet a gyermekkel, van lehetősége a kisgyermeknevelőnek bensőséges kapcsolatot kialakítására. Kapcsolatuk ezekben a helyzetekben mélyül és a bizalom kettőjük között erősödik.

A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

A gyermekek kíváncsiságát felhasználva biztosítjuk, hogy a gyermekek játék közben, gondozási helyzetekben spontán juthassanak tapasztalatokhoz, élményekhez. Segítjük, hogy önállóan tevékenykedjen és ezen keresztül élményekhez jusson. Kezdeményezéseire a kisgyermeknevelők minden esetben visszajelzést adnak, segítve a helyes és a helytelen megítélését.

A bölcsőde célja biztosítani:

- az intézmény szakszerű, törvényes, az adott feltételek mellett a lehető legmagasabb szintű feladatellátást
- feltétel nélküli elfogadást, egyéni bánásmódot
- érzelmi- fizikai biztonság megteremtését
- tapasztalatszerzési lehetőséget
- integrálható gyermek esetében, minél fiatalabb életkortól kezdve a nevelést- gondozást
- gyermek és a szülő kompetencia érzésének erősítését, értékközvetítést
- szociokulturális hátrányok csökkentését
- nevelés - gondozás alapelveinek maradéktalan betartását
- a családok bizalmát és a fenntartó megelégedését is elnyerni
- kiemelt hangsúlyt helyezni az egészséges táplálkozás alapelveinek és a HACCP rendszer elvárásainak betartására.

4.2. Bölcsődei nevelés feladatai

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának megteremtésével, odaforduló szeretettel, elfogadással, a gyermek kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával segíteni a harmonikus fejlődést.

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése
Feladatként tűzzük ki a kisgyermekes családok erősségeinek feltérképezését. A megismert pozitívumokat felhasználva a bölcsődei szakember, a szülői kompetenciát indirekt módon fejleszti. A kisgyermek harmonikus fejlődése érdekében, a szülőkkel bizalomra épülő partneri kontaktust alakítunk ki. A kisgyermeknevelőknek a konstruktív kapcsolat kialakítása után van lehetősége, a szülői igényekhez igazodva, tanácsokat adni kora gyermekkori fejlődéssel- neveléssel kapcsolatban.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása
A higiénias szokások elsajátítása és a biztonságos környezet kialakítása fontos az egészség megőrzése érdekében. A folyamatos napirend lehetővé teszi, hogy a szokásokat a gyermekek megtanulják alkalmazni a mindennapok során, mint a tisztálkodás, fésülködés, szobatisztaságra való nevelés, öltözködés, étkezés, pihenés, alvás, levegőzés, játék és a mozgás. Törekszünk arra, hogy a még járni nem tudó kisgyermeknél is biztosítva legyen a levegőztetés, a kerti hempergő és levegőztető ágy használatával. A bölcsődében, helyben főznek a gyermekek számára, amit szigorú szempontok alapján állít össze az élelmezésvezető, nagyfokú figyelmet fordítva a változatos és egészségtudatos étkezésre.

Az egészséges környezetet biztosító feltételek:

- Az udvaron minden évszakban lehetővé tesszük a szabad levegőn való tartózkodást, valamint a balesetmentes, zavartalan játékot.
- A gyermekeknek „saját” szekrényük van, ahol elkülönítetten, higiénikusan tárolhatók a ruhák.
- A mosdók, WC-k mérete igazodik a gyermekek termetéhez, mindenkinek saját jellel ellátott ágyneműje, törölközője, fésűje, fogmosó felszerelése van.
- A csoportszobák berendezési tárgyai megfelelőek, könnyen mozgathatóak, könnyen tisztántarthatóak.
- A helyiségek jól szellőztethetőek.
- Pihenés, alvás biztosítására – a gyermek igényének megfelelően a nap minden szakában (pihenősarkok kialakításával).
- A bölcsődében megbetegedett kisgyermeket megkülönböztetett szeretettel, gyengédséggel vesszük körül, és a szülők valamelyikét értesítjük a gyermek érdekében.
- A fertőző betegségek gyors terjedését gyakori szellőztetéssel, rendszeres fertőtlenítésekkel, helyes öltöztetéssel, sok szabadlevegőn való tartózkodással, helyes táplálással igyekszünk kivédeni.

Mozgás terén: a mozgásfejlesztés legfontosabb színtere a szabad mozgásos tevékenység folyamatos biztosítása.

Cél: a harmonikus testi fejlődés biztosítása, összerendezett mozgás, egyensúlyérzék fejlesztése.

Közvetlen prevenció

- A bölcsődének figyelemmel kell kísérnie a kötelező védőoltások meglétét. Gondot kell fordítanunk a folyamatos vitamin és ásványi anyag kellő mennyiségű bevitelére.
- A korszerű étkezési szabályok, a cukor fogyasztás csökkentése, a rágásra nevelés, az édes italok helyetti **vízadás** – fogászati prevencióként is hatnak.
- Szokáskialakítás céljából a bölcsődei gyermekcsoportokban 2 éves korban elkezdjük a szájoápolás bevezetését, majd ennek folytatásaként néhány hónapos gyakorlás után fogkrém nélkül, majd óvodába történő átmenet környékén borsónyi gyermekfogkrémmel próbálkoznak a gyermekek fogat mosni.
- **Levegőzés:** időpontját, mértékét az évszaknak és az időjárási viszonyoknak, valamint a gyermekek életkorának megfelelően választjuk meg. Az udvari élet sokszínűségét – a szobai feltételekhez hasonlóan szervezzük meg. A szabad levegőn való tartózkodás csak kánikulában, erős havazás, esőzés, nagyon erős szél, sűrű köd, rendkívüli hideg esetén mellőzhető (-5 °C alatt). A napfény káros hatására a kisgyermek bőrének fokozott érzékenysége miatt 11- 15 óra között közvetlen erős sugárzásnak nem szabad kiténni a gyermekeket (fejét védeni, kisinget adni, fényvédőkrémet biztosítani, kiemelt figyelmet igényel a kisgyermeknevelő részéről).

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

- derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése az esetlegesen átélt nehézségeik feldolgozásában,
- a kisgyermeknevelő- gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése,
- az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban, éles helyzetben, az én tudat egészséges fejlődésének segítése,
- a társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- lehetőségteremtés a kisgyermeknevelővel és/ vagy a társakkal közös élmények szerzésére az én- érvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a gyermek fejlődését,
- a kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása),
- a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, érzékszervi és/ vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek nevelése - gondozása speciális törődéssel, szükség esetén más szakemberek bevonásával.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A megismerő folyamatok segítenek önmagunk és a környező valóság minél alaposabb megismerésében, mely a bölcsődében a játék hatására fejlődik igazán. Minél sokoldalúbb egy tevékenység, annál inkább biztosítja az egyéni adottságok teljes kibontakozását. Éppen ezért, különös gondot fordítunk arra, hogy a gyermekeknek olyan eszközöket, tapasztalatszerzési lehetőségeket kínáljunk, amik felkeltik és fenntartják az érdeklődésüket, és amikből észrevétlenül, játékos módon tanulhatnak. A gyermek arra emlékszik leginkább, ami érzelmileg is megragadta őt, hiszen az érzelmei irányítják.

- A kommunikatív képességek és a kommunikációs kedv fejlődését beszélgetés kezdeményezésével, képeskönyvek nézegetésével, bábozással valósítjuk meg.
- A gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő változatos tevékenységeket kínálunk, mint pl.: vizuális tevékenységek.

- Lehetőséget biztosítunk érzékszerveik fejlesztésére, a természetben megtalálható termések, zöldségek csoportba való bevitelével. Virágos, zöldséges kertünkben közösen ültetjük és gondozzuk a növényeket.
- Csoportszobában a terepasztalon figyelünk meg jég és hóolvadást, vízfolyást, a sár kialakulását
- Az önálló aktivitásuknak és a kreativitásuknak folyamatosan teret adunk, biztosítjuk a szükséges eszközöket.
- Támogatjuk az önálló véleményalkotásukat, ösztönözzük őket az önálló döntés képességére, bátorító odafigyeléssel kísérjük tevékenységüket

A megismerési folyamatok fejlődését elősegítő szinterek a csoportszobákban:

Egészségügyi és pedagógiai szempontoknak is megfelelő, igényes, bőséges játékkészlet biztosítására, amelyet

- nyitott játékpolicon, tároló edényekben,
- gyermek által elérhető polcon kell elhelyezni.

A korcsoportoknak megfelelően biztosítunk:

- konstruáló játékokat
- nagymozgásos játékokat
- alkotó játékokat (gyurma, festék, zsírkréta, olló)
- szerepjáték, utánozó játék kellékeit
- keménylapú lapozó és leporelló könyveket

4.3. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

A nevelés - gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek testi- lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi- és tárgyi környezettel való harmónia is, ezért a gondozás- nevelés valamennyi helyzetében lehetőséget kell biztosítani a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi- és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kap a helyes, tapintatos, figyelmes kapcsolatkezelés kialakításához. A gondozás (testi szükségletek kielégítése) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

Tanulás

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A tanulás tevékenységekbe ágyazottan valósul meg. A gyermekek például egy gyurmázás alkalmával is sok tapasztalatot szereznek, és nem utolsósorban a finommotorikájuk is fejlődik. Az előző tevékenység mindig hatással bír a következőre. Élményének megosztásakor pedig újra átéli a gyurmázás örömét. Fontos, hogy a részvétel önkéntes, a kisgyermeknevelő felajánlja a lehetőségét az adott játéknak, tevékenységnek, nem irányítja csak segítő jelenlétével támogatja a gyermeket. A játék és a gondozás alatt a gyermekek utánnzással, spontán játékos tapasztalatszerzéssel gyarapítják ismeretüket a világról.

A kisgyermeknevelő a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való tevékenysége során figyelembe veszi, hogy náluk hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, és ebben direkter kell részt vennie, mint az egészséges gyermekekénél.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében kevésbé építhet arra a belső motivációra, amely az ép gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán, épp ezért rendkívül fontos a gyermek képességeinek ismerete.

Gondozás

Bensőséges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. Fontosnak tartjuk a gondozási tevékenységek alatt az elegendő idő biztosítását. A kisgyermeknevelők úgy alakítják ki, hogy a gyermekeknek legyen idejük próbálkozni. Minden mozzanatot megmutatnak, elmondanak a gyermekeknek. A gyermekekkel a szemkontaktust felvéve, leguggolva tanítják őket. A fürdőszoba használatkor például a wc használatát, a csap megnyitását, a folyékony szappan adagolását, a törölköző használatát. Időt szánnak arra, hogy a gyermekek fokozatosan tanuljanak meg öltözködni. A fenti gondozási helyzetekben a gyermekeket biztatják, adekvát, támogató segítséget nyújtanak.

Játék

A játék és mozgás szorosan összefügg a kisgyermek életében. Egy-egy figyelemfelkeltő játék megszerzése elősegíti a nagymozgás fejlődését, a megszerzett játéktárgy újabb öröm forrása. Játék közben felfedezik a környezetet, ismerkednek a tárgyakkal, tulajdonságaikkal, különböző funkciókat gyakorolnak, utánozzák a felnőttvilágot. A játék tükrre mindannak, ami a gyermek lelkében történik.

Nekünk kisgyermeknevelőknek feladatunk megteremteni, hogy a gyermekek elmélyülten, „jó érzéssel” tudjanak játszani. A kisgyermeknevelő azon kívül, hogy megteremti, hogy a gyermekeket testi gondok ne zavarják, és nyugalmat árasztó környezetet biztosít, a játékot szükség esetén ötleteivel színesíti.

Mozgás

Az egészséges gyermekek nagy örömmel gyakorolják a mozgást. A szabad mozgástevékenység lehetőségének biztosításával célunk a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése. A kisgyermeknevelők olyan biztonságos környezetet teremtenek, amelyben a gyermekeknek a legtöbb lehetőségük van a szabad mozgásra. Odafigyelnek, hogy kényelmes, megfelelő ruházatot viseljenek. Változatos mozgásra motiválják a gyermekeket mind a csoportszobában, mind a játszóudvaron elhelyezett nagymozgásos játékokkal. Időszakonként eltesznek, majd újra elővesznek bizonyos játékokat, ezzel is alapozva a játékok változatosságát, érdekességét. A nagymozgásos játékok bátorságra és önuralomra nevelik a gyermekeket. A futóbiciklik, a háromkerekű triciklik fejlesztik az egyensúlyérzésüket, ügyességüket, a pedálok hajtásához pedig összehangolt izommozgás szükséges.

Mondóka, ének

A gyermekcsoportokban kötetlen formában az aktuális helyzethez, szituációhoz kapcsolódóan mondókázunk és énekelünk. Arra törekszünk, hogy felkeltsük a zene iránti érdeklődésüket. Az énekek, mondókák kapcsolódnak az évszakokhoz, ünnepekhez. Hangszerekkel (dob, csörgő, furulya, xilofon, gitár) igyekszünk érdekesebbé tenni a lüktetések, ritmusok világát.

Vers, mese

A bölcsődében az irodalmi és a népi műveknek egyaránt helye van. A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi és szociális fejlődésére. Az irodalmi alkotások kiválasztásában fontos feladatunk, hogy az anyagot a gyermekek életkori sajátosságaihoz, nyelvi fejlettségéhez, érdeklődéséhez állítsuk össze. A napi tevékenység során többször is mondunk - a helyzethez illő - mondókát, rövid verset. 2-3 éves korban nagy jelentőségű - a testi kapcsolat iránti gyermeki igény kielégítésén túl - a simogatók, tapsoltatók, lovagoltatók ritmusa, lüktetése, egyszerű szövege megnyugtatóan hat a kisgyermekre. A verselés, mesélés, képeskönyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény.

Alkotó tevékenységek

Az alkotó tevékenység közben a kisgyermek az érzelmeit feldolgozza – kifejezi. Az alkotás fontos és nem az eredmény. A gyermekek finommotorikáját fejlesztjük a különböző technikák bemutatásával. Papírtépés, nyomdázás, vágás, ragasztás, gyurmázás, festés. A gyermekek egyéni ötleteit támogatjuk. A tevékenységeket az évszakokhoz és az ünnepekhez igazítjuk. A gyermekek alkotásait a szülők számára is láthatóvá tesszük.

Egyéb tevékenységek

Kiemelt figyelmet fordítunk a környezettudatos nevelésre. A gyermekek és szüleik, és a dolgozók közösen szépítik a bölcsődét és környezetét. Együtt készítjük el az ünnepi dekorációkat, közösen kertészkedünk.

Számos esetben már a szervezési teendőkbe is bekapcsolódnak a szülők. Így kezdetektől közösen élhetjük meg az együttműködés örömét.

A kisgyermeknevelő kiemelt szerepe:

A bölcsődei kisgyermeknevelői hivatás humán foglalkozás, s így mint minden más, emberekkel közvetlenül foglalkozó pálya nem teljesítmény orientált. A gondoskodásról, elfogadásról, türelemről, toleranciáról szóló munka ez.

Az elsődleges motivációs cél – a másiktól való gondoskodás, odafigyelés, törődés.

Az érzelmi kötődés, ragaszkodás alapozza meg a kisgyermeknevelő **minta** szerepét!
Hangsúly: a gazdag érzelmi megnyilvánulásokkal a kommunikáció és metakommunikáció eszközeivel történő mintanyújtáson van.

Fontos: - a gyermekek szükségleteinek és érzéseik jogosságának elismerése

- a gyermek elfogadható érzelmi állapotának támogatása

(pl. feldúlt vagy szomorú gyermek megnyugtatása, megvigasztalása)

Cél: minden csoportban megteremteni a gyermekek számára az érzelmi biztonságot, otthonosságot, szeretetteljes nevelői légkört.

Mivel segíthető elő?

- A gyermekek megismerése még a bölcsődébe kerülés előtt a családban (családlátogatás).
- Fokozatos beszoktatás (lehetőleg anyával vagy apával)
- Személyi állandóság – „saját kisgyermeknevelő” rendszer.
- Az otthonról hozott kedves tárgyak tiszteletben tartása.
- Folyamatos, konstruktív kapcsolattartás a szülőkkel.
- Kiemelten kell a kisgyermeknevelőnek odafigyelni az eltérő fejlődésű gyermekekre – hiszen a másság elfogadásának folyamatában fejlődik a gyermekek segítő – és tolerancia készségük, önzetlenségük.

4.4. Fecskefészek Bölcsőde egyéni jellemzői

A bölcsőde helyet biztosít a Pedagógiai Szakszolgálathoz tartozó Korai Fejlesztő Részlegnek. Ennek köszönhetően magas létszámmal van lehetőségünk fogadni integráltan a sajátos nevelést igénylő gyermekeket. Jelenleg minden egységben van felvéve sajátos nevelést igénylő gyermek, teljes integrációban.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 25. pontja szerint sajátos nevelési igényű: „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.” Bölcsődénkben előforduló sajátos nevelési igényű

gyermek között előfordulnak: látássérültek, hallássérültek, mozgáskorlátozottak, értelmi sérültek, beszéd fogyatékosok, autisták.

Az intézményünkben dolgozó kisgyermeknevelők meleg integrációval nevelik- gondozzák a rájuk bízott sérült gyermekeket. Érzelmileg elfogadók, az elvárásokban kiszámíthatók, biztonságot nyújtok. Minden gyermek számára biztosítják az egyéni fejlődéshez szükséges tárgyi és személyi feltételeket.

Kiemelkedően fontosnak tartják az inklúziót – amely maximálisan figyelembe veszi az egyéni szükségleteket, s azokból kiindulva, azokra építve biztosítja a gyermeki személyiség legteljesebb kibontakoztatását.

Azaz megszünteti a fogyatékosági, nemzetiségi, etnikai, kulturális, vallási, vagy bármely alapon történő indokolatlan megkülönböztetést, elkülönítést, megvalósítva a deszegregációt mind a gyermekek, mind a felnőttek irányában. A kisgyermeknevelők a családdal, gyógypedagógusokkal, segítő szakemberekkel egyeztetve, együttműködve nevelik- gondozzák a rájuk bízott sajátos nevelési igényű gyermekeket.

A szabad levegőn való mozgás, aktivitás erőteljesen befolyásolja a kisgyermek testi fejlődését, idegrendszerének érését. Olyan ingerek, hatások érik a szabadban, amelyeket máshol nem tapasztalhat (levél zörgése, kezén mászik a bogár, homok a kezében, homok a bőrén, árnyék hűvössége, eső, hó, szél, hangok stb.) Az élet első éveiben a gyerekeknek az a feladata, hogy érzékszervein keresztül tapasztalatokat gyűjtsön. Mi kisgyermeknevelők ezeket a tulajdonságokat és kíváncsiságokat használjuk ki, hogy játék közben fejlesszük őket. Gondozottjaink így ismerik meg saját képességeiket, és a világot maguk körül.

A gondozottjaink intenzív érdeklődését kihasználva támogatjuk őket, hogy a tudást különösebb erőfeszítés nélkül játékos tevékenység közben felszabadultan szívják magukba. Ehhez elengedhetetlenül fontos, hogy a megfelelő cselekvést megfelelő időben biztosítsuk. 0-3 éves kor: az érzékszervi tapasztalatok ösztönös befogadásának időszaka. Minden gyermek veleszületett adottsága révén ösztönösen törekszik a világ megismerésére, intenzív cselekvési vágy él benne. Saját tevékenysége alapján közvetlen tapasztalatokat szerez, kialakulnak és fejlődnek képességei, készségei, gondolkodása, fogalmai. Csak saját tapasztalatai alapján szerezhethet az ember igazi tudást (a saját tapasztalás útján szerzett ismeretek kb. 90%-a rögződik, míg az olvasottaknak csak kb. 10 %-a). Nevelési attitűdünk alapján támogatjuk, hogy a gyermekek felfedezhessék a világot. Tervünk minél több saját készítésű játék biztosítása a gyermekek számára. Az alapanyagokat költségvetésből vásároljuk majd, a játékok elkészítése pedig lehetőséget biztosít a bölcsődékben dolgozók közösségformálására, csapatépítésére. Terveim között szerepel a leendő bölcsődei dajkák bevonása a közös alkotásba.

5. MICIMACKÓ BÖLCSŐDE

5.1. A bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A család az első szocializációs színtér. A gyermeket a családi környezetben ért hatások alakítják, fejlesztik, és ezek a tapasztalatok, élmények, dominálnak a későbbi fejlődés során is. Kellő tapasztalattal, figyelemmel saját példán keresztül, elfogadással segítjük a fiatal szülőket, ha bizonytalanságot látunk, önbizalmukat erősítjük.

Kora gyermekkori intervenció szemléletbefogadása

A gyermek felé irányuló szeretet, az elfogadás és empátia fokozzák az aktivitás iránti vágyat. Ezért a gondjainkra bízott gyermekek részére biztonságos és tevékenységre motiváló környezet megteremtésére törekszünk, és a próbálkozásaikhoz elegendő időt biztosítunk.

Fontos számunkra a gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése.

A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint azt erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében, gondozásában, illetve szükség esetén lehetőségeinkhez mérten törekedve a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében fontos tehát a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

Minden kisgyermek egyéni szükségletekkel rendelkező, egyedi és megismételhetetlen személyiség. Alapvető joga, hogy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez megkapjon minden segítséget, szükség esetén speciális ellátást, fejlesztést.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

Kisgyermeknevelőink a közöttük levő személyiségbeli különbségek tiszteletben tartásával, a gyermek elfogadásában, öntevékenységének biztosításában egyetértenek. Az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, és nézeteiket, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítik.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját” gondozónőrendszer, felmenő rendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakításához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását az új megismerését, szokások kialakulását. A biztonság nyújtása természetesen magába foglalja a fizikai és a mindenféle pszichikai erőszaktól való védelmet is.

Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés összes területét érintő bármely változás estén érvényesülnie kell.

Az egyéni bánásmód érvényesítése

Tényként fogadjuk el, hogy nincs két egyforma gyermek a bölcsődében. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. ezért támogató, biztonságos légkörben kell megvalósulnia. Rendkívül fontos, hogy a gyermek csecsemőkorától kezdve aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen próbálkozni úgy, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel ismeri el. A gyermek számára a

mozzanatok begyakorlására elegendő időt kell biztosítani. Az esetleges sikertelen próbálkozásokért soha nem járhat elmarasztalás. A megfelelő gondozás nagyban segíti a szociális kompetencia kialakulását.

Gyermeki kompetenciakészítés támogatása

Biztosítani kell, hogy a kisgyermek átélhesse a spontán tanulás örömét, ismeretekhez, tapasztalatokhoz, élményekhez jusson a játék helyzetekben a gondozási helyzetekben és más tevékenységeken keresztül. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezését, megteremtve az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

5.2. Bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Gondozás

Elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. Rendkívül fontos, hogy a gyermek csecsemőkorától kezdve aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen próbálkozni úgy, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel ismeri el. A gyermek számára a mozzanatok begyakorlására elegendő időt kell biztosítani. Az esetleges sikertelen próbálkozásokért soha nem járhat elmarasztalás. A megfelelő gondozás nagyban segíti a szociális kompetencia kialakulását.

Játék

„A játék korántsem játék, nem pusztá szórakozás, időtöltés, hanem fontos ismeretek szerzésének és kifejezésének módja, valamint a kínzó belső feszültség csillapításának, az „öngyógyításnak” is eszköze.” (Ranschburg Jenő)

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége a játék. Segíti a gyermeket a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést. A többi gyermekkel való együttlét, közös játék a kisgyermek számára örömforrás, a játék során fejlődnek a szociális képességek.

A játék spontán, önkéntes módon jön létre, nincs külső célja, önmagáért való. Együtt fejlődik más funkciókkal.

A gyermek „megtanul” koncentrálni, tervezni és közben saját elképzeléseit is megvalósítja.

A nyugodt játék feltételei:

- megfelelő csoportlétszám
- nyugodt légkör
- kisgyermeknevelői állandóság
- a csoportszoba megfelelő berendezése
- a játékok minősége, mennyisége, elhelyezése

A kisgyermeknevelő feladatai:

- a játék feltételeinek biztosítása
- elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, kreativitást támogató nevelői magatartás
- társas kapcsolatok fejlesztése

A kisgyermeknevelő a gyermek igényeinek, a helyzetnek megfelelően vállal szerepet a játékban; ötleteivel, javaslataival színesítheti a gyermekek által kezdeményezett játékot.

Mozgás

Az alapvető mozgásformák csecsemő- és kisgyermekkorban alakulnak ki, fejlődnek. Az egészséges gyermek mozgásigénye igen nagy, örömmel gyakorolja a mozgást.

Nagyon fontos, hogy a bölcsődében is biztosítsuk a megfelelő mozgásteret mind zárt térben, mind az udvaron. A gyermekek életkorának, fejlettségének megfelelő mozgásfejlesztő játékok lehetővé teszik a különböző mozgásformák gyakorlását, segítik a mozgáskoordináció fejlődését, a harmonikus mozgás kialakulását.

A játék és a mozgás elválaszthatatlan egymástól, hiszen a jól megválasztott játékeszközök felkeltik a gyermek érdeklődését, aktív mozgásra készítik.

Fontos követelmény a balesetmentes környezet, a veszélyforrások kiküszöbölése.

A vegyes csoportokban a csecsemők számára biztosítani kell védett játszóhelyet (hempergő, elkerített játszószarok stb.).

A nagymozgásos játékok elsődleges színtere az udvar, de zárt térben is biztosítani kell a nagymozgásos játékokra a lehetőséget.

Mondóka, ének, vers, mese

A bölcsődés korú gyermekek nevelésének-gondozásának fontos részét képezi, hogy érzékennyé tegyük őket a környezet hangjai iránt. A bölcsődében megvalósítható zenei nevelés és ének-zeneifejlesztés, nagymértékben járul hozzá a gyermek teljes személyiségének fejlődéséhez. A mozgás és a saját test által keltett hangok, hangzások örömrést váltanak ki a gyermekből. Erre az alapvető fejlődési, megismerési, tanulási folyamatra építjük kezdeményezéseinket, gazdagítjuk tudatosan a napi bölcsődei tevékenységeket. A gyermekek érdeklődésének, életkorának megfelelően kezdeményezett énekes-mozgásos játékokba a kisgyermeknevelők is aktívan részt vesznek. Az együtt mondókázás, énekelgetés örömet okoz a gyermeknek, érzelmeiket gazdagítja. A mondókák, énekes játékok fejlesztik a kicsik összerendezett mozgását, ritmusérzékét, beszédkészségét. A rövid mesék a gyermekek képzeletét, fantáziavilágát színesítik.

A mondókázás, énekelgetés olyan légkört teremt, amiben a gyermek jól érzi magát. Az éneklésnek feszültségoldó hatása van, nyugalmat, örömet ad. A mondókák, játékok, gyermekdalok mindig a gyermekek életkorához igazodnak, mert az életkori sajátosságok jelentősen befolyásolják a gyermekek igényét a mozgásos játékokra, éneklésre.

A bölcsődében a gyermekirodalom alkalmazása elsősorban az érzelmekre ható nevelői forma, de mindig a gyermekek spontán érdeklődésére, részvételére kell épülnie.

Alkotó tevékenységek, vizuális nevelés

Bölcsődés korban a gyermek számára maga a tevékenység az öröm forrása, nem az eredmény. A kisgyermeknevelő feladata a feltételek biztosítása, az egyes technikák megmutatása. Ha a gyermek igényli, a kisgyermeknevelő segít. A gyermek alkotókedvét ébren kell tartani. Ezt nagymértékben segíti az elismerés, megbecsülés, dicséret.

Az alkotáshoz is mindig elegendő időt kell biztosítanunk.

Követelmény, hogy a felhasznált anyagok és eszközök ne tartalmazzanak egészségre ártalmas összetevőket, illetve ne legyenek balesetveszélyesek!

6. CSIGA-BIGA BÖLCSŐDE

6.1. A Bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a

kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet 19 kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

Magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas szintér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a szülők joga és kötelessége. A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett úton a családok állnak. Arra törekszünk, hogy a családi nevelés értékeit, hagyományait ismerve és tiszteletben tartva és azokat erősítve vegyünk részt a gyermek nevelésében. Bölcsődénkben a szülők számára lehetőséget biztosítunk a különböző programokon keresztül a napi bölcsődei életbe való betekintésre.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A gyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező fejlődő személyiség, akit különleges védelem, bánásmód illet meg. Alapvető joga, hogy a fejlődéséhez minden segítséget megkapjon, szükség esetén speciális ellátásban részesüljön. A gyermekeknek lehetősége van képességei szerint fejlődni, az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. Fontos, hogy munkáját jellemezze a megértés, az együttérzés, a pozitív gondolkodás, képes legyen érzelmi biztonságot nyújtó kapcsolatot kialakítani a gyermekkel, támogassa személyisége kibontakozását és az önállósodási törekvéseit.

A kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága „saját kisgyermeknevelő” – rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság, növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend átláthatóvá, kiszámíthatóvá teszi a napi eseményeket, mely növeli a gyermek biztonságérzetét.

Fokozatosság megvalósítása

A bölcsődei nevelésünk minden területén (beszoktatás, új ételek, ízek megismerésénél, az önállóságra nevelés területén) érvényesül a fokozatosság. A szokások kialakítását segíti az új helyzethez való fokozatos hozzászoktatás.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel, hogy a kisgyermeknevelő elfogadó, empátikus, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, fizikai, pszichés állapotát figyelembe véve segítse a gyermekek fejlődését. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. A gyermek fejlődéséhez szükséges a

felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerése. A kisgyermeknevelő és a gyermek az együtt megélt élmények alapján ismerik meg egymást, mely élmények során tud kialakulni az érzelmi biztonság érzése. Fontos, hogy a gyermek érezze a róla gondoskodó kisgyermeknevelő elfogadását, érdeklődését, figyelmét, hiszen ezzel tudja legjobban segíteni egyéni fejlődését.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. Feladatunk, hogy elegendő időt biztosítsunk a gondozási műveletek során a gyermeknek a próbálkozásra, vegyük figyelembe az igényeit.

A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai években alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. A kisgyermeknevelő nem hagyja magára a gyermeket, viszont lehetőséget biztosít arra, hogy a gyermek tapasztalat útján szerezze meg tudását, hogy mire képes. A kisgyermeknevelő lehetőséget biztosít a feladat önálló megoldására, az ötletei megvalósítására, melyen keresztül pozitív élményekhez juthat a gyermek. Pozitív visszajelzések biztosításával segítjük önállósodását, kreativitását.

6.2. A bölcsődei nevelés feladatai

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetenciák fejlesztése

A gyermek nevelése elsősorban a családok joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait megismerve, tiszteletben tartva, azt elősegítve vesz részt a gyermek nevelésében. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így Ő az, aki közvetíteni tudja az otthon kialakított szokásait, igényeit, szükségleteit, ezzel nagymértékben segítve a kisgyermeknevelő munkáját. A kisgyermeknevelő a szaktudásával a gyermek fizikai és érzelmi biztonságának, jólétének megteremtésére, a harmonikus fejlődésének elősegítésére törekszik.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosításával, az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. A szabadban való tartózkodás elengedhetetlen az egészségesen fejlődő gyermek számára. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, a kisgyermek egészséges fejlődésének támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. A környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kulturhigiéniás szokások kialakulásának segítése.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

Fontos a világos elvárások és határok megfogalmazása, a biztonságot nyújtó derűs légkör biztosítása. Társas kapcsolatok kialakulása érdekében az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése (tolerancia, empátia, az együttlét helyzetei és én érvényesítés gyakorlása). Törekszünk a bölcsődei együttélés szabályainak elfogadására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. Különös figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére, szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával.

Megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelőink aktív részvételével és a megfelelő környezetkialakításával történik. A bölcsődei nevelésünk-gondozásunk helyzeteiben a kisgyermeknevelőink ismereteket nyújtanak, segítik a tájékozódást, a tapasztalatok és az élmények feldolgozását. A kisgyermeknevelő feladata játékos felfedezéssel a kisgyermek érdeklődésének erősítése, a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése, megfelelő környezet kialakítása, az önálló próbálkozások és a kreativitás támogatása, bátorító, ösztönző nevelői magatartás. Közös tevékenységek során kiemelt szerepet kapnak az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása.

6.3. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Bölcsődei nevelésünk alapvető szempontja, hogy a kisgyermek számára élményt nyújtsunk, részvételre motiváljuk, tanuláshoz tapasztalatokat biztosítsunk. Az egyéni bánásmóddal érvényesítésével támogassuk a gyermekek önálló törekvéseit, erősítsük önbizalmát.

Gondozás

A gondozás bensőséges, szeretetteljes, interakciós helyzet gondozónő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyerek testi szükségleteinek, mozgásigényének a kielégítése. Elősegíti a harmonikus, összerendezett mozgás a gyermek testi képességeinek fejlődését. Biztosítja a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet, jó közérzetének kialakulását. A gondozás folyamatában elkezdjük kialakítani az egészséges életmód, a helyes életritmus, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásait. Bölcsődénkben kiemelt figyelmet fordítunk a gondozás minőségére, a kommunikáció érzelmi töltésére, hiszen ezzel befolyásolhatjuk a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

A gondozás főbb helyzetei

- **Tisztálkodás:** Minden művelet során arra törekszünk, hogy a gyermeknek kellemes élményt nyújtsunk. Segítjük, hogy elsajátítsa azokat a készségeket, melyeket három éves korra általában el lehet várni. Pl. csapot ki tudja nyitni, törölközőjén a jelét megismeri, tudja használni, WC használat után mosson kezet.
- **Öltözködés:** fontos, hogy a gyermek ruházata a korának és méretének megfelelő legyen. Az önálló próbálkozásokhoz megfelelő időt biztosítunk, nem sűrgetjük a gyermekeket.
- **Pelenkázás, WC vagy bili használat, szobatisztaságra nevelés:** a napi pelenkaváltás üteme a napirend része, illetve szükség szerint történik. Pelenka váltáskor a kisgyermeknevelő felajánlhatja a bilit vagy a WC használatát a gyermeknek. Nagyon fontos, hogy ne kötelezze rá. A szobatisztaság kialakulása egy komoly lépés a gyermek fejlődésében. A bölcsőde kisgyermeknevelői dicsérettel motiválják a gyermekeket, türelmesen fordulnak feléjük, nem sűrgetik.
- **Pihenés:** minden gyermeknek igénye szerint biztosítjuk a nyugodt alvás feltételeit, gondolok itt nem csak a tárgyi feltételekre, hanem a délelőtti alvásigényre a csecsemő csoportban, vagy az ebéd utáni alvásra. A gyermek behozhatja az otthonról hozott kedvenc játékát, alvókáját, cumiját, ezzel is segítjük a bölcsődei életét, hiszen az otthonról hozott játéknak „anyu” illata van.
- **Levegőzés:** Igyekszünk minél több időt a szabad levegőn tölteni. Nyáron, a teraszon reggeliznek a gyerekek, délelőttöként pancsolhatnak a pancsolóban. Télen -5 C fokig megfelelő öltözetben szaladgálhatnak a gyermekek az udvaron.

Tanulás

Bölcsődei nevelésünkben nincs helye a teljesítményelvárásnak erőltetett ismeretgyarapításnak. Tanulás a gyermekek korától és fejlettségéből adódóan tevékenységbe ágyazottan történik, irányítója a személyes kíváncsiság és a tapasztalat. A gyermekjáték közben tanul, ismeri meg a környezetét, játék közben fedezi fel az őt körülvevő világot. A tanulás színterei: - a gondozás, - a játék, - közös tevékenységek, - és a kommunikáció. Formái: - az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, - a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés, - a szokás kialakítás. A korai fejlesztésre szoruló, a sajátos nevelési igényű gyermek esetében hosszabb a tanulási folyamat, fontos, hogy a kisgyermeknevelő türelmesen, sürgetés nélkül álljon a gyermek mellett, figyeljen a gyermek interakcióira. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek nem a magyar az anyanyelvük. Bölcsődénkben kettő kisgyermeknevelő beszél angolnyelven, ami megkönnyíti a kommunikációt az idegen nyelvű gyermekekkel.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége a játék, amely segíti a világ megismerésében és befogadásában. Elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést. A kisgyermeknevelőink alapvető feladata a játék feltételeinek, a megfelelő hangulat, hely, idő, és eszköz biztosítása. Magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti, lehetőséget ad a társas kapcsolatok kialakulására, a szociális képességek fejlődésére.

Hítvallásunk szerint a kisgyermek legfontosabb tevékenysége a szabad játék, melyen keresztül ismeri meg önmagát és a világot, tapasztalatot szerez, társas kapcsolatokat teremt, fejlődik értelmi és érzelmi képessége. A jól szervezett napirend segítségével biztosítjuk az együtt játszás lehetőségét a csoportszobában és az udvaron egyaránt, melyhez biztosítjuk a megfelelő játékeszközöket. támogatjuk a gyermekek kísérletező és felfedező kedvét, önbizalmát.

Mondóka, ének, vers, mese

Játék helyzetben való mondókázás, éneklés, ölbéli játék hozzájárul a személyiség fejlődéséhez, érzelmi alapon derűs légkört teremt, érzelmi biztonságot nyújt, erősíti a társas-, szociáliskapcsolatot, a közös játék során bensőséges kapcsolat alakul ki a kisgyermeknevelővel. Elsődleges célunk a gyerekek sokszínű zenei élményhez juttatása, a gyermek zenei érdeklődésének felkeltése, és hogy a gyermekek megismerkedjenek játékos mondókákkal, gyermekdalokkal, népdalokkal. Fontos számunkra a pozitív érzelmek, örömelemény kialakítása a kisgyermekben. Az ismétlődő játékos mozdulatokkal, játék helyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás kapcsán fejlődik zenei érzékük és emlékezetük. A játékos mozgással kísért dalok, mondókák fejlesztik a gyermek ritmusérzékét, mozgásra készítik, fejlesztik utánzó képességét, mozgáskoordinációját. Az éneklés megnyugtatja a gyermeket, befolyásolja közérzetét, felszabadítja, bátorítja, kigyógyítja a gátlásokból, félelmekből. A szöveg és mozgás játék helyzetéhez kapcsolása fejleszti a gyermek képzeletét, beleélő képességét, kreativitását. Alkalmassá teszik a figyelemre, fegyelmre, erősödik koncentrációs képessége, memóriája. Bölcsődénkben az ének- zenei nevelés, a mondókázás a bölcsődei élet minden napján megjelenik, akár tervezett vagy spontán, kapcsolódik a szabad játéktevékenységhez, ünnepekhez egyaránt. A Csiga-biga Bölcsődénkben kettő kisgyermeknevelő rendszeresen furulyázik a gyermekeknek, miközben Ők különböző ritmus hangszerekkel kísérik a furulyázást. A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére, ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet, a képzelet fejlődésére. A vers a ritmus, a mese a tartalmán keresztül hat az érzelmekre. Feladatunk, hogy lehetőséget biztosítsunk minél több közös mesélési, verselési alkalomra,

biztosítsuk a korosztálynak megfelelő mesekönyveket, képeskönyveket. Képnézegetés közben, emlékezetből mesélés során fejlődik képzeletük, szókincsük. A mesélés egy bensőséges, kommunikációs helyzet, a gyermek olyan tapasztalatokra tesz szert, melyekre más helyzetben nincs lehetősége. Bölcsődénkben ebéd utáni lefekvéskor rendszeresen mesélnek a kisgyermeknevelők a csoportokban. A mesét soha nem kérdezzük vissza, hatását a gyermek játékában, viselkedésében figyelhetjük meg. A mese tartalma változó, van amikor egy jól sikerült nap eseményeit foglalja össze saját szavaival a kisgyermeknevelő. Gyermekünk nagyon szeretik, ha mesélés közben felismerik a történetet, („ezt mi is csináltuk a bölcsibe”).

Alkotó tevékenység

Az öröm forrása maga a tevékenység, nem annak eredménye. Az alkotó tevékenységbe nem kötelező részt venni. Feladatunk, hogy biztosítsuk a megfelelő tárgyi eszközöket (zsírkréta, ceruza, papír, gyurma...), az elegendő időt, hogy felkeltsük érdeklődését a tevékenység iránt. Az alkotás elismerésével és megbecsülésével fenntarthatjuk alkotó kedvét. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődénkben nyomhagyó eszközök használata, (PI: krumpli nyomda, pamaccsal való nyomhagyás, ujjfestés, vastag ecsettel való festés) firkalás zsírkrétával, színes ceruzával, gyurmázás só-liszt gyurmával, gyürés, tépés, különböző anyagokkal, formákkal való ismerkedés. Ismerkedünk a környezetünk (az udvarunkon található) növényekkel, termésekkel (falevél, gesztenye). A tevékenységeket az évszakoknak és az ünnepeknek megfelelően tervezik meg és valósítják meg a kisgyermeknevelők. Az alkotásokat jellel ellátva a csoportszoba falára kiragasztjuk és természetesen haza is vihetik a gyermekek. Mindenkinek van saját dossziéja, amikbe összegyűjtik a kisgyermeknevelők az év közben készült alkotásokat, (melyeket nem vittek haza), és év végén egybe megkapják.

Mozgás

A csecsemő – és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A mozgás örömforrás a kisgyermek számára és ebben a korban igen nagy a mozgásigényük. Ezért fontos, hogy minél nagyobb mozgásteret és mozgásfejlesztő játékokat biztosítsunk számukra mind az udvaron, mind a szobában. Amikor az időjárási viszonyok nem teszik lehetővé az udvari játéktevékenységet, akkor is folyamatos a mozgáskedv fenntartása.

A mozgásnak kiemelt jelentősége van a gyermek személyiségfejlődése szempontjából, a kognitív képességek és a társas kapcsolatok alakulásában is. A mozgáshoz használt játékeszközök keltsék fel a gyermek érdeklődését, a mozgásaktivitását, és használatuk legyen biztonságos. A nagymozgások fejlesztésére a teraszon és az udvaron van lehetőség, a csoport szobában bújócska henger, forgó tölcser, szobai csúszdával próbáljuk a mozgásigényüket kielégíteni.

Egyéb tevékenység

A Csiga-biga Bölcsőde csoportjaiban bevezettük Maria Montessori nevelés elméletét és gyakorlatát. Olyan tevékenységet, melyben a kisgyermeknevelők és a gyermekek is fejlődhetnek, játszva tanulhatnak, tapasztalhatnak meg új dolgokat az élettől, a világgal kapcsolatban. A napirendbe beépített csendjáték a gyermekek számára erősíti az összetartozás élményét.

A módszer lényege, hogy a gyerekek megfelelően előkészített tárgyi környezetben, speciális játékeszközök által, saját fejlettségi szintjüknek megfelelően szerezhetnek tapasztalatokat. A játékok során fejlődik az önállóság, a problémamegoldó képesség, az összefüggések felismerése, nő a gyermekek kreativitása, erősödik az együttműködés köztük – toleránsabbá,

elfogadóbbá válnak egymás iránt, meg tanulják tiszteletben tartani a másikat, türelmesebbé válnak.

Fontos, hogy a kisgyermeknevelő a csoport és a gyermekek életében is részt vegyen, de segítségével csak annyit érjen el, hogy irányt mutat, nem pedig megoldja a gyermek helyett a felmerülő problémát, akadályt, nehézséget. A kisgyermeknevelő célja, hogy a játék örömforrássá váljon, az „én csinálom” pozitív érzélem kialakuljon tevékenykedés közben.

7. BABABIRODALOM BÖLCSŐDE ÉS SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT

7.1. Bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A családi nevelés, gondozás értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva törekedni a kisgyermeknevelőknek a magas szintű szakmai munkára.

Bölcsődénk hitvallása a személyes jó kapcsolat kialakítása és fenntartása a szakszerű kisgyermekellátás érdekében.

A kora gyermekkori intervenció szemlélet befogadása

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, funkcióját tekintve alkalmas színtér a kora gyermekkori intervenció szemléletének alkalmazására. A kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődési lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése. Kapcsolattartás a Budapest Főváros XVIII. kerületi Pedagógiai Szakszolgálattal.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A szülők munkába integrálása ideje alatt a bölcsődei szakemberek biztosítják a gyermekek pszicho-szomatikus fejlődését. Családlátogatás lehetőséget biztosít a család, illetve a gyermek személyes megismerésére. A saját környezetben a szülő szívesebben mesél a gyermek mindennapjairól, a családban elfoglalt helyéről.

A kisgyermek személyiségének tisztelete

A gyermeket különleges védelem, bánásmód és szeretet illeti meg. Fontos a gyermek személyiségének, egyéni igényeinek a megismerése, biztosítása. A gyermek adaptációját úgy segítjük, hogy az otthoni napirendjét a bölcsődei napirendhez igazítani.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelés a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A kisgyermeknevelők személyiségükből adódóan más és más módszerekkel építik fel szakmai tevékenységüket, színesítik a gyerekek mindennapjait. (furulya, báb, termékek gyakoribb alkalmazásával, ünnepekre való hangolódás)

Fontos:

- szakmai kompetencia
- identitás

- önismeret

A kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, fejlesztéséért.

A biztonság és stabilitás megteremtése

- személyi és tárgyi környezet állandósága
- felmenőrendszer
- stabilitás
- csoport és helyállandóság
- kiszámíthatóság, melyek növelik a gyermek biztonságérzetét.

Fokozatosság megvalósítása

A gyermek alkalmazkodásának, elfogadásának, az új megismerésének, a szokások kialakításának segítése. A szülővel napi kommunikáció, a zökkenőmentes beszoktatás érdekében. A gondozási egységekben az évszaknak megfelelő dekorációk cseréje teszi hangulatossá a gyermek számára a légkört. A központi folyosón akvárium található, mely rövid időn belül a gyermekek kedvencévé válik.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A gyermek spontán éréseinek, egyéni fejlődésének figyelembevétele. A fejlődés ütemét mindig a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. A kisgyermeknevelő gondozás közben egyénenként kerül kapcsolatba a gyermekkel. Megragad minden lehetőséget, hogy első pillanattól kezdve beszéljen a gyermekhez, figyelje, hogyan reagál a felnőtt beszédére, és ő maga milyen módon veszi fel a felnőttel a kapcsolatot. Figyelmet fordít a mennyiségi és minőségi idő biztosítására.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

Törekedni arra, hogy a gondozás kellemes élmény legyen a gyermek számára, hiszen napjának jelentős részét ez tölti ki. Minél kellemesebben érzi magát, annál mozgékonyabb, érdeklődőbb, jobb étvágyú, ezáltal jobban fejlődő gyermekké válik. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

Biztosítani annak lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken keresztül ismeretekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

7.2. A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenykedés és kommunikáció. A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

Gondozás

Bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A gyermek aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen próbálkozni, közben érezze a kisgyermeknevelő

figyelmét, biztatását, támogatását. Próbálkozásait a kisgyermeknevelő megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza, ösztönözzé. Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlási folyamat. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás (öltözködés, tisztába tétel ill. WC használat, kézmosás, étkezés) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődését. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék lehetőséget ad a társas kapcsolatok fejlődésére. A társakkal való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. A szobában és a szabadban egyaránt biztosítani kell a gyermekek számára a minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikusvá válik a mozgásuk. Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, pl.: hempergő, elkerített szobasarok.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon, több lehetőség adott, mint a szobában, tornaszobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A csoportszobában is elengedhetetlenek a nagymozgásos játékok. Önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget.

Mondóka, ének

A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömmélményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére, ennek érdekében a csoport szobában a gyermekek számára elérhetőek a hangszerek.

Vers, mese

A vers, mese, nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa,

a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyekre más helyzetekben nincs lehetősége. A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény.

A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődését és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek a közvetlen és tágabb környezet megismeréséről, szépítéséről való gondoskodáshoz kapcsolódnak. A föld napja alkalmából a bölcsődében évről – évre rendszeres a virágültetés, a palánták locsolása. Az öröm forrásai az együtteség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A munkálatokban részt vesznek a gyermekek, a kisgyermeknevelők és a kertész egyaránt. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Az intézménybe járó gyermekek nagy része lakótelepen él, ezért fontosnak tartjuk az állatokkal való ismerkedést, az állatokról való gondoskodást. Ennek érdekében a központi folyosón akvárium lett elhelyezve, melyet a gyerekek nagy szeretettel figyelnek. Érdeklődnek a halak iránt, megnevezik a színüket, fajtájukat. Az intézmény egyéni arculatát tükrözi az állat asszisztált terápia bevezetése. A tevékenységen heti rendszerességgel kettő csoportszoba vesz részt kétszer 30perces időtartamban.

2017. évben pályázati támogatás keretében tanösvény kialakítására kerül sor, ennek keretében szélforgó, madáretetők és itatók telepítése valósul meg.

Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikuma iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembevételét és az empátiát.

8. NAPSUGÁR BÖLCSŐDE

8.1. A bölcsődei nevelés feladata

A bölcsődei nevelés-gondozás feladata a gyermek testi- és pszichés szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlődés elősegítése.

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

- A családok számára biztosított különböző kapcsolattartási formák által a családi nevelés és gondozás megismerése
- A család erősségeinek megismerése, támogatása; a pozitívumok megerősítése
- A családokkal konstruktív, kölcsönös bizalom alapuló partneri kapcsolat kialakítása
- A szülőket foglalkoztató nevelési és gondozási kérdéseket érintő tanácsadások szervezése szakemberek bevonásával

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése
- A primer szükségletek, egyéni igények kielégítése
- Az egészséges életmód, az egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakításának segítése
- Szükség esetén speciális szakemberek bevonásával prevenció és korrekció feladatok ellátása

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

- Bölcsődénkben a biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a kisgyermeknevelő/szolgáltatást nyújtó személy érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását
- Derős légkör biztosítása, a bölcsődénkbe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, illetve csökkentése, a gyermekek segítése az esetlegesen átélt nehézségek feldolgozásában
- A kisgyermeknevelő - gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése
- Az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, az éntudat egészséges fejlődésének segítése
- A bizalmon és elfogadason alapuló társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, tolerancia fejlődésének segítése
- Lehetőségteremtés a kisgyermeknevelővel és/vagy a társakkal közös élmények szerzésére az én érvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a gyermek fejlődését
- A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédkészségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése
- A gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása
- A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása
- Az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása
- Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segítő, bátorító, ösztönző nevelői magatartás
- Ismeretnyújtás, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése
- A gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben

8.2. A bölcsődei nevelés alapelvei és megvalósításuk

A család rendszerezelméletű megközelítése

A család rendszerezelméletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésünkben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A napi kapcsolattartás, a

kisgyermek viselkedésének megfigyelése során – mely visszatükrözi az interakciós mintákat – információt kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által igyekszünk hozzájárulni a családok életminőségének javításához. Bölcsődénkben fontosnak tartjuk a szülőkkel való személyes interaktív beszélgetéseket, az esetlegesen felmerülő problémák, vagy akár egy kellemes élmény kapcsán is. A napi bevétel és kiadás alkalmával nem mindig tudunk erre megfelelőidőt biztosítani, ilyen esetekben egyéni beszélgetés is alkalmazható. Az újonnan érkező gyermekek esetében, még az adaptáció megkezdése előtt a gyermek leendő saját kisgyermeknevelője és a társ kisgyermeknevelő, a család otthonában ismerkedik meg a gyermekkel, valamint tájékoztatást nyújtanak a szülőknek az elkövetkezendő időszakról. A kisgyermeknevelők bizalmas kapcsolat kialakítására törekednek a szülőkkel. Ennek fontos pillére az empátia és a pozitív szülői attitűd megerősítése.

A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése. Bölcsődénkben nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek fejlődésének megfigyelésére vonatkozó információ cseréjére, valamint a szülővel történő segítő szándékú kommunikáció fontosságának szem előtt tartására. Bölcsődénkben a kisgyermekkel kapcsolatos viselkedési, magatartási problémák, fejlődésbeli lemaradások felismerésekor, a megfelelő szakemberek bevonásával igyekszünk segíteni. Tanácsokkal látjuk el és megfelelő szakemberhez irányítjuk a szülőt.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. Bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. A kisgyermeknevelők ezt támogatva nevelik, gondozzák a rájuk bízott gyermekeket. Az eltérő, nevelési elvek, kultúrák, szokások esetén is igyekszünk a családi elvárásoknak az intézmény lehetőségeihez képest megfelelni.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, egyéni szükségletekkel rendelkező, megismételhetetlen individuum. A kisgyermeket – mint fejlődő személyiséget – a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye/ráutaltsága miatt különleges védelem és bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. A gyermekek miközben ismerkednek a világgal, minden érzékszervüket igénybe veszik: tapintanak, ízlelnek, hallanak, látnak, szagolnak. Felfedező szenvedélyük csillapíthatatlan. Folyamatosan kérdéseket fogalmaznak meg: „Mi ez?“, „Miért?“. Célunk, felkelteni a gyerekek kíváncsiságát, érdeklődését, kreativitását. Elősegíteni, hogy maga fedezze fel a környezet tárgyait, élőlényeit. Lehetőséget adni az érzékszervekkel való tapasztalásokra. Bátorítani az önálló véleményalkotást, segíteni az élményszerzést és annak feldolgozását. A bölcsődében minden gyereknek joga van arra, hogy őt személyében elfogadják, joga van a megértő, tapintatos, tiszteletteljes és erőszakmentes bánásmódra.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással,

kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeljük az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirendünk folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét, időbeni tájékozódó képességét. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is; továbbá a biztonságos, az életkori sajátosságok figyelembevételével kialakított tárgyi környezetet is. Bölcsődénkben nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek számára nyugodt, szeretetteljes környezet kialakítására. A gyermeket a bölcsődében töltött ideje alatt elsősorban a saját kisgyermeknevelője neveli-gondozza, ezzel is mélyítve kapcsolatukat. A társ kisgyermeknevelő csak az ölelkezési időn kívül látja el a gyermek szükségleteit. A rugalmas és folyamatos napirendünk a csoport életkori sajátosságait figyelembevételével készült, ez szintén a gyermek biztonságérzetét növelni.

Fokozatosság megvalósítása

A kisgyermek egyéni igényeihez igazodó intézménybe történő beszoktatási időtartam biztosításával segítjük az új helyzetekhez való fokozatos alkalmazkodást, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását. A fokozatosság elvét a bölcsődei nevelésünk minden területén alkalmazzuk.

A fokozatos beszoktatás a gyermek biztonságérzetét növeli, hiszen megtapasztalja, hogy a szülő ott van vele, szól neki, hogy egy kis időre kimegy, de visszajön érte. Fokozatosan ismerkedik meg az új ismeretlen tárgyi környezettel a csoportban dolgozó felnőttekkel. A bölcsődei élet során minden új helyzethez fokozatosan szoktatjuk hozzá a gyermekeket. Ezzel segítve az alkalmazkodást, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakítását.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A kisgyermeknevelő a nyugodt, szeretetteljes légkör megteremtésével, a kisgyermek egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a kisgyermek fejlődését. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítjuk. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. A bölcsődénkbe járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesül érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban. Az egyéni bánásmód elve már a bölcsődei élet elején a beszoktatás időszakában elkezdődik, hiszen a szülővel történő fokozatos beszoktatás időtartamát a gyermek igénye és személyisége határozza meg. Soha nem siettetjük a folyamatot, nem kényszerítjük a gyermeket. Fontos, hogy már a bölcsődei élet kezdetén érezze a gyermek, hogy elegendő időt biztosítunk neki az új helyzethez való alkalmazkodásra. Minden kisgyermek nevelése a spontán fejlődési területek támogatása egyéni módon valósul meg. A bölcsődében törekszünk a hátrányos helyzetű periférián élő családok gyermekei esetén a hátrányoknak és következményeinek enyhítésére, kompenzálására.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkot. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere. A kisgyermeknevelők törekszenek arra, hogy a gondozási feladatokba bevonják a gyermeket. Türelemmel kívárlják, elegendő időt biztosítanak önálló próbálkozásra az öltöztetés, étkezés során. Nem sürgetve a gyermeket, lehetőséget biztosítanak számára, hogy egyedül oldja meg ezeket a feladatokat. Gondozásnál pozitív visszajelzésekkel erősítik a kisgyermek egészséges én képének kialakulását, valamint folyamatosan megerősítenek. A gondozási helyzetek azok a kivételes alkalmak, amikor a kisgyermeknevelő kettesben lehet a „saját gyermekével”, csak rá tud figyelni és a gyermek is érezheti ennek a helyzetnek az intimitását, hogy csak ő a fontos.

A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

Lehetőséget biztosítunk a kisgyermeknek, hogy a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömet, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segítjük önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait. A kisgyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétele, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása bölcsődei nevelésünk-gondozásunk egyik kiemelt feladata.

8.3. Gondozási nevelési feladatok a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásában

Sajátos nevelési igényű kisgyermeket teljes integrációban fogadja az intézményünk (Szakértői Bizottság javaslatával). Fejlesztésük közös érdekünk. Kognitív zavarral rendelkező kisgyermek a bölcsődében egy „kisebb, védett közösséget” kapnak, melyben vele, egykorú gyermekekkel találkozhatnak, játszhatnak, a társas együttlét alkalmával ez mind a fejlődésüket pozitívan befolyásolja minden területen. Nevelő-gondozó munkánk szeretetteljes nevelői légkörben valósul meg. Fontos feladatunknak tartjuk, a gyermekek egyéni fejlődési ütemének figyelembe vételét, valamint a gondozásba ágyazott fejlesztését.

Lehetőségeinkhez mérten törekszünk a családi nevelés megtámogatására, kompenzálására, korrigálására, segítségnyújtás – tanácsadás formájában.

A gyermek harmonikus fejlődéséhez elengedhetetlen a családi és a bölcsődei nevelés-gondozás összhangja, a partneri kapcsolat kialakítása. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, ő tudja közvetíteni a gyermek szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve a szakembert az egyéni bánásmód kialakításában, a kisgyermeknevelő pedig a szaktudásával, tapasztalataival tudja támogatni, segíteni a szülőt a gyermeke nevelésében. A korrekt nevelőpartneri együttműködés lényeges feltételének tartjuk az őszinteséget, a hitelességet, a személyes hangvételt, etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteltben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikációt.

8.4. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen.

Tanulás

A bölcsődei nevelés-gondozás területén, a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat és/vagy információszerzési folyamat, tanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, érdeklődés. A kisgyermekkorban tanulás színterei a természetes élethelyzetek: gondozás, játék, a felnőttel való együttes tevékenység és kommunikáció. A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióiból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A beszéd a kisgyermekkorban tanulás nagyon fontos eleme. A kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozás során figyelembe kell venni, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében kevésbé építhet arra a belső motivációra, amely az normál ütemben fejlődő gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán.

Gondozás

Bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek kielégítése. A személyes és szociális kompetencia kialakításának egyik feltétele, hogy a gyermek kezdetől aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, szabadon próbálkozhasson, érezve a kisgyermeknevelő figyelmét, támogató segítségét az elegendő idő biztosítása mellett. A gondozás jelentősen befolyásolja a szokások kialakítását és az önállósodást. A kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és helyzetétől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társas viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

Mozgás

A kisgyermek mozgásigénye óriási, a mozgás számukra a játék egyik lehetősége és örömforrás is egyben. A rendszeres szabad mozgás hatására bővülnek a gyermek tapasztalatai, ismeretei, fejlődnek testi képességei, mozgáskoordinációja, mozgása harmonikussá válik. Bölcsődében nagymozgásos játékokra leginkább az udvaron és rossz idő esetén, a folyosón kialakított nagymozgásos játékokkal felszerelt „KRESZ PARK” -ban van lehetőségük a gyermekeknek.

Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő kellemes ének és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a közös éneklés. A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv

elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A verselés, mesélés, képeskönyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra tesz szert, amelyek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

Alkotó tevékenységek

A tevékenység és ennek öröme a fontos, nem a mű, nem az eredmény. Tág teret kap a belülről fakadó motiváció, kreativitás. A kisgyermeknevelő által biztosított feltételekkel, az egyéni fejlettséghez igazodva segíti az alkotótevékenységek gazdagodását, az esztétikai érzékenységet, a szép iránti nyitottságot, igényességük alakulását.

A kisgyermeknevelő feladata az egyéni fejlettségnek, életkori sajátosságnak megfelelő motiválás, a gyermeki alkotások megbecsülése, megőrzése.

Célunk az építő, ábrázoló, alkotótevékenység segítése, térbeli, formai, színi képzet kialakulása, gazdagítása. A természet színeire, formáira való ráhangolódás.

Igyekszünk kerülni a direkt nevelői ráhatásokat, a gyermek spontán kezdeményezésére építve segítjük az alkotókedvet, készség kibontakozását.

Főbb alkotó tevékenységek formáink: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyürés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. virágok ültetése, öntözése, őszi falevelek gereblyézése, zöldségek, gyümölcsök megismerése stb.).

Célunk a közös munkálkodás, a tevékenység fontosságának, hasznosságának, a segítség átélésének hangsúlyozása, oly módon, hogy a gyermek a tevékenységben örömmel és önként vegyen részt, de bármikor kiléphessen belőle.

9. ICIRI-PICIRI BÖLCSŐDE

9.1. A bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

Az elsődleges szempont, hogy megismerjük a családot, és annak működését. A gyermek által is képet kaphatunk a család erősségeiről, illetve gyengeségeiről. Szükség esetén, akár szakember bevonásával is hozzá járulunk a család életminőségének a javításához.

A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

Az intervenció szemlélet lehetővé teszi, hogy a kisgyermeknél, a napközbeni ellátás keretében, időben észrevegyük az esetleges fejlődésbeli lemaradásokat, ezeket az észrevételeket jelezzük a szülőknek, támogatást nyújtunk, illetve a szülők bevonásával a megfelelő szakember felé irányítjuk.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A bölcsőde a családi nevelést kiegészítve neveli, gondozza a gyermekeket, tiszteletben tartva a család hagyományait, értékeit, szükség esetén a családi nevelésből adódó hiányosságokat kompenzálja, és lehetőséget nyújt a szülők számára, hogy a bölcsődei életbe betekintést nyerjenek.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

Bölcsőde a gyermek személyiségét tiszteletben tartva, segíti a teljes személyiség kibontakozását, a szociális, és a kognitív kompetenciáinak a fejlődését. Szeretetteljes bánásmódban kell részesülni minden gyermeknek. Tiszteletben tartjuk a fizikai, mentális képességbeli különbözőségeket, illetve más kultúrából érkező gyermekek különbözőségeit is.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A kisgyermeknevelő a személyiségén keresztül hat a gyermekekre, példamutató magatartást tanúsít. Szakmai felkészültsége napra kész kell legyen, ez irányba feladata a szakmai színvonal megtartása, kompetenciáinak fejlesztése, tudásának gyarapítása.

Biztonság és a stabilitás megteremtése

A gyermeknek a bölcsődei élet során biztosítani kell a személyi és tárgyi állandóságot, ami megadja számára az érzelmi biztonságot. A jól kialakított folyamatos napirend segíti eligazodni, hogy mi, mi után következik, mindig azonos sorrendben, ami szintén növeli a biztonságérzetét.

Fokozatosság megvalósítása

A bölcsődei nevelés során minden helyzetben érvényesülnie kell. A beszoktatás során is a fokozatosság az, ami segít a gyermeknek alkalmazkodni az új környezethez, személyekhez és szabályokhoz. Könnyebb így elfogadni a változásokat, és az új szokások kialakítását.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermeknevelő törekszik a család megismerésére, feltétel nélküli, szeretetteljes elfogadással fordul a gyermek felé, figyelembe veszi egyéni és életkori sajátosságait, kompetenciáit, érzelmeit, fizikai állapotát, nemzetiségi/etnikai, kulturális, vallási hovatartozását, és ezek alapján segíti a gyermek fejlődését.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A nevelés és gondozás, mint két fogalom elválaszthatatlan egymástól, hiszen a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, míg a nevelés nem csak a gondozási helyzetekben valósul meg. A gondozási helyzetek alatt a gyermek és a kisgyermeknevelő között bensőséges kapcsolat van, mely hozzájárul a pozitív kapcsolat kialakításához.

A gyermeki kompetencia készítés támogatása

A gyermek életkorának megfelelő tárgyi eszközök, tevékenységek, jól megválasztott nevelési módszerek, felkeltik a gyermek érdeklődését, ezáltal olyan tapasztalatokat és ismereteket szerez, ami segíti a megismerő folyamatok fejlődését, segíti önállósodását és a tanulni akarását. A kisgyermeknevelő kielégíti a gyermek kíváncsiságát, önálló kezdeményezéseit támogatása.

9.2. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, a szolgáltatástípusnak megfelelő gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellege, módja, tartalma

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A szülői kompetenciafejlesztésben a bölcsődének jelentős szerepe van. A kisgyermeknevelők ösztönzik, bizalmas kapcsolatot ápolnak a szülővel. Szakszerűen nyújtanak tájékoztatást a gyermek fejlődési üteméről, nevelési módszerekkel kapcsolatos ismereteket adnak át. A családokat pozitív megerősítéssel támogatják, a szülőket partnerként kezelik.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Egészség megőrzése érdekében, fontos a biztonságos környezet kialakítása, a higiéniai szokások elsajátítása. A napirend lehetővé teszi, hogy ezeket a szokásokat a gyermekek megtanulják alkalmazni a mindennapok során, mint a tisztálkodás, szobatisztaságra való nevelés, öltözködés, étkezés, pihenés, alvás, levegőzés, játék, és a mozgás. Bölcsődékben nem helyben főznek a gyermekeknek, naponta 2x szállítják az ételt a Bababirodalom bölcsődéből, amit szigorú szempontok alapján állít össze az ételmezésvezető, nagyfokú figyelmet fordítva a változatos és egészségtudatos étkezésre. Ételallergiás gyermekek részére összeállított étlapot, dietetikus ellenőrzi.

Érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A kisgyermeknevelő feladata a derűs, érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkör megteremtése, jó kapcsolat kialakítása a gyermekkel, társas kapcsolatok alakulásának segítése, az együttélés szabályainak elfogadtatása. Példát mutat a gyermekeknek, és segíti őket, hogy legyenek egymás irányába elfogadóak, nyitottak és toleránsak. Mindig hallgassa meg a gyermekeket, kérdéseikre válaszoljon, és beszélő környezetet biztosítson a kommunikatív fejlődésükhöz. Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas kapcsolataira és kompetenciáinak fejlesztésére.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A gyermekek életkorának megfelelő tevékenységek, élményszerzési és tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása, ami felkelti, és fenntartja az érdeklődésüket. Kommunikatív képességek és a kommunikációs kedv fejlődésének segítése. Kreativitásuk és aktivitásuk fejlődésének támogatása, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése. Önállósodási törekvéseihez megfelelő idő biztosítása.

Gondozás

Belsőleges kapcsolat a kisgyermeknevelő és a gyermek között. Cél a gyermek testi- lelki harmóniájának megteremtése, szükségleteinek kielégítése (mosakodás, öltözködés, pelenkaváltás, WC használat, étkezés, fogápolás, játék, alvás, levegőzés).

Cél: A szabad aktivitás iránti igény és kompetenciaérzet erősítése.

Segíti az önállósodást és a szokáskialakítást. A gondozás ugyanolyan fontossággal bír, mint az egyéb tevékenységek, hiszen minél kisebb a gyermek, annál nagyobb jelentősége van a gondozásnak.

Játék

A gyermek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, mert érzékeléssel, észleléssel, mozgással, emocionálisan és intellektuálisan tapasztalja meg az őt körülvevő világot. A benyomásait a személyiségén átszűrve, a játékban spontán adja vissza. A játék örömforrás a gyermek számára, külső céltől független, belülről motivált, szabadon választott önkéntes tevékenység, ami segíti a társas kapcsolatok alakulását is.

Feladat: A játék feltételeinek (nyugalom, hely, idő, életkornak, fejlettségnek megfelelő játékeszközök, támogató nevelői magatartás biztosításával) segíteni a gyermek kibontakozását. A kisgyermeknevelő szükség esetén kezdeményez, játékot kínál, ötleteivel színesíti a játék tartalmát.

Mondóka, ének, zene

„Csak tiszta forrásból”!- Forrai Katalin zenei hagyatékának nyomán

Célja, feladata:

- zenei érdeklődés felkeltése
- magyar népi mondókák, énekek megismertetése
- magyar népi énekes- mozgásos játékok megismertetése
- örömszerzés, hangulatkeltés, utánzásra késztetés
- ritmusérzék fejlesztés
- összerendezett mozgásra késztetés
- hagyományápolás, érték közvetítés

Tartalma:

- kötetlen formában, az aktuális helyzethez, hangulathoz, szituációhoz kapcsolódik
- évszakhoz, hagyományápoló ünnepkörökhöz kapcsolódó dalok, mondókák

A bölcsődében a környezet hangjainak megfigyelése, a zenei élmény biztosítása felkelti a gyermek érdeklődését. A közös éneklés, átélt mondókázás örömforrás a gyermek számára és pozitív érzelmeket kelt. Segíti az anyanyelv elsajátítását és a szókincs gyarodását is. Az ismétlések, a játékos mozgással való kísérés, növelik a zenei élményt, és az emlékezetbe való vésést.

Művészeti alkotások közvetítése, vers, mese, képzőművészet, bábozás

Cél: Érzelmi– értelmi, beszéd, gondolkodás, emlékezet, képzelet fejlődését segíti, a bensőséges kommunikációs helyzet megteremtésével. A bölcsődében a népi és irodalmi műveknek egyaránt helye van. A vers, mese nagy hatással van a gyermek érzelmi és értelmi fejlődésére. A vers elsősorban a ritmusával, míg a mese a tartalmával hat. A jól megválasztott és a gyermek életkorának megfelelő mesével a gyermek azonosulni tud a főhőssel, a cselekménnyel, és az érzelmein keresztül hat a fejlődő személyiségre. A képeskönyv nézegetés során bővülnek az ismeretei, gyarapodik szókincse. Bábozással életre keltjük az élettelen tárgyat, komplex módon hat a gyermekre, mert a játék alatt erkölcsi, intellektuális és érzelmi nevelés is megvalósul. Fontos, a tiszta hibátlan kiejtés, a hangerő, hanglejtés, az artikuláció megfelelő használata.

Alkotó tevékenységek

Az alkotó tevékenységek segítik a gyermek önkifejezését, az egyes technikák kipróbálását, személyiségfejlődésére is nagy hatással van.

Célja, feladata: Az öröm forrása, maga a tevékenység.

Az érzelmek feldolgozása és kifejezése, önkifejezés, alkotás (nem az eredmény a lényeg).

A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek alkotásának megbecsülésével segíti az alkotókedv fenntartását.

A fejlesztés tartalma:

- Firkálás, rajzolás (képalkotás): zsirkrétával, ceruzával
- Festés (ujjbeggyel, ecsettel, szivaccsal)
- Gyurmázás, agyagozás, lenyomatok készítése
- Papírtépés, vágás, ragasztás, mozaikkészítés
- Alkotás: hóból, homokból

Mozgás

Ebben a korban alakulnak ki a mozgás alapvető formái. Kiemelt szerepe van a személyiség fejlődésében és a kompetencia kialakulásában. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani szükséges a gyermekek számára a minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolhatják az egyes mozgásformákat, ezáltal fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Rossz idő esetén a tornaszobánk is lehetőséget nyújt a szervezet felfrissítésére.

Cél:

- Kihasználni a nagymozgások és a finommotorika fejlesztésének lehetőségeit a különböző játékeszközök segítségével
- A mozgás, aktivitás érdeklődésének fenntartása
- Mozgáskoordináció fejlesztése

Fejlesztés eszközei:

- *Fogás fejlesztése:* különböző tapintású anyagok, tologatás, húzás, kalapálás, forgatható játékeszközök, masszázslabdák, karikák
- *Testérzékelés fejlesztése:* ölbeli, kézfogós játékok, érzékelő labdák, érzékelő korongok
- *Egyensúlyérzék fejlesztése:* csúszda, tornapad, forgótölcsér, forgó korong, billenő rács, pedál nélküli kétkerekű bicikli – fa vagy fém, „vonalon való járás”
- *Ugráló játékok:* trambulín, ugráló labda, ugráló póni

Tanulás

A tanulás fogalma ebben az esetben tág fogalom: A kisgyermek születése pillanatától kezdve csak tanul (manipulálni, kúszni, mászni, érzelmeket kinyilvánítani, felülni, felállni, járni, beszélni...stb.) A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. Formái a játékos tapasztalatszerzésen, az utánzásos mintán keresztül valósul meg.

Egyéb tevékenységek – kiemelten – a környezettudatos nevelés alapjainak letétele

Cél: tevékenységbe ágyazottan minél több lehetőség, tapasztalatszerzés biztosítása a szűkebb és tágabb környezetünkből.

Tartalma:

Ezek a tevékenységek valamilyen közös előkészítéséhez és megoldásához, szépségéről való gondoskodáshoz vagy ünnepre való közös készülődéshez kapcsolódnak (pl. farsang, húsvét, gyereknap, születésnap, kertgondozás, virágültetés, viráglocsolás, madáretetés, falevélgyűjtés, gyümölcszedés ...stb.). Fontos feladatunknak

élethelyzet a környezet valamilyen

tekintjük a családok bevonását, a családokkal való közös programtervezést. Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése.

9.3. Montessori pedagógia a bölcsődében

2017. január 01-től Minősített Montessori Gyermekintézmény címet viseli.

Maria Montessori pedagógiájának legjellemzőbb mondata:

"Segíts nekem, hogy magam csinálhassam!"

Montessori Mária új alapokra helyezte korának pedagógiáját, módszereivel és kidolgozott eszközrendszerével a tökéletes alapkészségeket szeretné megalapozni. Minden olyan területet érint, ami az ember fejlődését szolgálja. A pedagógia nem a hagyományos értelemben tanít, hanem olyan segítő környezettel és eszközökkel veszi körül a gyermeket, hogy az saját tapasztalatai segítségével fedezze fel a világot, növeli ismereteit, fejleszti képességeit. A gyermek legfontosabb tevékenysége a játék, és az, hogy mit játszik, azt mindig a saját szükségletei döntenek el.

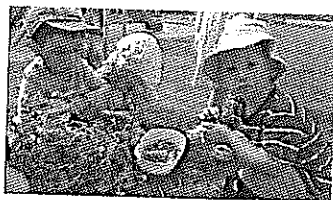
A módszer az önálló tevékenykedést helyezi előtérbe, figyelembe veszi a gyermek adottságait, fejlettségi szintjét, képességeit és a tempóját, ezáltal önálló feladatmegoldásra képes, kreatív gyermekeket nevel. Montessori szerint az élet legfontosabb periódusa, a gyermek születésétől az első hat év.

A gyermek olyan, mint a szivacs, minden tudást és információt a környezetéből szív fel. A tárgyakkal érzékelés útján ismerkedik, ezért fontos, hogy ezek a tárgyak vonzóak legyenek a gyermek számára, nem csak anyagában, színében, hanem funkciója szerint is: ami működteti a fantáziát, segíti az összefüggések megértését, és fejlesztő hatással rendelkezik. Ugyanilyen fontos elv a gyermek szabadsága, hogy szabadon választhasson a területek és az eszközök között. Bátorítani kell a gyermeket, hogy kövesse alkotási vágyait, és hogy önállóan végezzen tevékenységeket. A Montessori pedagógia célja az, hogy nyugodt, békés légkörben egymással toleráns, segítőkész, tevékeny gyermekeket neveljenek. A gyermekek saját tapasztalatok alapján tesznek szert az alapvető ismeretekre, problémamegoldó gondolkodásra. Cél az is, hogy leljék örömeiket az ismeretszerzésben, a kreativitásban, önmaguk fejlesztésében. Ismerjék, szeressék és védjék a környezetet. Vegyék észre mindenütt a szépet, tudjanak gyönyörködni a művészeti alkotásokban. Montessori fontos elve, hogy mindenkinek saját helye legyen, tiszta és szép legyen minden, mert a szépség derűt sugároz, és tevékenységre serkent. A környezet kialakítása és a nevelői magatartás a gyermeki személyiség egészére törekszik.

A mindennapi élet során fontosnak tartjuk az önállóság fejlesztését. A gyermekek indirekt módon akkor tanulnak a legtöbbet, ha saját maguk tevékenykedhetnek. Bölcsődéinkben a hagyományos játékok mellett, Montessori eszközökkel segítjük a gyermekek ilyen irányú törekvéseit, így sok tapasztalási és érzékelési lehetőséggel bővülnek ismereteik, mert az eszközök alapja a sokoldalú érzékelés. A környezet biztosítja a mozgásigényt, a manipulálási készség, a kíváncsiság kielégítését, úgy, hogy képességeik, szocializációjuk fejlődhessen. Alapszabály, hogy egymást nem szabad zavarni, bántani, rombolni. A gyermekek meg tanulják tisztelni a másik foglalatosságát, meg tanulnak örülni a másik eredményeinek, segíteni egymáson. Minél különbözőbbek a gyermekek a csoportban, annál több szociális tapasztalatot szereznek. A kisgyermeknevelő együtt örül a gyermekkel, felhívja a társak figyelmét a gyermek sikerére – ez a szocializáció, a közösségformálás legfontosabb mozzanata. A Montessori intézményekben is nagy hangsúlyt fektetnek az anyanyelvi nevelésre, a mese, mondóka, versek megismertetésére, az énekek, mozgásos játékok megszerettetésére, az egészséges életmódra, a játékra, a természettel való megismertetésre, annak megszerettetésére.

Minden csoportunknak saját kis konyhakertje van, amit tavasszal megmunkálnak, palántákat ültetnek, és a termés beérésekor szüretelnek.

A Föld napján virágokat ültetünk, locsolunk, közösen tesszük szebbé, virágosabbá környezetünket. Már a legkisebbek is határtalan kíváncsisággal, lelkesedéssel vesznek részt a tevékenységekben, nem utolsó sorban pedig tapasztalatot szereznek a növények fejlődési folyamatáról is.

A Montessori pedagógia 5 nevelési területet határoz meg:

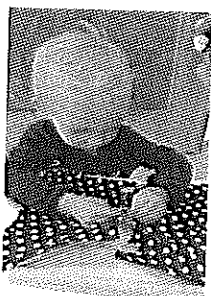
1. Mindennapi élet gyakorlatai /Praktikus/

A szocializáció miatt ez az első terület, amit megismertettünk. A mindennapi életre felkészítő gyakorlatok célja, hogy a gyermek megismerje közvetlen környezetét, kiigazodjon benne és megtanulja, hogy hogyan bánjon az őt körülvevő tárgyakkal, eszközökkel. A gyakorlatok során megtapasztalja az önállóság érzését, és olyan alapvető készségeket sajátít el, amik nagyon fontosak a mindennapi élet során. (étkezés, öltözködés, tisztálkodás)

Az önállóság fejlődéséhez hasznos segítséget nyújtanak:

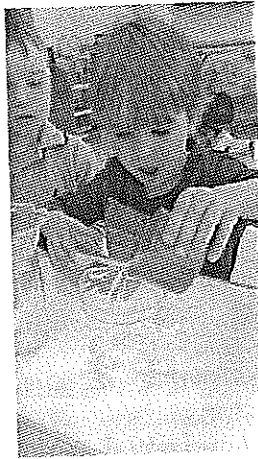
- Öltöztetős keretek

Egy fakeret két szélére anyagot tűzünk, ami középen kettévágva különbözőképpen kell összeilleszteni: zipzáras, kapcsos, tépőzárás, gombolás, fűzős. Minden keretet magunk készítettünk.

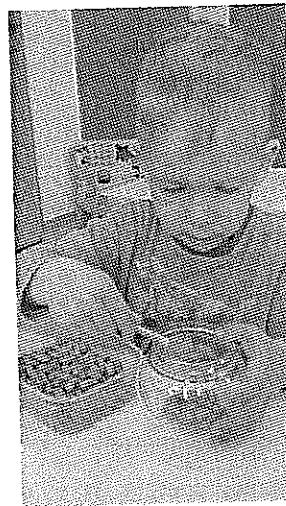
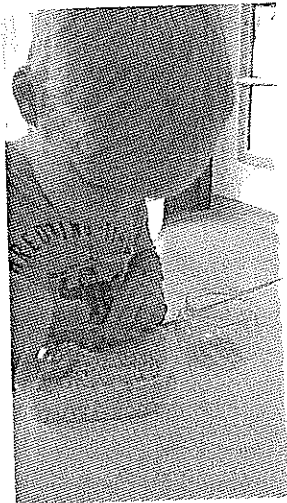
- Víz öntögető játékok

A víz öntögető játéknak a célja, hogy a gyerekek tapasztalatot szerezzenek a folyadékok tulajdonságairól, térfogatuk és alakzatuk változásairól. Kis tálcán különböző edény, kancsó, pohár, tölcsér és öntögetésre alkalmas eszközök állnak a rendelkezésükre. Ha melléfolyik a víz, mindig van a tálcán egy szivacs is, amivel fel tudják itatni a kicseppent vizet. Ez a feladat figyelmet, pontosságot, koncentrációt igényel, ugyanakkor szókincs fejlesztés is megvalósul a tevékenység során (önteni, tölteni, vizes, száraz, nedves, törékeny.) A bölcsődében ezt a játékot mi vizezős terepasztalnál kezdjük. Ha a gyermek már itt jól boldogul, akkor kisebb felületen (tálcán) is tevékenykedhet.

- **Öntögető játékok**

Nemcsak a vízöntögetés, hanem a különböző anyagok öntögetése, válogatása, kanalazgatása is ügyességet, figyelmet, kitartást igényel a gyermekektől. Lehet az ujjakkal, csipesszel, kanállal öntögetni, szétválogatni, ami már a legkisebbeknek is nagy örömet okoz. A kanalazgatás nagyban hozzájárul a kanál fogásának az elsajátításához, így az önálló étkezéshez is.

2. Az érzékelés fejlesztése

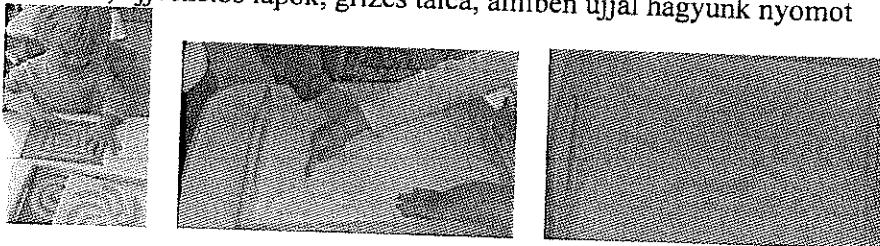
A gyermekek érzékszervei élénken működnek, így szereznek információt, tapasztalatot az őket körülvevő világról, ezáltal bővítve tudásukat. Már születésüktől fogva érzékelnek: hangokat, fényeket, szagokat, ízeket. Az eszközök használata során, nem csak az a cél, hogy mind az 5 érzékszervüket mozgásba lendítsük, hanem hogy új fogalmakat, szavakat is megismerjenek. A gyermek úgy tanul, hogy közben mind a kezét, mind pedig az értelmét használja. Sokszor a legegyszerűbb eszközök váltják ki a nagyobb érdeklődést, mint pl.: makaróni tészta, gyurmába szúrva, és erre színes penne tésztát „fűznek” fel, vagy színes pom-pom válogatása, vagy talpérzékelés különböző textúrákon való sétálással.

3. Anyanyelvi nevelés, írás-olvasás előkészítése

A Bölcsődében anyanyelvi nevelésen értjük: a beszéd megértését, a szókincs bővülését, kifejezőkészséget. A kisgyermeknevelő minden reggel, köszönti a gyermeket, már az érkezéskor beszélgetést kezdeményez. Képek, képeskönyvek nézegetése közben a gyerekeknek alkalmuk és lehetőségük van gondolataik, élményeik elmondására, vagy a kisgyermeknevelő is kezdeményezhet egy közösen átélt élményről beszélgetést, vagy csak a képekről való ismeretnyújtást. Az írás elsajátításánál nem írni akar megtanítani, hanem a kezet alkalmassá tenni az írásra. Montessori Mária ezt figyelembe véve dolgozta ki az érzékelést fejlesztő eszközöket is, hogy a gyerekek azt a három ujjukat ügyesítsék, ami a későbbiekben majd az íráshoz lesz szükséges. A bölcsődében nagy hangsúlyt fektetünk a finommotorika fejlesztésére, ami hozzájárul az ujjak ügyesedéséhez. A gyermek, aki bölcsődébe kerül, átlagosan marokra fogja a ceruzát, és úgy hagy nyomot a papíron, hogy kezét vállból mozgatja. Az írás náluk még nyomhagyás-rajzolás folyamán van jelen, de a fokozatok nagyon jól nyomon követhetőek. Először a durva koordináció van jelen, mikor szurkálják a papírt, rányomják a ceruzát, és ez a folyamat folyamatosan fog finomodni. Így lesz a szurkálásból firkálás, a firkálásból madárfészek, a madárfészekből karikák. A bölcsődéseink mire óvodába mennek, a ceruzát három ujjal fogják, rajzaikat pedig tudatosan megnevezik.

Simító, ujjvezető lapok, grízes tálca, amiben ujjal hagyunk nyomot

4. Matematikai nevelés, gondolkodást fejlesztő eszközök

A bölcsődében nem számlálunk, mégis jelen van a matematika. Gondoljunk csak a mondókákra, amihez az öt ujjunkat használjuk, a Montessori tornyokra, amire geometriai formákat helyezünk fel, vagy a formabedobóra, amibe szintén geometriai formákat kell a helyes lyukon bedobálni, az ősi faépítő kockákra, ami nem csak kockákból áll, hanem téglatestekből, hengerekből, hasábokból...stb. Nagyon népszerű játék a párkeresős kártyák. Pl: ellentétpárok, memória kártya stb.

Megjelennek a gömbök, fűzős játékok formájában vagy golyóvezető formában, és nem utolsó sorban megjelennek a szétválogatások, sorba rendezések is. Ha elég sok egyforma, de különböző színű játéktárgy van a játszóhelyen (pl: poharak, kuglik, homokozó vödrök, nagyméretű fa kockák) a kisgyerek elkezd közöttük válogatni néha színek, néha formák szerint, és alakzatokba rendezi őket. Sorba rakja a kuglikat, a poharakat, vödröket üregükkel felfelé, de üregekkel lefelé is helyezheti. Máskor szín szerint válogatja őket, csak a pirosakat

választja ki, vagy csak a kék színűeket és azokat helyezi el külön a többitől. Szinte észrevétlenül tanulja meg az egyforma, a különböző fogalmakat, a színeket, a formákat, a formák tulajdonságait, tehát számolás nélkül is sok matematikai tapasztalatokat szerezhet a gyermek.

5. A kozmikus nevelés

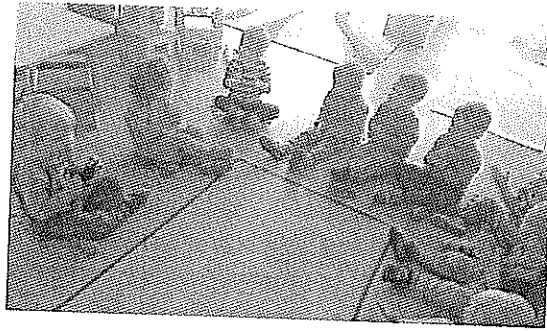
A kozmikus nevelés lényege: segíteni a gyermeket, hogy megtalálja helyét az őt körül vevő világban. Olyan környezet biztosítása, ami az élet minden területével kapcsolatban van, tehát ez a terület is a bölcsőde szerves részét képezi. Az állat és a növényvilág szintén olyan terület, amik nagyon közel állnak a gyermekekhez. A természet megismerésére és szeretetére kell nevelni a gyerekeket, hogy tevékenységükkel a természet ápolásához, védelméhez hozzá tudjanak járulni, tehát közvetlen kapcsolatot kell kialakítani a természettel. Érezzenek felelősséget a növények ápolásáért, az állatok gondozásáért. Fontos, hogy a gyermek a saját szükségletei szerint cselekedhessen. Megismeri a közlekedési eszközöket, melyeket a szárazföldön, vízen, levegőben használunk, illetve az időjárással, és az ehhez kapcsolódó öltözettel is ismerkedünk. Mindhárom csoportnak van „élő” sarka, ahol kisgyermeknevelői segítséggel etethetik az állatokat és nyomon követhetik fejlődésüket. A Katica és Repülő csoportban Achát csigák, a Csigá csoportban pedig ékszer teknősök „laknak”. A bölcsődében nagy hangsúlyt fektetünk a természetben való munkálkodásra is, kertészkedésre, avar sepregetésre, ami sokszor az avarban való „fürdés” kezdődik, és környezetünk tisztán tartására. A kozmikus neveléshez tartozik a szelektív hulladékgyűjtés is, amit mi úgy valósítunk meg, hogy alkotótevékenységek során újra hasznosítjuk a műanyag flakonokat, kupakokat, dobozokat, WC papír gurigákat. Ezeket az eszközöket nagyon jól tudjuk hasznosítani játékkészítés során is. A terepasztalt rendszeresen használják különböző anyagokkal ismerkedve: víz, föld, agyag, homok, só, hó, jég.

Csendjáték

A csendjáték hozzátartozik Montessori Mária nevelési módszereihez, amiben szívesen vesznek részt a gyermekek. Fontos, hogy mindez szabad elhatározásból és nem kényszerből, nem utasításra történik. Eleinte csak a legérdeklődőbb gyerekek tapasztalják meg, majd egyre többen kapcsolódnak be a játékba.

Megtapasztalni a csendet nagy feladat, mert ahhoz, hogy meghalljuk az apró zörejeiket és hangokat, el kell csendesednünk, ezáltal tudjuk finomítani a hallásunkat. Rájönnek, hogy teljes csend nincs is. Meghallanak olyan finom hangokat, zörejeiket, amelyeket a mindennapi élet során nem vesznek észre. Nagy élmény a mozgás leküzdése is, az uralkodás önmagunkon. Ezt mindenki úgy teszi, ahogy tudja: becsukja a szemét, eltakarja az arcát, érdeklődve figyel. A simogatás, az egymásra való odafigyelés is fontos szerepet tölt be. A vonalon való körbesétálás pedig az egyensúly érzéküket fejleszti. Természetesen ez is a gyermek szabad választása, hogy részt vesz e benne, vagy másik játékot, elfoglaltságot keres magának.

Hisszük, hogy minden gyermek egyedi és megismételhetetlen, nekünk pedagógusoknak pedig az a feladatunk, hogy emocionális- intellektuális fejlődését képességeinek megfelelően segítsük, mert csak akkor tudjuk a konvertibilis tudást megalapozni, ha figyelembe vesszük a gyermek képességeit, ehhez pedig a jól szervezett Montessori környezet határtalan lehetőségeket kínál.

10. BAMBÍ BÖLCSŐDE

10.1. Bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A gyermek számára a család biztosítja a szükséges nyugalmat és biztonságot, a fejlődés lehetőségét. A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében, bölcsődénkben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. A család működésének megismerésére az egyik lehetőség, a gyermek beszoktatását megelőző családlátogatás. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek. A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerül sor. A kisgyermeknevelők apró ajándékot készítenek a gyermek számára (a gyermek bölcsődei jelét). A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta.

A család megismerésének másik lehetősége a szülővel történő fokozatos beszoktatás. A beszoktatás során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, együttműködésük során közösen határozzák meg a gyermekre szabott nevelési - gondozási elveket. Kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudásával, tapasztalataival tudja segíteni a szülőt gyermeke nevelésében.

Bölcsődénkben kiemelten foglalkozunk a gyermekek családjával, fontosnak tartjuk a tájékoztatást és a folyamatos információ cserét, a személyes beszélgetéseket. A kapcsolattartás egyéni és csoportos formáin kívül igyekszünk minél több olyan családi programot szervezni, ahol közös élményeket szerezhetünk a szülőkkel. Mind évben megrendezésre kerül a családi gyermeknap, melyen ugrálóvár, arcfestés, lufihajtogatás és vetélkedők biztosítják a gyermekek és a szülők kikapcsolódását. A karácsonyt megelőző időszakban meghitt hangulatot teremt adventi délutánunk, melyen a gyermekek - szülők és a kisgyermeknevelők közösen készítenek kézműves alkotásokat.

A koragyermekkor intervenciós szemlélet befogadása

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas szintér a koragyermekkor intervenciós szemlélet alkalmazására. A gyermek fejlődésében az első három év meghatározó jellegű. A fejlődés üteme és minősége minden gyermek esetében más, egyedi utakat jár be. Ebben az időszakban nagyon fontos a megelőző szemlélet. Kiemelt jelentőséggel bír a kisgyermeknevelők és a szülők együttműködése annak érdekében, hogy szükség esetén a kisgyermek megkaphassa a számára megfelelő támogatási formát.

A kisgyermeknevelők feladata a gyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása az esetlegesen felmerülő fejlődési elmaradások felismerése. Amennyiben a kisgyermeknevelő észreveszi a fejlődésben való elmaradást egy vagy több területen is, fontos a gyors intézkedés. A kisgyermeknevelő és a bölcsődevezető egyéni beszélgetés keretében tájékoztatja a szülőket, és a kerületi Pedagógiai Szakszolgálat szakembereihez irányítja.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A gyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsőde feladata, hogy a családi nevelés tiszteletben tartásával és erősítésével nevelje a gyermeket. Bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében. Eltérő kultúrák, nevelési elvek, szokások esetén is igyekszünk a családi elvárásoknak megfelelni.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A bölcsődei nevelésünk a gyermeki személyiség kibontakoztatására, személyes, szociális és kognitív funkciók fejlődésének segítségére irányul. Minden kisgyermek egyedi, egyéni szükségletekkel rendelkező fejlődő személyiség, különleges védelem, bánásmód illeti meg. Munkánk során arra törekszünk, hogy a gyermekek fejlődésükhöz minden segítséget megkapjanak, szükség esetén speciális ellátásban részesüljenek. Számunkra fontos, hogy munkánk eredményeként nyugodt, harmonikusan fejlődő, élményekkel teli, a környezetére kíváncsi, társaival toleráns gyermekek nőjenek fel.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudásának szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért. Intézményünkben a kisgyermeknevelők rendszeresen részt vesznek szakmai továbbképzéseken, támogatjuk azon munkavállalókat, akik szakmai fejlődésük érdekében felsőfokú oktatásban szeretnének részt venni.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A személyi és tárgyi környezet állandósága növeli a gyermek érzelmi biztonságát. Ezt a célt szolgálja a „saját kisgyermeknevelő rendszer”. A csoportok kialakításánál elsődleges szempontunk a kisgyermek számára biztonságot nyújtó személyi állandóság biztosítása. Igyekszünk arra törekedni, hogy a gyermek bölcsődébe kerülésétől az óvodába történő átmenetéig nevelését - gondozását ugyanazok a kisgyermeknevelők végezzék. Fontos a helyállandóság, tehát a bölcsődés időszakban végig egy azon csoportszobában tartózkodnak a gyermekek. A jól kialakított napirendünk, a gyermekek számára megfelelő életritmust és biztonságérzetet nyújt. A biztonság nyújtása magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását. Munkánk során, nagy figyelmet fordítunk a fokozatosság megvalósítására. A csoport életét befolyásoló változásokat, minden esetben a gyermek érdekeit figyelembe véve vezetjük be.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles, nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésünk során, figyelembe vesszük a kisgyermek spontán érzésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/ etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődénkbe járó összes kisgyermek egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere. Bölcsődénkben dolgozó kisgyermeknevelők törekednek arra, hogy a gondozási helyzetekbe bevonják a gyermekeket. Türelemmel kivárik, míg önállóan próbálkozik az öltözéssel, étkezéssel vagy a tisztálkodással. Nem sűrgetik, hagyják a saját ütemében haladni, tevékenységét mindig pozitív visszajelzéssel erősítik. A gondozási helyzetek azok a kivételes alkalmak, amikor a kisgyermeknevelő kettesben lehet a gyermekkel, csak rá figyel.

A gyermek kompetencia készítésének támogatása

Munkánk során a gyermekek számára megadjuk annak a lehetőséget, hogy játék, gondozás és egyéb tevékenységek során élményekhez, tapasztalatokhoz, ismeretekhez jusson. Átéldesse spontán tanulás örömeit, erősödjön kíváncsisága a világ dolgai iránt. Pozitív visszajelzések biztosításával segítjük önálló kezdeményezéseit, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapját. Biztosítjuk a gyermek számára a spontán tanulásához szükséges időt, helyet, tárgyakat, nyugodt légkört. Kisgyermeknevelők lehetőséget biztosítanak a gyermekek számára, hogy feladataikat önállóan oldják meg.

10.2. A bölcsődei nevelés feladata

Összetett nevelési- gondozási, szociális, egészségügyi, családsegítő funkciót tölt be. A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletet, nevelést- gondozást és étkezést biztosít azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük vagy egyéb okok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg. A

kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket. Az egészséges testi- lelki fejlődés biztosítása minden gyermek számára. Az értelmi, érzelmi és szociális fejlődés támogatása. Biztonságos, családi, szeretetteljes légkörben az életkorak megfelelő környezetben az önállóság, aktivitás és szocializáció segítése. Fontosnak tartom, hogy mi, kisgyermeknevelők a gyermekek nevelésében az egységes nevelő hatások elvét alkalmazzuk. Az elérni kívánt célok tekintetében nézeteinket egyeztessük, nevelői gyakorlatunkat egymáshoz közelítsük. A kisgyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, fizikai és pszichés állapotát, hangulatát, fejlődését figyelembe véve szeretetteljes odafordulással végezzük feladatainkat. Munkánk során biztosítanunk kell a kisgyermek személyi, tárgyi környezetének állandóságát. Saját kisgyermeknevelő rendszer - felmenőrendszer, csoport és helyállandósággal növelni az érzelmi biztonságot, mely alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakításához. Biztonságos tevékenységre motiváló környezetet kell megteremteni, elegendő időt biztosítani a próbálkozásokra, ezzel a gyermek aktivitását és önállóságát segíteni.

10.3. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Gondozás

A kisgyermek nevelésének legfontosabb területe a gondozás. Bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. Fontos, hogy a gyermek a kezdetektől aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, szabadon próbálkozhasson, érezve a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató jelenlétét. Sikeres próbálkozásokat minden esetben dicséret kísérelje, viszont a sikertelenséget ne kövesse elmarasztalás. Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes folyamatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel.

Tanulás

A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a gyermek kíváncsisága, érdeklődése. A kisgyermekkori tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás, a játék, a közös tevékenységek, kommunikáció.

Játék

A játék a gyermekek legfontosabb tevékenysége, egyben örömforrás, csökkenti a feszültséget, általa fejlődik a személyiség. A kisgyermek játékosan tanul meg a tárgyakkal bánni, játékon keresztül ismeri meg az Őt körülvevő világot és dolgozza fel a külső pozitív és negatív ingereket. Játék során fejlődik a képzelőereje, beszéde, mozgása, problémamegoldó képessége, kreativitása, társas kapcsolatai. A gyermekek fejlesztésnek is eszköze lehet a játék. Fejleszti a gondolkodást, az ismeretek rendszerezését, gazdagodik a szókinccse, képzelete. Nagyon fontos, hogy a gyermekeknek mindig hagyjunk elég időt játszani, mert a játék nagyban befolyásolja fejlődésüket. Minden évben lehetőségünk van játék készletünk bővítésére. Játékok vásárlás során a következő szempontokat vesszük figyelembe: könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen, ne okozzon balesetet. Minden tevékenységformához legyenek megfelelő játékszerek (manipuláció, konstruálás, utánozó-, szerepjáték, mozgásfejlesztő játék). Figyelembe vesszük a csoportba járó gyermek korát és nemek közötti egyenlőség elvének betartására is törekszünk. (a kislányoknak is legyen autó, a

fiúknak is baba). Az idei és az elmúlt évben vásároltunk konstruáló játékokat (legó, dupló, Montessori torony), mozgásfejlesztő szobai játékokat (mászó alagút, egyensúlyozó labda, szivacsmodulok. A szerepjátékok kellékeit, babákat - nemzetiségi babákat-baba kocsikat, konyha eszközöket, szerszámokat). Nagy figyelmet fordítunk mesekönyv készletünk folyamatos cseréjére és bővítésére.

Mondókák –énekek

A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, hangulati állapotához igazodó ének, mondóka felkelti érdeklődését, formálja esztétikai ízlését, pozitív érzelmet kelt, érzelmi biztonságot nyújt. A mondókák és énekek színesebbé, változatosabbá teszik a bölcsődében töltött időt. Elősegíti a gyermekek beszédfejlődését, növeli a szókincsüket, fejleszti mozgásukat, testsémájuk kialakulását. Az éneklést gyakran kísérik furulyával és xilofonnal. Bölcsődénkben szívesen használjuk az ölbeli mondókákat, énekeket. Ezek a rövid, pár soros ölbeli játékok nagyon jó alkalmat teremtenek a gyermek és a kisgyermeknevelő közötti érzelmi kötődés és bizalmi kapcsolat kialakulására.

Vers-mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi és szociális fejlődésére. A bölcsődében az irodalmi és a népi műveknek egyaránt helye van. Sokféle helyzethez kapcsolódhat, alakulását a gyermek pillanatnyi állapota, igényei befolyásolják. Az irodalmi alkotások kiválasztásában fontos feladatunk, hogy az anyagot a gyermekek életkori sajátosságaihoz, nyelvi fejlettségéhez, érdeklődéséhez állítsuk össze. A napi tevékenység során többször is mondhatunk - a helyzethez illő - mondókát, rövid verset. A mese kiválasztásánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe: A mesék szereplői a témák eseményei illeszkedjenek a gyermek életkori sajátosságaihoz, kapcsolhatóak legyenek személyes tapasztalataihoz. Fontos, hogy a történet felkeltse és megtartsa a figyelmét. A mesélést gyakran kísérik bábozással. Bölcsődénkben több kisgyermeknevelő alkalmazza a mesepárna módszerét.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény. A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését. Bölcsődénkben leggyakoribb alkotó tevékenység a firkálás, gyurmázás, papírtépés, nyomdázás, vágás, ragasztás, gyürés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés. A tevékenységeket az évszakokhoz és az ünnepekhez igazítjuk. Gyakran dolgozunk természetes alapanyagokkal: falevél, dió, gesztenye, kukorica, krumpli. Gyurmázáshoz saját készítésű főzött gyurmát használunk. A gyermekek alkotásait a szülők számára is láthatóvá tesszük. A munkákat személyre szóló mappában gyűjtjük és tanév végén a szülő számára átadjuk.

Mozgás

Csecsemő és kisgyermekkorban alakulnak ki az alapvető mozgásformák. A gyermekek mozgásigénye életkoronként és fejlődési szakaszonként változik. Fontos, hogy a játékos mozgáslehetőségeket mindig a gyermekek szükségleteihez, egyéni igényeihez, adottságaihoz igazítsuk. A csoportszobákban és az udvaron is nagy mozgásteret és mozgásfejlesztő eszközöket kell a gyermekek számára biztosítanunk. Minél több és változatosabb mozgásformát kipróbálhatnak, annál nagyobb örömet lelik a mozgásos játékokban. Nekünk kisgyermeknevelőknek a feladata, hogy megteremtjük a lehetőséget a mozgásra, bátorítsuk,

biztassuk a gyermeket. Azonban mindig ügyelnünk kell arra, hogy a balesetveszélyt elkerüljük. Az elmúlt időszakban lehetőségünk volt, több mozgásfejlesztő eszköz vásárlására. Udvari játék készletünk bővült többek közt rotikon kocka alagúttal, nagy csúszdás mászókéval. Beszerzésre került több pedál nélküli és háromkerekű bicikli.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek az egymásról és a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, virágültetés). Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos. Ezek a helyzetek lényeges tanulási lehetőségeket hordoznak magukban, fontosak a személyiség alakulásában. A különböző tevékenységek fejlesztik a gyermekek empátiás képességét, ízlését, esztétikai érzékét, igényességét. Igyekszünk megalapozni a gyermekekben, hogy felelősek vagyunk egymásért, a környezetünkért. Fontosnak tartjuk, hogy a helyes magatartás- és viselkedésformák rögzítése már ebben az életkorban elkezdődjön.

10.4. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatás elemek, tevékenységek leírása

Programunk alapja a 0-3 éves korosztály fejlődésének törvényszerűségeire épülő, a gyermek adottságait, természetes igényét figyelembe vevő biztonságos, szakszerű nevelés- gondozás megvalósítása. Optimális nevelési körülmények megteremtése, amely elősegíti a gyermekek testi- lelki, intellektuális fejlődését. Olyan bölcsődét kívánunk működtetni, ahol az ellátás összhangban van a gyermekek szükségleteivel, az ellátás minősége megfelel a szülők igényeinek.

Szakmai programunkban szeretnénk kiemelni a bölcsődei nevelés- gondozás fő feladatai közül az egészségvédelem és az egészséges életmód megalapozásának az elsődlegességét. Munkánk során nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek egészséges életmódra való nevelésére. Nekünk kisgyermeknevelőknek, nagy szerepünk van az egészséges életmód és az egészségkultúra kialakításában. Az egészségnevelés elősegítheti a gyermekek felelősség vállalását, fejlesztheti önbecsülését, önismeretét, döntési képességét. Lehetőséget ad arra, hogy a gyermek bizonyíthassa fizikai, lelki és szociális erejét.

Kisgyermek nevelés- gondozása során a szokások kialakításának fontos szerepe van. A szokások segítik a gyermeket a környezethez való alkalmazkodáshoz, könnyítik a helyes magatartást. A gondozási műveletek alatt végzett tevékenységek, begyakorolt cselekvéssorok (kézmosás, tisztálkodás, mosdó használata) a gyermek életének részévé válnak, automatikusan, a figyelem irányítása nélkül végzik. Az egészséges életmód megalapozása a bölcsődében a mindennapos gondozási teendők ellátása során valósul meg. A gondozás alapvető jelentőségű a bölcsődés gyermek testi- lelki jólétének biztosításának szempontjából.

Az egészséges életmód megalapozásához feltétlenül szükséges:

- A gyermek egészséges, harmonikus testi- lelki fejlődéséhez szükséges a biztonságos környezet megteremtése
- A fejlődés támogatása
- A primer szükségletek, egyéni igények szerinti kielégítése
- Környezethez való alkalmazkodás elősegítése / mozgásfejlesztés, edzés, szabadlevegőn tartózkodás /
- Leleki egészség megteremtése, értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása
- Szocializáció elősegítése
- Szokások, kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése

- Rugalmas és folyamatos napirend kialakítása – ezen belül étkezés, mosakodás, öltözködés, alvás, szobatisztaságra nevelés, pihenés, levegőzés, játék, mozgás. Az egészségnevelés a jó szokások kialakítása, nevelési- és gondozási feladat is egyben. Gondozási, mert nekünk kisgyermeknevelőknek a feladata a gyermek testi-lelki szükségleteinek a kielégítése, az egészség megőrzéséhez szükséges feltételek megteremtése. Nevelési, mert meg kell tanítanunk a gyermekeket arra, hogyan tudják testi épségüket önállóan megővni.

Higiénés nevelés

Egészséges életmódra nevelés fontos része. A személyi és környezeti higiénia kialakítása hosszabb folyamat, melyet nem lehet elég korán kezdeni. A kisgyermek környezetük kulturáltságától függően sajátítanak el jó és rossz szokásokat. A gyermek nevelésében résztvevő felnőtteknek, így nekünk, pedagógusoknak is nagy a felelősségünk, mert a gyermekek a mi viselkedésünket utánozzák le, mintaként szolgálunk számukra. Bölcsődében a higiénés szokások kialakítását a gyermek érkezésének első napjától megkezdjük. Fontos, hogy a gyermekek megtanulják a napi tisztálkodás rutinját, hogy a WC használat utáni, illetve az étkezések előtti kézmosás feltételes reflexként működjön. Ahhoz, hogy ezek a szokások kialakuljanak, sok gyakorlásra, ismétlésre van szükség, melyre a gondozási műveletek a legalkalmasabbak. Munkánk során arra kell törekednünk, hogy a gyermekek fokozatosan próbálkozzanak az önállósággal, és a bölcsődés kor végére kialakuljon bennük az igény a személyi higiéniaira. A gyermekeket engedjük a vízcsaphoz, segítsünk a megnyitáznál, mindig csak annyi mozdulattal és szóval segítsük, amit a gyermek igényel, ne mi végezzük el helyette a feladatot. A sok gyakorlás végére eredményes lesz a kézmosás.

Fürdőszobáinkban a gyermek számára elérhető helyen vannak elhelyezve a saját jellel ellátott törölközők, fésűk és fogmosó poharak. Minden gondozási egységünkben a fürdőszobák falára egész alakos tükör van felszerelve, mely segíti a testséma kialakulását és az esztétikai nevelést.

A bölcsődei higiénés nevelés fontos része az orrtörlés, főleg a téli időszakban gyakran előfordul, hogy a gyermekek náthások, folyik az orruk. Csoportokban papír zsebkendőt használunk az orrtörlésre, a szobákban és az udvaron is úgy helyezzük el a tartókat, hogy azokat a gyermekek is könnyen elérjék. Az orrtörlés szükség szerint történik, ha a gyermek önállóan jelzi szükségét, vagy próbálkozik, akkor megdicsérrjük. Mindig figyelmet fordítunk arra, hogy az esetleges szennyeződés esetén az arcát és a kezét megmossuk.

Gondozási munkánk során engedjük, hogy a gyermekek önállósodjanak, megtanulják egyedül, önállóan végezni napi szükségleteiket. Az önállósodási folyamatban nagy jelentősége van a dicséretnek, a törekvések támogatásának, így elérjük, hogy a gyermeknek sikerélménye legyen és bátran próbálkozzon tovább.

Szabadlevegőn tartózkodás, mozgás- játék

Az egészséges kisgyermek fejlődése szempontjából a szabad levegőn való tartózkodás, éppen olyan fontos, mint a megfelelő táplálék. A levegőztetés megfelelő öltözékben az év minden napján biztosítható. A szabad levegő, a napfény pozitív hatással van a szervezet működésére, a fejlődés minden területére jótékonyan hat, véd a fertőzések ellen, erősíti az immunrendszert. A levegőztetés a napirend fontos része, mert tavasztól- ősziig a nap nagy részét a játszóudvaron töltik a gyermekek. Gyermekek ruházatát az időjárásnak megfelelően válasszuk ki, ügyeljünk arra, hogy kényelmes legyen számukra, ne akadályozza mozgásukat. Levegőztetés alkalmával figyelembe vesszük az évszakot, a gyermekek fejlettségi szintjét, egyéni szükségleteit. A szabadban nagyobb mozgástér áll a gyermekek rendelkezésére, mint a csoportszobában, több nagymozgásra szolgáló játékot próbálhatnak ki, ez elősegíti mozgásfejlődésüket. Az inger gazdag környezet hatására a gyermeket új hatások, élmények, benyomások érik, melyek elősegítik értelmi- érzelmi és szociális fejlődésüket. Bölcsődei

napirend kialakításánál figyelembe kell vennünk, hogy a gyermekek számára elegendő idő jusson a mozgásra, különböző mozgásformák gyakorlására. Már kisgyermekkorban szükséges, hogy a mozgás a gyermek életének fontos részévé váljon. Ha a gyermek megtanulja, hogy a mozgás az élete része, később felnőtt korában is törekedni fog arra, hogy mozogjon, sportoljon.

Pihenés-alvás

A gyermekek egészséges és zavartalan fejlődésének egyik alapfeltétele az életkoruk megfelelő tartalmú pihenés és alvás. Fontos, hogy a gyermekek annyit pihenhessenek, aludhassanak, amennyit a szervezetük megkíván. Az a gyermek, aki eleget alszik, napközben kiegyensúlyozott, derűs, jól fejlődik, a napjai aktívan, tevékenyen telnek. Ahhoz, hogy a gyermekek a bölcsődében nyugodt körülmények között tudjanak aludni, a feltételeket nekünk, kisgyermeknevelőknek kell megteremteni. Legfontosabb a szeretetteljes, elfogadó, nyugodt környezet biztosítása, hogy a gyermekek biztonságban érezhessék magukat. Bölcsődénkben nagy gondot fordítunk a nyugodt alvás feltételeinek a megteremtésére. Napirendünket úgy állítjuk össze, hogy a gyermekek elegendő időt pihenhessenek. Minden gyermeknek saját ágya van, az ágy mindig ugyanazon a helyen áll. Alvásidőben nem végzünk hangos műveleteket, csendesen beszélünk, halkán járkálunk. Figyelembe vesszük a gyermek alvási szokásait, egyéni igényeit pl. cumi, a kedvenc plüss figura, kendő, takaró. Ha a csoportban van olyan gyermek, aki nehezen alszik el, esetleg sír, akkor az ágya mellé ülünk, simogatjuk, közvetlen jelenlétünkkel nyugtatjuk. Minden csoportszobában található pihenő sarok, ahol a gyermekek lepihenhetnek, ha napközben elfáradnak. Pihenésükhöz nagyméretű puha párnákat, szivacsokat, plüss állatokat helyezünk el a szőnyegen. Játékidőben sokszor pihennek, fekszenek egy kicsit a párnákon és azután újra folytatják tevékenységeiket. Gyermekek egészségének megőrzése érdekében bölcsődénkben rendszeresen használjuk a Somadrin terápiát. Napirendbe illetve heti egy alkalommal 20-30 percig használják a gyermekek. Kis csoportonként, maximum 4 gyermek a saját kisgyermeknevelője kíséretében megy a só szobába. Bizonyos mértékben kreatív szobaként is funkcionál, mert a kis létszám miatt a nagyobb gyermekek itt festenek, rajzolnak, gyurmáznak, logikai és készségfejlesztő játékokkal játszanak. A fiatalabb korú gyermekek építenek, kisgyermeknevelők mondókáznak, énekelnek nekik. A bölcsődébe járó kicsik nagyon kedvelik, szeretnek ide jönni. Tapasztalataink azt mutatják, hogy a somadrin oldat jótékony hatással van asztma, krupp, felső légúti gyulladások esetén.

Környezeti nevelés a bölcsődénkben

A bölcsődei környezeti nevelés célja, hogy a gyermek és környezete között megfelelő összhangot teremtsünk. Ezt elsősorban a gyermek környezettel kapcsolatos ismereteinek bővítésével próbáljuk megvalósítani, mert a megszerzett ismeretek készítetik az egyént a későbbiekben egy tudatos, környezettisztelő magatartás tanúsítására. Az ismeretek bővítése mellett nagyon fontos a megfelelő példa biztosítása. A környezeti nevelés, alapozó jellegű. A nevelés célja és feladata, hogy olyan szokásokat, szokásrendszereket, viselkedési/ magatartási formákat alakítson ki, amelyek meghatározóak a természetes és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában.

Az egészséges életmód kialakítása mellett szakmai programunkban nagy hangsúlyt fektetünk a természet szeretetének kialakítására. A nagy játszóudvar a nagymozgásos játékon kívül lehetőséget ad a természet évszakonkénti változásának a megismerésére. Fontosnak tartjuk, hogy a bölcsőde és a család értékrendje, a környezeti nevelés terén is hasonló legyen. Csak az egészen fiatal korban elkezdett környezeti nevelés biztosíték arra, hogy gyermekkorban pozitív viszonyulás alakuljon ki a környezet iránt. A gyermekek igényeihez igazodó közös tevékenységek során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása. Bölcsődénkben minden évben szervezett program a szülőkkel közös virágültetés.

Környezettel kapcsolatos ismeretek bővítésének lehetőségei

- állatok, növények megismertetése
- időjárás megismertetése, évszakok jellemzőinek megismertetése
- járművek megismertetése
- levelek és termések gyűjtése, játék ezekkel
- anyagok megismerése, velük való tevékenykedés

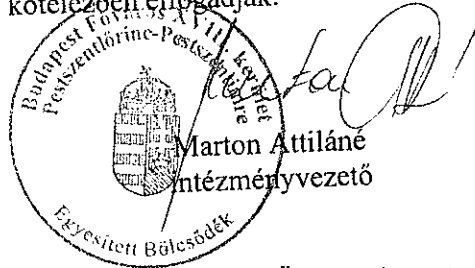
XIII. JOGSZABÁLYTÁR

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án
- ENSZ Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998 (IV.30.) NM. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 235/1997.(XII.17.) Korm.rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 328/2011. (XII.29) Korm.rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 8/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 20/2017. (IX. 18.) EMMI rendelet a bölcsődei dajka, a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy és a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről
- A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja
- Módszertani levelek (bölcsődei adaptáció, folyamatos napirend a bölcsődében, játék a bölcsődében, szülővel történő fokozatos bölcsődei beszoktatás, útmutató a bölcsődei gondozónők családlátogatásához)

XIV. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. Jelen módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szakmai program a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba és visszavonásig érvényes. Ezzel egyidejűleg a korábbi szakmai program hatályát veszti.
2. A szakmai program naprakész állapotáért az intézményvezető felelős.
3. Az intézményvezető köteles gondoskodni arról, hogy az érintettek a szakmai programban foglaltakat megismerjék és magukra nézve kötelezően elfogadják.

Budapest, 2022. január 31.

Záradék:

A Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Egyesített Bölcsődék Szakmai Programját Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc – Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testületének Egészségügyi és Szociális Bizottsága átruházott hatáskörében eljárva sz. ESzB-határozata 2022. február 22-i hatállyal jóváhagyta.

Budapest,

Szaniszló Sándor
polgármester

Megállapodás

(1997. évi XXXI. törvény 32.§ (7) bekezdésének megfelelően)

Amely létrejött, a **gyermek törvényes képviselő(i)**

Neve:

mint kérelmező és a Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre

Önkormányzata Egyesített Bölcsődék

.....Bölcsőde

(cím:.....)

Bölcsőde vezetője között.

Igénybe vevő gyermek családi neve:

..... utóneve:.....

Igénybevevő gyermek születéskori családi

neve:..... utóneve:.....

Születési hely:, idő:

Anyja születéskori családi

neve:..... utóneve:.....

Apja családi

neve:..... utóneve:.....

TAJ szám (gyermek)

Igénybevevő gyermek

állampolgársága:

állampolgársági jogállása: *(kérjük aláhúzni)*

Magyarországon tartózkodó, magyar állampolgár

Bevándorolt

Menekült

Oltalmazott

Befogadott

Letelepedett

Állandó magyar lakhelye - Lakóhely (lakcímkártya szerint):

Irányítószám:

Település:

Közterület neve:

Jellege:

Házzám:

Tartózkodási helye (lakcímkártya szerint)/Szálláshelye:

Irányítószám:

Település:

Közterület neve:

Jellege:

Házzám:

Ellátás típusa: Gyermekjóléti alapellátás/Gyermekek napközbeni ellátása / Bölcsődei ellátás
Bölcsődei ellátás időtartama:

Ellátás ideje (a megfelelőt kérem aláhúzni):

határozott

Megjelölt időtartam:

határozatlan

Ezen idő alatt a gyermek a bölcsőde által nyújtott alapellátásokra jogosult.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 41. § (1) és (4) bekezdésnek megfelelően:

A bölcsődei ellátás keretén belül a nevelés és a gondozás a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja alapján folyik. A bölcsődei ellátás keretében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítani kell

a) a nevelés és gondozás feltételeit, így különösen

aa) a szülő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,

ab) a felszerelési jegyzékben (a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 11. számú melléklete) az adott ellátási forma tekintetében, meghatározott textiliát, bútort, egyéb eszközöket és felszerelést

ac) a játéktevékenység feltételeit,

ad) a szabadban való tartózkodás feltételeit; és

b) a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést azzal, hogy

ba) a bölcsődében és a mini bölcsődében az étkeztetést a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően kell biztosítani.

Étkezési személyi térítési díj *: (élelmezés nyersanyagköltsége + ÁFA) 483,- Ft/étkezési nap

a) 100 %-os térítés esetén: 483,- Ft/étkezési nap

b) 100 %-os kedvezmény esetén: 0,- Ft/étkezési nap

A gyermekétkeztetés díját egy havi időtartamra, tárgyhónapra kell megfizetni a HÁZIRENDBEN meghatározott, módon és időpontban.

Gondozási díj:

A bölcsődei gondozás intézményi térítési díj összege 0.- Ft, személyi térítési díja: 0.- Ft.
(2/2008. (II.01.) önkormányzati rendelet)

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam – illetve a meghosszabbított időtartam leteltével
- jogosultsági feltételek megszűnésével (1997. XXXI. tv. 42/A §)
- az 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 37/A § (2)-(3) bekezdésében fennálló indokok alapján

➤ *Eltérő fejlődésű gyermeket – szakértői bizottság véleménye alapján is – csak próbaidővel veszünk fel. A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 35.§ Ha a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra (a továbbiakban: korai fejlesztésre és gondozásra) jogosult gyermek napközbeni ellátását biztosítja, a gyermek bölcsődei nevelésének, gondozásának megkezdését követő legalább három hónap elteltével a bölcsődében és mini bölcsődében - az intézmény orvosának, gyógypedagógusának, kisgyermeknevelőjének, valamint a család- és gyermekjóléti*

központ munkatársának a véleménye alapján - az intézmény vezetője a szülővel együtt, értékeli a gyermek beilleszkedését, és dönt a gyermek további neveléséről, gondozásáról. A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 37.§ (2) A Gyvt. 42. § (1) bekezdése szerinti bölcsődei ellátás esetén a gyermek, napi gondozási ideje legalább négy óra és legfeljebb tizenkét óra. A sajátos nevelési igényű gyermek illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek napi gondozási ideje négy óránál kevesebb időtartamban is meghatározható.

➤ **Speciális étrendre való igényt csak szakorvosi javaslat mellékelésével tudunk biztosítani.**

A megállapodás megkötésével egy időben nyilatkozom, hogy a XVIII. kerületi Egyesített Bölcsődék.....bölcsőde vezetőjének szóbeli tájékoztatását megkaptam:

- a) az ellátás tartamáról és feltételeiről,
- b) az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról,
- c) az érték- és vagyonmegőrzés módjáról,
- d) az intézmény házirendjéről,
- e) panaszjoga gyakorlásának módjáról,
- f) a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról,
- g) a jogosult jogait és érdekeit képviselő érdek-képviselési fórumról továbbá nyilatkozom, hogy tájékoztattak
- h) az Adatvédelmi tájékoztató írásbeli elérhetőségéről.

Mint az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője kötelességem az intézményi nyilvántartásokhoz szükséges adatokról és az azokban történt változásokról információt szolgáltatni.

Az intézményben folyó nevelő-gondozó munkáról és az a-h pontokban felsoroltakról a szóbeli tájékoztatást tudomásul veszem, az intézmény házirendjét átvettem és az abban foglaltakat betartom.

Az ellátás igénybevételével összefüggő – a vonatkozó jogszabályok által meghatározott adatokon túli – személyes adatok kezeléséhez hozzájárulok.

Budapest,

Törvényes képviselő
aláírása

Törvényes képviselő
aláírása

Tagintézmény-vezető
aláírása

* A Gyvt. 1997. évi XXXI. 151.§ (4) bek. alapján

Erről értesítést kap: 1 pld. Törvényes képviselő
1 pld. Bölcsőde

Szervezeti Működési Szabályzat
(216/2020.(XI.24.) sz. polgármesteri határozattal jóváhagyott)

Budapest Főváros XVIII. kerület
Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata
Egyesített Bölcsődék
1181 Budapest, Kondor Béla sétány 5.
Tel: 06 (1) 291-32-21

SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZAT

Készítette: Marton Attiláné
Intézményvezető

Érvényes: 2020. december 1-től
visszavonásig

Tartalomjegyzék

I.	Általános rendelkezések	3. oldal
II.	Az intézmény feladata, feladatmutatók, szervezeti egységek adatai	7. oldal
III.	Az intézmény szervezeti felépítése	10. oldal
IV.	Az intézmény vezetése, munkaköri leírások	12. oldal
V.	Az intézmény működésének főbb szabályai	34. oldal
VI.	Az intézmény munkáját segítő testületek, szervek, közösségek	45. oldal
VII.	Záró rendelkezés	46. oldal

Mellékletek:

1. számú melléklet: Az Egyesített Bölcsődék szervezeti felépítése

I. FEJEZET ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A Szervezeti és Működési Szabályzat célja:

A Szervezeti és Működési Szabályzat (a továbbiakban SZMSZ) célja, hogy rögzítse az intézmény adatait a működés legfontosabb alapelveit, szervezeti felépítését, a vezetők és alkalmazottak feladatait és jogkörét, az intézmény működési szabályait.

2. A költségvetési szerv működési rendjét meghatározó dokumentumok:

Az intézmény törvényes működését a hatályos jogszabályokkal összhangban alapító okirata, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 4/A. § (1) bekezdés szerinti szakmai program, a szervezeti működési szabályzat, a költségvetési szerv szabályzatai, a gazdálkodási feladatok ellátására vonatkozó munkamegosztás és felelősségvállalási megállapodás és a munkaköri leírások határozzák meg.

3. A költségvetési szerv alapító okirata:

Az alapító okiratot a költségvetési szerv alapítására jogosult Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata 2016. augusztus 2. napján adta ki és 2016. augusztus 8. napjától alkalmazandó.

3.1. A költségvetési szerv megnevezése:

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata
Egyesített Bölcsődék (a továbbiakban: Intézmény)

3.2. Az intézmény székhelye: 1181 Budapest, Kondor Béla sétány 5. telephelyei:

	telephely megnevezése	telephely címe
1.	„Fecskefészek” Bölcsőde	1181 Budapest, Vándor Sándor utca 7.
2.	„Bambi” Bölcsőde	1182 Budapest, Halomi utca 113/b.
3.	„Csibekas” Bölcsőde	1184 Budapest, Kézműves utca 16.
4.	„Hétszínvirág” Bölcsőde	1184 Budapest, Építő utca 3.
5.	„Csiga-biga” Bölcsőde	1185 Budapest, Fülel utca 2.
6.	„Erdei Kuckó” Bölcsőde	1186 Budapest, Tövishát utca 4.
7.	„Bababirodalom” Bölcsőde és Szolgáltató Központ	1188 Budapest, Bükk utca 6.
8.	„Micimackó” Bölcsőde	1188 Budapest, Pázsit utca 1-3.
9.	„Iciri-Piciri” Bölcsőde	1183 Budapest, Attila utca 11.

3.3. Az alapítás éve: 1999. január 1.

3.4. Az alapító okirat száma: 17/6143-26/2016, kelt 2016. augusztus 8.

3.5. Az intézmény illetékessége, működési területe:

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre közigazgatási területe

3.6. Az intézmény fenntartója

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata
(1184 Budapest, Üllői út 400.)

3.7. Az intézmény irányító szerve:

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő
- testülete (1184 Budapest, Üllői út 400.)

3.8. Az intézmény alaptevékenysége:

A bölcsőde biztosítja a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján.

3.9. Az alaptevékenységhez kapcsolódó, kiegészítő tevékenysége:
(önként vállalt feladat)

A Gyvt. 42.§ (4) bekezdése alapján a Bababirodalom Bölcsőde és Szolgáltató Központ 20 férőhelyen időszakos gyermekfelügyelet és játszócsoport szolgáltatást kínál az arra igényt tartó családok számára.

4. A költségvetési szerv legfontosabb adatai:

- 4.1. Telefon: 291-0578, 291-3221
- 4.2. E-mail: ebi@bolcsi18.hu
- 4.3. Törzskönyvi azonosító szám (PIR): 682202
- 4.4. KSH statisztikai számjel: 16924341-8891-322-01
- 4.5. Adószám: 16924341-2-43
- 4.6. Alaptevékenység államháztartási szakágazata: 889110 Bölcsődei ellátás
- 4.7. Alaptevékenység fő TEÁOR kódja: 8891 Gyermekek napközbeni ellátása
- 4.8. Az intézmény fizetési számlaszáma:
(költségvetési számla) K&H Bank Zrt.
10401024-00031267-00000009

5. Az intézmény telephelyeinek (tagintézményeinek) és székhely bölcsőde adatai:

- 5.1. "Iciri-Piciri" Bölcsőde** (1183 Bp., Attila u. 11.)
Működési engedélyben jóváhagyott férőhely: 40
Ágazati azonosító száma S0507219
iciripiciri@bolcsi18.hu
Tel.: 287-90-07
- 5.2. "Erdei Kuckó" Bölcsőde** (1186 Bp., Tövishát u. 4.)
Működési engedélyben jóváhagyott férőhely: 48
Ágazati azonosító száma S0058702S0045614
erdeikucko@bolcsi18.hu
Tel.: 294-60-26
- 5.3. "Csibekas" Bölcsőde** (1184 Bp., Kézműves u. 16.)
Működési engedélyben jóváhagyott férőhely: 72
Ágazati azonosító száma S0058702S0045621
csibekas@bolcsi18.hu
Tel.: 295-28-10
- 5.4. "Hétszínvirág" Bölcsőde** (1184 Bp., Építő u. 3.)
Működési engedélyben jóváhagyott férőhely: 72
Ágazati azonosító száma S0058702S0045638
hetszinvirag@bolcsi18.hu
Tel: 291-13-10
- 5.5. "Micimackó" Bölcsőde** (1188 Bp., Pázsit u. 1-3.)
Működési engedélyben jóváhagyott férőhely: 72
Ágazati azonosító száma S0058702S0045676
micimacko@bolcsi18.hu
Tel.: 294-52-81
- 5.6. "Csiga-biga" Bölcsőde** (1185 Bp., Fülel u. 2.)
Működési engedélyben jóváhagyott férőhely: 72
Ágazati azonosító száma S0058702S0045683
csigabiga@bolcsi18.hu
Tel: 292-26-36
- 5.7. "Bambi" Bölcsőde** (1182 Bp., Halomi u. 113/b.)
Működési engedélyben jóváhagyott férőhely: 72
Ágazati azonosító száma S0058702S0045710
bambi@bolcsi18.hu
Tel.: 292-32-90
- 5.8. „Bababirodalom” Bölcsőde** (1188 Bp., Bükk u. 6.)
és Szolgáltató Központ
Működési engedélyben jóváhagyott férőhely: 72+20
Ágazati azonosító száma S0058702S0045727
bababirodalom@bolcsi18.hu

Tel.: 609-20-30 609-20-31

5.9. "Fecskefészek" Bölcsőde (1181 Bp., Vándor S. u. 7.)
Működési engedélyben jóváhagyott férőhely: 84
Ágazati azonosító száma S0058702S0045669
fecskefeszek@bolcsi18.hu
Tel: 291-70-17

5.10. „Napsugár” Bölcsőde (1181 Bp., Kondor B. sétány 5.)
Működési engedélyben jóváhagyott férőhely: 96
Ágazati azonosító száma S0058702S0081925
napsugar@bolcsi18.hu
Tel.: 290-33-30

6. Az intézmény gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szerv.

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011.(XII.31.) Korm. rendelet 9.§ (1) bekezdés szerinti feladatokat ellátó szerv: Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testülete a Budapest Főváros XVIII. kerület Gazdasági Ellátó Szolgálat (továbbiakban: GESZ), 1181 Budapest, Városház utca 16.

7. Az SZMSZ hatálya

Az intézmény számára jogszabályokban, testületi döntésekben megfogalmazott feladat-és hatásköri, szervezeti és működési előírásokat a jelen SZMSZ-ben foglaltak figyelembevételével kell alkalmazni.

Az SZMSZ hatálya kiterjed:

- az intézmény vezetőire (intézményvezető, intézményvezető-helyettes, bölcsődevezetők),
- az intézmény minden alkalmazottjára,
- az intézménnyel szerződéses jogviszonyban állókra (eseti, önkéntes, megbízási, vállalkozási),
- az intézményben működő testületekre, szervekre, közösségekre,
- az intézmény szolgáltatásait igénybe vevőkre.

Az SZMSZ rendelkezéseinek be nem tartása esetén az alkalmazottakkal szemben az intézmény vezetője munkáltatói jogkörében eljárva, az intézményvezető helyettes átruházott hatáskörben intézkedik, illetve dönt.

A szülőt vagy más nem az intézményben dolgozó személyt a bölcsőde dolgozójának tájékoztatnia kell a szabályzatban foglaltakról, kérve annak megtartását. Amennyiben ez nem vezet eredményre, a bölcsőde vezetőjét értesíti, aki felszólítja a szabálytalanságot elkövető személyt a nem elfogadható magatartás felfüggesztésére, illetve az intézmény elhagyására.

A benne foglalt rendelkezések megtartása mindenkinek közös érdeke.

Megtartásáért az Egyesített Bölcsődék intézményeiben dolgozók felelősséggel tartoznak.

Az SZMSZ nyilvános, ezért az intézményvezető által hitelesített SZMSZ egy-egy példányát a bölcsődék kisgyermeknevelői pihenő szobájában, a bölcsőde vezetőjének irodájában hozzáférhetővé és az intézmény honlapján közzé kell tenni.

Az első szülői értekezlet alkalmával a bölcsőde vezetője tájékoztatást ad az SZMSZ tartalmáról, melyet a szülők aláírásukkal igazolnak

II. FEJEZET

AZ INTÉZMÉNY ALAPTEVÉKENYSÉGE ÉS FELADATMUTATÓI

1. Az intézményben folyó tevékenységet az alábbi jogszabályok határozzák meg:

- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (NM rendelet)
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról (Gyvt.)
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjairól és igénylésükről felhasználható bizonyítékokról
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról
- 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 8/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- 257/2000. (XII.26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 235/1997. (XII.17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
- 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
- 370/2011.(XII.31.) Korm. rendelet a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről (a továbbiakban: Bkr.)
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 15/2019. (XII.7.) PM rendelet a kormányzati funkciók és államháztartási szakágazatok osztályozási rendjéről
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 28/2017. (V.30.) FM rendelet az élelmiszer-vállalkozások által működtetendő önellenőrzési rendszerre vonatkozó követelményekről

- 62/2011. (VI.30.) VM rendelet a vendéglátó ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről
- 78/2003. (XI.27.) GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságáról
- Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról és a fizetendő térítési díjakról szóló 2/2008.(II.01.) önkormányzati rendelete
- Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testületének hatályos költségvetési rendelete.

2. Az intézmény alaptervékenysége

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését, foglalkoztatását biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31.-éig. A bölcsőde az alapellátás keretében végezheti sajátos nevelési igényű, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek nevelését és gondozását. A bölcsődei nevelés-gondozás célja a szeretetteljes, biztonságot nyújtó, érzelmekben gazdag bölcsődei élet megszervezése, ahol a szakszerű nevelés - gondozás, családias, derűs, nyugodt légkörben zajlik, biztosítva a gyermek fejlődéséhez szükséges változatos feltételeket.

Szakmai tevékenységeinknek a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja ad keretet. A családi nevelés elsődlegességét tiszteletben tartva igyekszünk a kisgyermek számára olyan tárgyi és személyi környezetet biztosítani, mely segíti készségei, képességei kibontakoztatásában, hogy kiegyensúlyozottan a változásokhoz sikeresen alkalmazkodó felnőtté váljanak. Az első három év az első kötődések, a korai szocializáció időszaka, melynek döntő jelentősége van a későbbi személyiségfejlődésben. Ebben az életszakaszban a kisgyermek testileg-lelkileg még erősen függ a felnőttől. A bölcsődei munkánk, nevelésünk éppen ezért gyermekközpontú, a gyermeki személyiség egészséges fejlődésére és kibontakoztatására törekszik. A gyermek, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre; fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Preventív munka is a miénk, hiszen a fejlődésbeli regresszió időbeli felismerése, lehetőséget teremt a gyermeknek a hátrányok leküzdésében. A kisgyermeknevelők és a megfelelő szakemberek bevonása korrekatív lehetőségeket hordoznak magukban, ezáltal növelve az esélyeket.

Kiemelt feladatunk mindemellett a családi és bölcsődei nevelés összhangjának megteremtése, a szülői kompetenciák erősítése, a család támogatása.

A bölcsődék összesen 700 férőhelyen biztosítják a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést.

A Gyvt. 42.§ (3) bekezdése alapján a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása integrált csoportokban is biztosított legfeljebb a gyermek hatéves koráig.

3. Az intézmény feladat- és hatásköre

Az intézmény számára meghatározott feladatoknak és hatásköröknek az intézmény szervezeti egységei, dolgozói közötti megosztásáról az intézmény vezetője gondoskodik. Ezen feladatok és hatáskörök megosztása megegyezik a jogszabályok és az alapító, fenntartó által az intézmény egyes szervezeti egységeire, vezetőire és dolgozóira kötelezően előírt feladatokkal, hatáskörökkel.

4. Az intézmény alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése

	Kormányzati funkciószám	Kormányzati funkció megnevezése
1	104031	Gyermekek bölcsődében történő ellátása
2	104035	Gyermekétkeztetés bölcsődében
3	104036	Munkahelyi étkeztetés, gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben
4	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
5	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

5. A z intézmény feladatmutatói

A feladatmutató megnevezése	Mennyiségi egysége	Mennyisége
Kapacitásmutató	fő	700+20
Feladatmutató: Ellátást igénylők száma a tárgyév során	fő	
Teljesítménymutató: Ellátottak száma éves átlagban	fő	

III. FEJEZET AZ INTÉZMÉNY SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE

Az intézmény szervezeti felépítése

Az intézmény élén a magasabb vezető beosztású Egyesített Bölcsődék vezetője (intézményvezető) áll.

Az intézményvezető közvetlen munkatársai az Egyesített Bölcsődék (EBI) munkatársai és a bölcsődék vezetői.

Az Egyesített Bölcsődék magában foglalja

a) az egyesített vezetést (továbbiakban: EBI)

b) a szervezeti egységeket

a) Az egyesített vezetés

- intézményvezető
- intézményvezető helyettes
- szaktanácsadó
- gazdasági ügyintéző
- munkaügyi ügyintéző
- étellemezési koordinátor-dietetikus
- irodai adminisztrátor
- rendszergazda

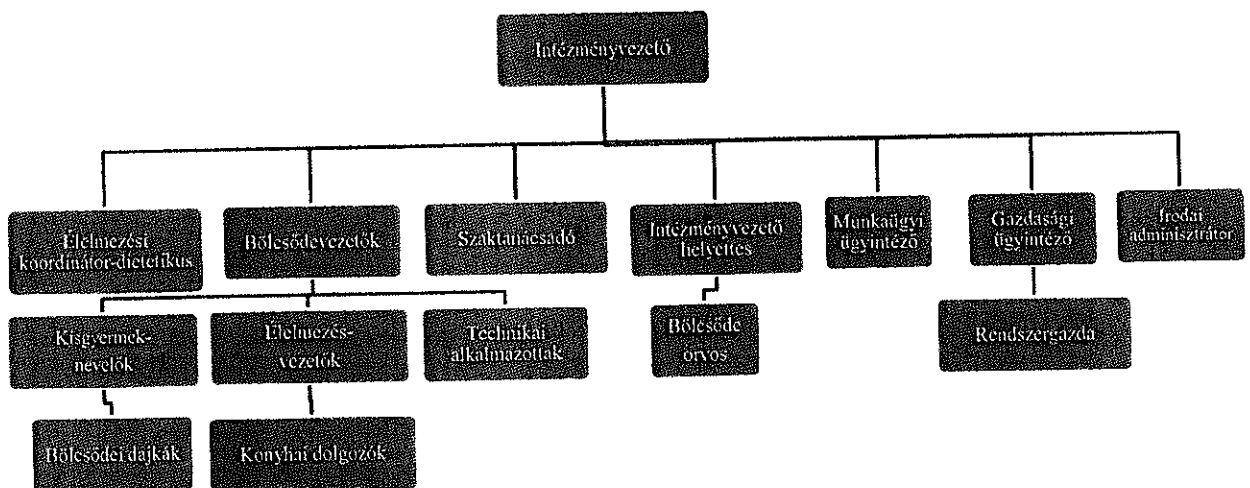
b) A szervezeti egységek

A szervezeti egységek meghatározásánál érvényesülnie kell azon alapelvnek, mely szerint az intézmény feladatait a jogszabályi előírásoknak és tartalmi követelményeknek megfelelően magas színvonalon lássa el.

Az intézmény divizionális szervezet, amely egymástól földrajzilag is elkülönülő egységekből és az egyesített intézményi funkciókat ellátó központi irányító rendszerből (egyesített vezetés) áll. Az intézmény szervezeti felépítését az SZMSZ 1. számú melléklete tartalmazza.

A munkavégzés, a racionális és gazdaságos működtetés, valamint a helyi adottságok, körülmények és igények figyelembevételével az intézmény struktúrája a szervezeti diagram szerint biztosítja a munkamegosztást, a zökkenőmentes feladatellátást.

Szervezeti diagram

IV. AZ INTÉZMÉNY VEZETÉSE, MUNKAKÖRI FELADATOK

1. A költségvetési szerv vezetése

A költségvetési szerv magasabb vezetőjét (továbbiiban: intézményvezető) pályázat útján Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testülete bizza meg, határozott időre a hatályos jogszabályok alapján.

Kinevezés és megbízás rendje:

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testülete kizárólagos hatáskörébe tartozik a kinevezése és vezetői megbízása, annak módosítása, visszavonása és az alkalmazotti jogviszonyának megszüntetése. A kinevezés magába foglalja a teljes körű munkáltatói jogok gyakorlását. Felette a munkáltatói jogkör gyakorlója a polgármester.

Az intézmény vezetőállású dolgozói:

- intézményvezető – megbízott magasabb vezető
- intézményvezető helyettes – megbízott magasabb vezető
- bölcsődevezetők – megbízott vezetők (telephelyek vezetői)

1.1. Intézményvezető

Jogállása:

Megbízott magasabb vezető - egyszemélyi felelős, aki munkáját a jogszabályok, a fenntartó, valamint az intézmény belső szabályzatai által előírtak szerint végzi a közvetlen munkatársak közreműködésével.

Vagyonyilatkozat tétel:

Vagyonyilatkozat tételére kötelezett 2 évenként.

Helyettesítésének rendje:

Távolléte és akadályoztatása esetén az intézményvezető-helyettes teljes jogkörrel helyettesíti az azonnali döntést igénylő ügyekben. 10 munkanapot meghaladó távollét esetén a helyettesítés kiterjed a teljes intézményvezetői jogkörre.

Hatásköre:

Az intézményvezető hatásköre: Kiterjed az Egyesített Bölcsődékre és valamennyi telephelyére, annak dolgozóira és ellátottjaira.

Feladata, jogköre:

- biztosítja az intézményre vonatkozó jogszabályokban, az önkormányzati rendeletekben meghatározott szakmai feladatok végrehajtását
- betartja és betartatja a vonatkozó törvényi rendelkezéseket
- dönt a feladatvégzés módjáról a Humánszolgáltatási Főosztállyal történő előzetes egyeztetés alapján
- munkáltatói jogot gyakorol az intézmény dolgozói felett
- dönt az új belépők felvételéről
- dönt a bérek, jutalmazások, fegyelmi felelősségre vonás kérdésében
- biztosítja a közalkalmazottak, ellátottak érdekképviselését

- képviseli az intézményt az önkormányzatnál, valamint más hivatalos szerveknél, illetve szervezetek előtt
- elkészíti az intézményvezető helyettes és az EBI munkatársainak munkaköri leírását.
- elkészíti a bölcsődevezetők munkaköri leírását, jóváhagyja a dolgozók munkaköri leírását, betartását, illetve végrehajtását, értékeli munkájukat
- ellenőrzi a jogszabályokban meghatározott nyilvántartások pontos, szakszerű, naprakész vezetését
- elkészíti a hatályos jogszabályok alapján az intézmény SZMSZ-ét, a belső szabályzatokat, utasításokat és figyelemmel kíséri azok érvényességét és érvényesítését
- felügyeli a bölcsődevezetők által elkészített Szakmai programok tartalmát a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 4/A. § (1) bekezdésnek megfelelően
- a GESZ munkatársaival együttműködve végzi a gazdálkodással kapcsolatos feladatokat
- tervezi és jó gazda módjára gazdálkodik a Képviselő-testület által jóváhagyott intézményi költségvetéssel
- biztosítja a képzéseket, továbbképzéseket
- működési nyilvántartást vezet és adatokat szolgáltat az illetékes szervezetek felé a jogszabályban előírtak szerint
- szakmai tudását folyamatosan fejleszti, részt vesz továbbképzéseken
- szervezi és irányítja az intézmény kapcsolatrendszerét
- elkészíti az Egyesített Bölcsődék munkatervét, jóváhagyja a telephelyek munkatervét, melyeket megküld a Humánszolgáltatási Főosztály részére
- éves-szükség esetén időszakos-beszámolót készít az intézmény munkájáról, s azt megküldi a Humánszolgáltatási Főosztálynak
- folyamatosan beszámoltatja és ellenőrzi az EBI központ munkatársainak feladatait
- folyamatosan beszámoltatja és ellenőrzi a feladatok végrehajtásáért felelős bölcsődevezetőket
- havi rendszerességgel szervezi a munkaértekezleteket, esetmegbeszéléseket, gondoskodik a dolgozók részéről felmerült szakmai, illetve intézménnyel kapcsolatos problémák megoldásáról, melyekről emlékeztetőt készít
- kikéri és figyelembe veszi a szakmai feladatokat ellátó munkatársak véleményét, javaslatait az intézmény működésére vonatkozó döntések meghozatalában
- statisztikai adatszolgáltatást biztosít a fenntartó, a KSH és az illetékes szakmai szervek részére
- az általa vezetett intézmény szakmai tevékenységének vonatkozásában - szükség szerint - végzi az ellátottakkal kapcsolatos feladatokat
- gondoskodik a munkavédelmi, tűzvédelmi feladatok ellátásáról, a szükséges oktatások megtartásáról, a szabályzatok érvényességének nyomon követéséről, azok végrehajtásáról
- szervezi és jelen van a munkavédelmi bejárásokon, ellenőrzi a vonatkozó nyilvántartást
- kivizsgálja az intézményhez érkezett panaszokat

Felelős:

- a bölcsődék optimális ellátottságáért
- a bölcsődék munkaerő ellátottságáért
- a férőhelyek szabályszerű kihasználásáért
- a szükséges intézményi létszám jogszerű biztosításáért
- az intézményben dolgozók munkakörülményeinek javításáért
- a kötelező továbbképzések biztosításáért

- a pedagógus munkakörben dolgozó kisgyermeknevelők bejelentéséért és nyilvántartásáért az Oktatási Hivatal felé
- a pénzügyi, gazdasági, munkavédelmi és tűzrendészeti jogszabályok, törvényi előírások és belső szabályozások betartásáért, végrehajtásáért
- az igényelt állami finanszírozás alapjául szolgáló adatok pontos megküldéséért a fenntartó felé
- az intézményre vonatkozó alapadat-szolgáltatásának pontosságáért és megalapozottságáért, döntéseiért, intézkedéseiért
- az igénybevevői nyilvántartásba történő napi adatszolgáltatási kötelezettségéért
- az ellátások átláthatóságáért, hatékony szervezéséért
- az etikai szabályok megtartásáért és megtartatásáért
- az előírt dokumentációk hiteles, naprakész és pontos vezetéséért
- a munkaköri elírásban felsorolt feladatok maradéktalan ellátásáért

Az intézményvezető a munkáját a munkaköri leírása alapján, valamint a Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimrei Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Főosztálya Szociálpolitikai Osztályával együttműködve, a szociális, gyermekvédelmi ágazatért felelős alpolgármester közvetlen irányítása mellett végzi, figyelemmel a vonatkozó jogszabályok iránymutatására.

1.2 Intézményvezető helyettes (általános helyettes)

Kinevezés és megbízás rendje:

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Egyesített Bölcsődék intézményvezetőjének kizárólagos hatáskörébe tartozik a kinevezése és vezetői megbízása, annak módosítása, visszavonása és alkalmazotti jogviszonyának megszüntetése. Felette a munkáltatói jogkör gyakorlója az intézményvezető.

Jogállása:

Megbízott magasabb vezető – aki munkáját az intézményvezető irányításával és utasításának megfelelően végzi.

Vagyonnyilatkozat tétel:

Vagyonnyilatkozat tételére kötelezett 2 évenként.

Helyettesítésének rendje:

Távolléte esetén teljes körűen az intézményvezető látja el feladatát.

Hatásköre:

Az intézményvezető távolléte esetén hatásköre kiterjed az Egyesített Bölcsődékre és valamennyi telephelyére, annak dolgozóira és ellátottjaira.

Feladatai:

- folyamatos, közvetlen kapcsolattartás a bölcsődevezetőkkel és az EBI kollektívájával
- folyamatosan kapcsolatot tart a bölcsőde orvosával
- irányítja az adminisztrációs ügyintéző és irodai asszisztens munkáját
- minden munkakör esetében a munkaköri leírások folyamatos felülvizsgálata, véleményezése, javaslattétel a módosításra
- szakmai szabályzat elkészítésében segítséget nyújt a szaktanácsadónak

- munkaidő nyilvántartó dokumentumok havi illetve szükség szerinti ellenőrzése
- havonta a bérpótlék ellenőrzése, összesítése, megküldése a GESZ bércsoportjának számfejtésre
- hiányzó jelentés ellenőrzése, a betegszabadság és betegállomány rögzítése telephelyenként
- havi statisztikai és normatíva jelentések ellenőrzése, rögzítése telephelyenként, összesítése havonta, évente
- gyermek étkeztetés igénybevételének havi ellenőrzése, az ingyenes és fizetős gyermekek étkezési napjainak havonkénti nyilvántartása, összesítése
- havonta, bölcsődénként az ingyenes étkezők és az igénybevett étkezési napok összeállítása az intézményvezetőnek jóváhagyás céljából, majd az összesítő megküldése a GESZ-be.
- központilag a munkavállalók számára a munkaruha, védőruha beszerzésének folyamatos lebonyolítása
- az EBI letár nyilvántartásának vezetése, felelős a leltárkészlet hiánytalan meglétéért
- az EBI-ben dolgozó munkatársak munkaruha kartonjának vezetése, beszerzések rögzítése
- az EBI-ben dolgozó munkatársak érvényes alkalmassági vizsgálatainak nyomon követése
- gyermekfelvételi kérelmek folyamatos rögzítése az intézmény által kialakított felvételi rendszerben
- koordinálja, irányítja a bölcsődevezetők gyermekvédelmi tevékenységét
- folyamatosan figyelemmel kíséri a megjelenő jogszabályokat
- közreműködik a költségvetés tervezésében
- évente összeállítja a szakmai munka értékeléséhez szükséges kérdőívet, melyhez a bölcsődevezetők, a szaktanácsadó és az élelmezési koordinátor-dietetikus javaslatait is figyelembe veszi, mérlegeli
- részt vesz a kérdőívek kiértékelésében
- vezetői megbeszéléseken, értekezleteken való részvétel, melyről feljegyzést készít
- önképzés, továbbképzéseken való részvétel
- módszertani értekezleteken való részvétel
- jogkörjegyzéknek megfelelően kötelezettségvállaló és/vagy teljesítés igazoló
- további feladatait részletesen a munkaköri leírás tartalmazza

Felelőssége kiterjed:

- a bölcsődék optimális működésére
- a bölcsődei szakmai munka minőségének biztosítására, a fegyelmezett, etikus munkavégzésre, az intézmények jó hírnevének ápolására
- az állandó feladatok maradéktalan ellátására
- az etikai szabályok megtartására

1.3. Bölcsődevezető

Jogállása:

Határozott időre megbízott, szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkező vezető. A bölcsődevezetőket az intézményvezető nevezi ki, a közalkalmazottakra vonatkozó törvényi figyelembevételével.

Munkájukat közvetlenül az intézményvezető irányítja, akinek kizárólagos hatáskörébe tartozik a kinevezés és vezetői megbízás, annak módosítása, visszavonása, valamint a közalkalmazotti jogviszony megszüntetése.

Vezetői megbízásuk a közalkalmazotti jogviszonyt nem érinti. A vezetői megbízás visszavonása esetén, ill. a határozott idő letelte után a közalkalmazottat a kinevezése szerinti (kisgyermeknevelő) munkakörében kell tovább foglalkoztatni.

Személyes hatáskörben:

- felelős intézményében a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának megfelelően kialakítani a szakmai tevékenységet
- felelős az adott bölcsőde dolgozóinak munkájáért, a bölcsődében ellátott gyermekek kiegyensúlyozott, harmonikus fejlődéséért
- a helyi adottságok figyelembevételével megszervezi a bölcsőde munkarendjét, a gyermekek napirendjét és a dolgozók munkaidő beosztását
- irányítja és ellenőrzi a bölcsőde, nevelési, és gondozási feladatainak ellátását
- a gyermekcsoportok kialakításánál figyelembe veszi a csoport összetételét, életkori sajátosságait, a dolgozói ellátottságot
- törekszik arra, hogy minden csoportban maradéktalanul érvényesüljön a személyi állandóság, „saját kisgyermeknevelő” elve
- szorosan együttműködik a szaktanácsadóval
- gondoskodik a munkaértekezletek, házi továbbképzések, szülői értekezletek, szülőcsoportos megbeszélések megtartásáról, családi délutánok szervezéséről, hagyományápoló ünnepek megtartásáról
- folyamatosan gondoskodik az adott bölcsődére vonatkozó adatok weblapon való naprakész frissítéséről
- folyamatos kapcsolatot ápol az óvodákkal, segítik a szülőket a megfelelő intézmény választásában
- segíti az érdekképviselő működését, évente közösen értékelik a helyi szakmai munka monitorozását
- dönt az intézményvezető által átruházott szakmai, gazdasági feladatok végzéséhez biztosított költségvetési előirányzatok felhasználásáról az intézményen belül
- szervezi, irányítja a bölcsőde szakmai és gazdasági munkáját az érvényes jogszabályok és belső szabályzatok alapján
- jogkörjegyzéknek megfelelően vesz részt a gyermek étkezési térítési díj befizetésének lebonyolításában
- meghatározza a bölcsőde dolgozóinak munkaköri feladatait, meghatározza a bölcsődei dolgozók munkarendjét a gyermekek folyamatos napirendjének, életkorának figyelembevételével
- elkészíti és folyamatosan aktualizálja a dolgozók munkaköri leírását, majd jóváhagyásra megküldi az intézményvezetőnek
- gondoskodik a saját hatáskörben felhasználható költségvetési előirányzatról a működés tárgyi feltételeiről. Gondoskodik a jogszabályi, szakmai előírások figyelembe vételével a kisgyermeket körülvevő tárgyi környezet kialakításáról. Szükség esetén jelzéssel él az intézményvezető felé
- elkészíti az intézménye szakmai programját, éves munkatervét, beszámolóját
- pontosan és hitelesen vezeti az előírt dokumentációkat, elkészíti a bölcsőde működésével kapcsolatos jelentéseket
- napi igénybevevői nyilvántartást rögzít, telephelye vonatkozásában

- véleményezési és döntési joga van a munkaerő kiválasztásában
- javaslattételi jog illeti meg az Egyesített Bölcsődék SZMSZ-ének, szabályzatainak elkészítéséhez
- végzi a munkavédelemmel és tűzvédelemmel kapcsolatos feladatokat
- további feladatát részletesebben a munkaköri leírás tartalmazza

A bölcsődevezető felelős:

- az etikai szabályok betartásáért és betartatásáért
- a gyermekek szakszerű, korszerű, előírásoknak szakmai elveknek megfelelő kisgyermekellátásáért, élelmezéséért
- az étkezési térítési díj pontos, hiánytalan, határidőre történő teljesítéséért
- a feladat- és hatáskörébe tartozó intézkedésekért, döntésekért
- a feladat- és hatáskörébe tartozó ellenőrzési tevékenységek ellátásáért
- a helyi szakember utánpótlásáért
- a helyi szakmai feladatok irányításának megszervezéséért
- a helyi szakmai munkavégzés feltételeinek szakszerűségéért
- a takarékos és célszerű anyag-, és eszközfelhasználásáért
- az intézményi vagyonért
- az intézmény környezetének rendjéért, tisztaságáért
- a dolgozók egészségügyi vizsgálatainak ellátásáért

Helyettesítés:

Az adott telephelyen dolgozó a bölcsődevezető által kijelölt kisgyermeknevelő látja el, teljes körűen. A helyettesítő személy, csak felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező személy lehet.

2. Szaktanácsadó

A munkakör célja:

A telephelyeken folyó szakmai munka, folyamatos segítése, ellenőrzése, értékelése.

Munkaköri jogosultsága:

Véleményezési jog a bölcsődék szakmai munkájával, tevékenységével kapcsolatban.

Felelősségi köre:

Kiterjed a bölcsődei szakmai munka magas szintű ellátására az általa végzett szakmai ellenőrzések hitelességére és szakszerűségére, az előírt dokumentumok pontos és naprakész vezetésére, ellenőrzésére.

Feladatai:

- munkáját közvetlenül az intézményvezető irányítása és útmutatása alapján végzi
- együttműködik az intézményvezetővel, annak helyettesével, a bölcsődevezetőkkel, segíti a nevelési- gondozási feladatok megvalósítását
- a bölcsődék szakmai munkájának segítése tanácsadással, szakmai látogatásokkal, megfigyelésekkel, konzultációkkal, tárgyi és személyi feltételek, munkafolyamatok elemzésével, mindezen feladatok írásban való rögzítése
- részt vesz a bölcsődék szakmai munkájának irányításában, ellenőrzésében
- ellenőrzi az előírt szakmai dokumentumok vezetésének szakszerűségét
- telephelyek szakmai munkájának véleményezése, változtatásokra javaslattétel

- megfigyelési szempontok, elemzési szempontok kidolgozása
- a telephelyek szakmai programjának összeállításában segítségnyújtás
- szolgáltatások működésének szakmai ellenőrzése
- saját éves munkatervének elkészítése
- a szakdolgozók képzési kötelezettségének nyilvántartása, nyomon követése, dokumentálása, igazolások bekérése
- akkreditációs képzések figyelemmel kísérése, szakdolgozók jelentkeztetése
- dajkaképzésre kötelezettek regisztrálása, jelentkeztetése, tájékoztatása, képzéseik folyamatos nyomon követése, igazolások bekérése
- közösségi szolgálatra jelentkező hallgatók fogadása, gyakorlati munkájuk segítése, gyakorlati helyszín választása, az Együttműködési megállapodás előkészítése intézményvezetői aláírásra
- együttműködik a képzőintézményekkel, a kisgyermeknevelő hallgatók gyakorlatainak, sikerességének érdekében
- képzőintézmények által szervezett gyakorlatvezetői tájékoztatókon részt vesz, tájékoztatja az intézményvezetőt és a gyakorlati helyeket az ott megbeszélésekről, hallottakról
- gyakornoki szabályzat elkészítése, jóváhagyásra előkészítése az intézményvezetőnek
- gyakornokok fogadása, gyakornokok munkájának segítése, szakmai látogatása, megfigyelése, értékelése, dokumentációs feladatok ellátása
- gyakornoki vizsga előkészítése, vizsgáztatás az intézményvezetővel
- szakmai szabályok, módszertani levelek, útmutatók figyelemmel kísérése
- szakmai továbbképzéseken, konferenciákon való részvétel
- folyamatos önképzés
- további feladatát részletesen a munkaköri leírás tartalmazza

Helyettesítés:

Távolléte esetén az intézményvezető helyettes teljes körűen látja el feladatát

3. Élelmezési koordinátor – dietetikus

A munkakör célja:

A szervezeti egységekben folyó gyermek – és felnőtt ételmezés folyamatos ellenőrzése, értékelése.

Munkaköri jogosultsága:

Véleményezési jog a bölcsődék ételmezési tevékenységével, működésével, gazdálkodásával kapcsolatban.

Javaslattevési jog a konyhai dolgozók felvételére, előmenetelére, jutalmazására vonatkozóan.

Felelősségi köre:

Kiterjed az általa elkészített ételmezési kimutatások hitelességére és szakszerűségére, az előírt dokumentumok pontos és naprakész vezetésére.

Feladatai:

- munkáját közvetlenül az intézményvezető irányítása és útmutatása alapján végzi
 - folyamatosan ellenőrzi, értékeli a bölcsődék és a bölcsődékből étkeztetett óvodások ételmezésének a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendeletnek és módosításainak való

megfelelőségét, a gazdálkodás szakszerűségét. Észrevételeiről, elemzéseiről feljegyzést készít

- a havi, negyedéves, féléves, éves zárásokat bölcsődénként nyilvántartja, ellenőrzi a leadott számadatokat és excel táblázatban vezeti (felhasználható nettó/bruttó-felhasznált nettó/bruttó összeg, túllépés, megtakarítás, selejt, norma utókalkuláció, élelmiszerkészlet jelentés)
- figyelemmel kíséri a havi zárás keretein belül a bölcsődék változatossági mutatóit, tápanyagértékek alakulását, a 10 naponta adható élelmiszerek gyakoriságát
- figyelemmel kíséri a közétkeztetésre vonatkozó rendelkezések változásait, a változásokról írásban tájékoztatja a bölcsődék élelmezésvezetőit szóban az intézményvezetőt
- havonta 2 példányos összesítő táblázatot készít az óvodai gyermekétkezők, valamint az óvodai dolgozók létszámának alakulásáról „Teljesített gyermek-felnőtt élelmezés összesítése tagintézményenként” elnevezéssel
- havonta a bölcsődékből az Egyesített Bölcsődébe küldött statisztikák alapján ellenőrzi a kifőzött adagszámot, összeveti az élelmezésvezetők által megküldött havi élelmiszerzárás adagszámával
- havonta a bölcsődékből az Egyesített Bölcsődébe megküldött statisztikák alapján ellenőrzi a „Gyermekétkeztetés igénybevételének dokumentálása” nyomtatványon a szülők által ténylegesen befizetett térítési díjakat
- negyedévenként vagy szükség szerint értekezletre hívja össze az élelmezésvezetőket, esetleg szakácsnőket. Javaslatával segítséget nyújt az étlapszerkesztéshez, a Quadro Byte élelmezési program kezeléséhez, beállításához
- az élelmezésvezetői értekezleten elhangzottakról írásos emlékeztetőt készít, amelyet belső postával az élelmezésvezetők részére megküld
- folyamatosan ellenőrzi a főzőkonyhák, melegítő-tálalókonyha és kiszolgáló egységek Veszélyelemzés és Kritikus Ellenőrzési Pontjait (Hazard Analysis and Critical Control Points, továbbiakban: HACCP), a kötelező dokumentumok folyamatos, és naprakész vezetését
- folyamatosan ellenőrzi a főzőkonyhák, melegítő-tálalókonyha és kiszolgáló egységek élelmiszerbiztonsági megfelelőségét a Jó Higiéniái Gyakorlat (továbbiakban GHP) útmutatásai alapján
- félévente az élelmiszer-vállalkozások által működtetendő önellenőrzési rendszerre vonatkozó követelményekről szóló 28/2017. (V.30.) FM rendelet alapján, valamennyi főzőkonyhán, melegítő-tálalókonyhán önellenőrzést végez az élelmezésvezető jelenlétében kiadott ellenőrzési lista alapján
- észrevételeiről, javaslatairól feljegyzést készít
- Az önellenőrzés ideje alatt tapasztalt nem megfelelőségekről intézkedési terv készítésére utasítja az élelmezésvezetőt a határidők és a felelősök megjelölésével.
- az intézkedési tervben feltüntetett nem megfelelőségek megszüntetését visszaellenőrzi, az intézkedési tervet aláírásával jóváhagyja
- szűrőpróbaszerűen ellenőrzi a telephelyek raktárkészletét, a termékek szavatossági idejének figyelembevételével
- ellenőrzési jog illeti meg a főzőkonyhák napi könyvelésének betekintésébe
- megszervezi a konyhai dolgozók HACCP higiéniai oktatását
- megszervezi az éves HACCP felülvizsgálatot, a felülvizsgálaton részt vesz
- dietetikus végzettségének megfelelően nyilvántartást vezet bölcsődénként a diétás gyermekek számáról, és folyamatosan felülvizsgálja a diéta jogosságát, a szakorvosi igazolások lejárátát – excel táblázatban vezeti

- havonta összesíti a kerület bölcsődéiben étkeztetett diétás gyermekek létszámát. Szükség esetén, illetve év végén beszámol az intézményvezetőnek a diétás étkezők létszámának alakulásáról, a diéták fajtájáról
- a bölcsődékben előforduló valamennyi diétás gyermek (laktóz érzékenység, tejfehérje allergia, glutén érzékenység, tojásallergia, szójaallergia, stb.) étlapját ellenőrzi, észrevételeiről, előforduló diétahibákról tájékoztatja az adott bölcsőde élelmezésvezetőjét. Az étlapot aláírással, kerek körbélyegzővel látja el
- a gyermek étlapok honlapon történő közzétételét, aktualizálását ellenőrzi
- a Quadro Byte programban ellenőrzi a 100 adagos receptúrát (nyersanyag kiszabot + elkészítés) meglétét, a közzétételre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet és módosításainak megfelelő kidolgozását
- adatot szolgáltat az intézményvezetőnek az étkezési normatívákhoz, költségvetés tervezéséhez
- a felhasználható nyersanyagnorma módosítására javaslatot tehet
- szükség esetén norma kalkuláció elkészítését kéri az élelmezésvezetőktől (bölcsődei ellátottak, felnőtt étkezők, óvodai ellátottak)
- javaslatot tehet az élelmezés ügyének korszerűsítésére
- javaslatértelmi és véleményezési jog illeti meg minden olyan kérdésben, mely a kisgyermek (bölcsőde, óvoda) és felnőttek táplálásával, étkeztetésével összefüggésben van
- nyomon követi valamennyi termékféleségre a közbeszerzési eljárásban kötött adásvételi keretszerződéseket
- felmerülő kérdések esetén állásfoglalást kér a hivatali szervektől – Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Nemzeti Népegészségügyi Központ, MDOSZ
- az Egyesített Bölcsődék Élelmezési Szabályzatát a változásoknak megfelelően folyamatosan aktualizálja, frissíti, bővíti
- intézményvezető által meghatározott kijelölt munkaértekezleten, szakmai konferenciákon, szakmai ellenőrzéseken, élelmezés ellenőrzésében részt vesz, azokról feljegyzést készít
- 2 évente megszervezi a főzőkonyhák mérlegeinek javítását, hitelesítését
- köteles a bölcsődékben ellenőrizni a tisztítószerbiztonsági adatlapjait
- köteles ellenőrizni az intézményekben az újonnan beszerzésre kerülő tisztítószerbiztonsági kockázatértékelésének dokumentumait
- évente előzetes felmérés alapján ételmintás tasakokat rendel a főzőkonyhák, melegítő-tálalókonyha részére
- a rovarirtás dokumentumait ellenőrzi a bölcsődékben
- elkészíti beszámolóját az előző év munkájáról
- dietetikus végzettségének megfelelően részt vesz a szervezett továbbképzéseken, tudását, ismereteit bővíti
- működési nyilvántartási számmal rendelkezik, az előírásoknak megfelelő kredit pontokat gyűjti
- az élelmezésvezetők továbbképzéseken való részvételükről a tanúsítványokat, igazolásokat lefűzi
- szükség esetén alapnyilvántartásba vétel engedélyezését kéri az Állami Egészségügyi Ellátó Központtól az alap nyilvántartási számmal nem rendelkező élelmezésvezetők részére
- köteles az intézményvezetőkkel, élelmezésvezetőkkel, társintézményekkel, GESZ munkatársaival korrekt, munkatársi kapcsolatot kialakítani.
- további feladatát részletesen a munkaköri leírás tartalmazza

Helyettesítés:

Távolléte esetén az intézmény vezetője teljes körűen látja el feladatát.

4. Munkaügyi ügyintéző

A munkakör célja:

Valamennyi szervezeti egységben dolgozó munkáltatásával kapcsolatos feladatellátás.

Munkaköri jogosultsága:

Véleményezési joga van a bölcsődék dolgozó kollégák munkáltatásával kapcsolatban. Javaslattételi joga van a dolgozók felvételére, felmentésére, előmenetelére.

Felelősségi köre:

Kiterjed az általa elkészített munkaügyi kimutatások hitelességére és szakszerűségére, az előírt dokumentumok pontos és naprakész vezetésére.

Feladatai:

- munkáját közvetlenül az intézményvezető irányítása és útmutatása alapján végzi
- feladata az új munkaerő felvételével kapcsolatos adminisztrációs teendők, illetve az Egyesített Bölcsődék Intézményeinek valamennyi dolgozójával kapcsolatos személyzeti és munkaügyi iratok elkészítése számítógépen, a KIRA program segítségével. (kinevezés, átsorolás, közalkalmazotti jogviszony megszüntetés stb.)
- folyamatos kapcsolattartás a GESZ bércsoportjának vezetőjével és a Magyar Államkincstár ügyintézőivel az adatváltozások folyamatos karbantartása, figyelemmel kísérése végett
- figyelemmel kíséri és nyilvántartja azokat a jogszabályokat, amely a közalkalmazotti jogviszonnyal kapcsolatosak
- további feladatát részletesen a munkaköri leírás tartalmazza

Helyettesítés:

Hiányzása esetén feladatát az intézményvezető teljes körűen látja el.

5. Gazdasági ügyintéző

A munkakör célja:

A szervezeti egységek gazdasági tevékenységének meghatározása, nyomon követése, ellenőrzése.

Munkaköri jogosultsága:

Véleményezési joga van a bölcsődék működésével, gazdálkodásával kapcsolatosan. Javaslattételi jog illeti meg a költséghatékony gazdálkodásra vonatkozóan.

Felelősségi köre:

Kiterjed az általa elkészített pénzügyi, gazdasági, kimutatások hitelességére és szakszerűségére, az előírt dokumentumok pontos és naprakész vezetésére.

Feladatai:

- munkáját közvetlenül az intézményvezető irányítása és útmutatása alapján végzi

- közvetlenül kapcsolatot tart a bölcsődevezetőkkel minden gazdasági kérdésben
- figyelemmel kíséri a bérmegtakarítást és az összegekről tájékoztatja az intézményvezetőt
- utólagos elszámolásra felvett pénzeszközök nyilvántartása
- bankkártyák nyilvántartása
- részt vesz az intézményvezető által meghatározott munkaértekezleteken, a kerületi bölcsődék gazdasági munkájának megfigyelésében, ellenőrzésében, észrevételeit írásban is rögzíti
- költségvetés tervezés, az EBI és a telephelyek gazdasági folyamatainak nyomon követése, ellenőrzése
- figyelemmel kíséri a gazdasági területet érintő jogszabályváltozásokat, ennek következtében javaslatot tesz a belső szabályzatok módosítására
- az EBI pénzkezelési szabályzatát elkészíti, és az intézményvezetővel jóváhagyatja
- folyamatosan nyilvántartja és felülvizsgálja az EBI szerződéseit
- további feladatát részletesen a munkaköri leírás tartalmazza

Helyettesítés:

Hiányzása esetén feladatát az intézményvezető teljes körűen látja el.

6. Kisgyermeknevelő

A munkakör célja:

A bölcsődei csoport, nevelési-gondozási munkájának elvégzése, a napi munkafolyamatok, a pedagógiai-gondozási munka szervezése a gyermekek egyéni igényeinek figyelembevételével. Gondoskodás a kisgyermek életkorának, egyéni igényeinek megfelelő testi, lelki, értelmi fejlődésének feltételeiről.

Munkaköri jogosultsága:

Javaslattevési és véleményezési jog illeti meg minden olyan kérdésben, mely a kisgyermek ellátásával, nevelésével-gondozásával összefüggésben merül fel.

Felelős:

- a rábízott gyermekek biztonságáért, egészséges testi és szellemi fejlődéséért
- a nevelési - gondozási munka érzelmi biztonságot nyújtó, a gyermekek harmonikus személyiség fejlődését elősegítő, magas szakmai színvonalon történő végzéséért
- a nevelési elvek és módszerek következetes, összehangolt, a gyermekek fejlődését szolgáló alkalmazásáért
- a bölcsődei adminisztráció szakszerű és folyamatos vezetéséért
- a munka- baleset és tűzvédelmi oktatáson való rendszeres részvételéért
- saját egészségének megóvásáért, a rendszeres orvosi vizsgálatokon való megjelenéséért, az egészségügyi kiskönyv aktualizálásáért, bemutatásáért
- a balesetmentes környezet megteremtéséért
- a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000 (VIII.4.) SZCSM rendeletnek megfelelően a továbbképzési kötelezettségének
- a bölcsődei részleg vagyonaért a Munka Törvénykönyve, illetve a Kjt. szerinti mértékben
- a higiéniai, pedagógiai szabályok betartásáért
- a bölcsődék belső ügyei, a gondozottak és családtagjaik adatainak kezelése során köteles betartani az adatvédelmi törvény és a Gyvt. előírásait

- a munkáltató jogos érdekében nem szolgáltat ki olyan információkat, mely az intézmény számára hátrányos helyzetet teremthet

Feladatai:

A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjában és a bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályaiban meghatározott elvek szerint végzi feladatát.

- a családlátogatással és a szülővel történő fokozatos beszoktatással elősegíti a kisgyermek zökkenőmentes beilleszkedését
- figyelemmel kíséri és elősegíti a gondjaira bízott gyermekek testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődését
- megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást
- következetes szeretettel és példamutatással formálja kultúrhygiénés szokásaikat, támogatja a helyes kezdeményezéseiket, aktivitásukat és önállóságukat
- a korszerű nevelési - gondozási elveket a gyermekek egyéni fejlettségi szintjével összhangban, maximális érzelmi biztonságot teremtve alkalmazza, mindenkor a harmonikus személyiség fejlődésre törekedve
- az elfogadott szakmai követelményeket gondos elméleti megalapozás után személyre szabottan, az egyes gyermekek korának, fejlettségi szintjének, igényeinek megfelelően valósítja meg a gyakorlatban
- a gyermekek bölcsődei életét a folyamatos napirend elvárásainak megfelelően úgy alakítja, hogy a – várakozási időt kiküszöbölve – az ébrenléti idő sokoldalú tevékenységre, tapasztalat, és információgyűjtésre adjon lehetőséget
- nevelési - gondozási munkáját a „saját gyermek-rendszeren” keresztül, az állandó gondozási sorrend betartásával végzi. A csoport napirendjét úgy szervezi, hogy az időjárás függvényében a lehető legtöbb időt töltsenek a gyermekek a szabadlevegőn, udvari játék formájában
- szakszerűen, a helyi programnak és módszertani útmutatókban foglaltaknak megfelelően gondozza, neveli, fejleszti a rábízott kisgyermeket
- a szülővel megfelelő kapcsolatot tart és igyekszik összehangolni a családi és bölcsődei nevelést
- munkatársaival együttműködve végzi a szülővel, családdal való kapcsolattartást, fokozottan figyel a gyermekek érdekeire
- naponta köteles – beosztása szerint a szülőtől való átvételkor vagy átadáskor – a szülővel a kisgyermekkel történekről, a napi eseményekről információt cserélni
- megszervezi és részt vesz a szülőcsoportos megbeszéléseken, egyéni beszélgetés keretében beszámol a kisgyermek fejlődéséről
- tudásának szinten tartása illetve bővítése céljából rendszeresen tájékozódik a szakmai elvárások, elvek és módszerek felől
- rendszeresen részt vesz a belső továbbképzéseken, szakmai rendezvényeken, a munkáltatója által szervezett különböző továbbképzéseken
- a bölcsődében megbetegedett gyermeket ellátja, a szülőket értesíti, szükség esetén orvost hív és rögzíti az intézkedési tevékenységét
- ha a gyermek pszichoszomatikus fejlődésében eltérést tapasztal, jelzi a bölcsődevezetőnek
- a Módszertani Szervezet (Magyar Bölcsődék Egyesülete - MBE) előírásainak megfelelően vezeti a gyermekek nevelésével-gondozásával összefüggő dokumentációt (csoportnapló, bölcsődei törzslap, fejlődési füzet, családi füzet)

- éves munkaterv készítésében és végrehajtásában aktívan részt vesz
- felel a bútorok és a játékok épségéért, tisztántartásáért
- a csoportban és a helyiségeiben keletkező meghibásodásokat jelenti a bölcsődevezetőnek, elhárítja a közvetlen balesetveszélyt
- új dolgozó vagy GYED-ről, GYES-ről visszatérő dolgozók szakmai, emberi beilleszkedését segíti
- a munkafolyamatokkal, kollégákkal, kisgyermekkel, szülőkkel való kapcsolatfelvételben is segíti kollégáit
- munkáját a HACCP kézikönyvben rögzítettek szerint végzi, ügyel a higiénés szabályok betartására
- ismernie kell a konyha HACCP rendszerét, és ezzel kapcsolatban a bölcsődevezetőtől kell tájékoztatást kapnia
- tálaláskor az ételt megkóstolja és meggyőződik arról, hogy ízében, összetételében, mennyiségében, hőmérsékletében megfelelő a gyermek egyéni fogyasztására
- az ételmezéssel kapcsolatos észrevételeit, jelzi az ételmezésvezetőnek, bölcsődevezetőnek
- az ételmezéssel kapcsolatos higiéniai előírásokat betartja
- megjelenése minden esetben tiszta, esztétikus, mely ruházatára, személyi higiéniájára és hajviseletére is kiterjed
- a gyermekekről való gondoskodása során, ill. a velük való érintkezéskor magatartásában érvényesítenie kell az intézmény nevelési stílusát és értékét
- a bölcsőde zárásakor meggyőződik az ablakok, ajtók biztonságos bezártságáról, a riasztó rendszer bekapcsolásáról
- további feladatait részletesen a munkaköri leírás tartalmazza

Specifikus munkaköri felelősségek, kötelességek:

- fokozott figyelmet kell fordítani a bölcsődei munkára vonatkozó törvényi és szakmai szabályok betartására, illetve betartatására
- őszinte, partneri együttműködésre törekszik oly módon, hogy szakmai tudásával a kisgyermeknevelői munka társadalmi elismerését is növelje
- szakmai felkészültségével, szociális érzékenységével, példamutató magatartásával biztosítja a bölcsőde nyitottságát a családlátogatásokon, szülői értekezleteken, nyílt napon túlmenően is
- együttműködik a bölcsődevezetővel és a társ kisgyermeknevelővel
- köteles munkahelyén beosztásának megfelelő időben pontosan megjelenni, a munkaidő nyilvántartó ívet folyamatosan vezetni
- távolmaradását haladéktalanul köteles jelenteni a bölcsődevezetőnek
- az intézményi szintű szabályok, a helyi közösség által kialakított és követendőnek tartott szabályok megtartásáért, a munkafegyelem megőrzéséért, valamint a közalkalmazotthoz méltó magatartás tanúsításáért mind a munkahelyen, mind azon kívül
- gyakorlatra érkező kisgyermeknevelő hallgatókat pozitív megerősítéssel segíti, támogatja

Helyettesítés:

Szükség esetén helyettesíti a társ kisgyermeknevelője.

7. Élelmezésvezető

A munkakör célja:

A szervezeti egységekben étkeztetett gyermekek számára biztosítani az életkoruknak megfelelő tápanyagokat, ezzel hozzájárulni a gyermekek mennyiségi gyarapodásán túl a minőségi fejlődéséhez. Ezen kívül az alkalmazottak étkezésének biztosítása.

Munkaköri jogosultsága:

Javaslattevési és véleményezési jog illeti meg minden olyan kérdésben, mely a kisgyermekek, és felnőttek táplálásával, étkeztetésével van összefüggésben.

Javaslatot tehet az élelmezés ügyének korszerűsítésére.

Rendelkezési és intézkedési joga van a bölcsődevezető által átruházott ügyekben.

Felelőssége:

Kiterjed a bölcsődei élelmezési munka minőségének biztosítására.

Feladatai:

- munkáját a bölcsődevezető irányításával végzi, együttműködik az élelmezési koordinátor-dietetikussal
- a Veszélyelemzés és Kritikus Ellenőrzési Pontok (továbbiakban: HACCP) rendszer működtetése során az élelmezésvezető felelőssége és hatásköre a nyersanyag beszerzés és ételkészítés teljes folyamatában érvényesül
- feladata a gyermekek és dolgozók élelmezésének folyamatos, zökkenőmentes ellátása előre elkészített étlaptervezet alapján, melyet a bölcsődevezetővel, szakács együttműködésével állít össze
- Quadro Byte programban elvégzi a napi könyvelést
- a bölcsőde élelmezési ügyvitelének ellátása, az előírt nyilvántartások vezetése, könyvelése, naprakész dokumentálása
- hó végén eleget tesz jelentési kötelezettségeinek a bölcsődevezető, élelmezési koordinátor - dietetikus, valamint negyedévente a GESZ felé. Hónap végén a havi zárás részeként a Quadro Byte programból 10 napos felhasználást, változatossági mutatót, valamint tápanyagérték kimutatást nyomtat.
- hónap végén adatot szolgáltat a nyersanyag beszerzésekről (szállítói lista nyomtatása a Quadro Byte programból) a közbeszerzéssel megbízott szakembernek
- a véglegesített étlap alapján végzi az élelmezés nyersanyagszükségletének megtervezését, beszerzését, könyvelését. Felelős a napi anyagfelhasználás pontos, naprakész vezetéséért
- gondoskodik a beszerzett nyersanyagok szakszerű átvételéről, tárolásáról, a raktári készletek nyilvántartási előírásainak betartásáról
- gondoskodik a raktárak tisztaságáról
- naponta kiadagolja a bölcsőde (gyermek, felnőtt) napi tervezett, majd korrigált létszámának megfelelően a felhasználható nyersanyagokat és a szakács rendelkezésére bocsátja azokat
- ellenőrzi a nyersanyagok hiánytalan felhasználását
- naponta két alkalommal (műszak elején és végén) ellenőrzi és dokumentálja a hűtők, fagyasztók hőmérsékletét
- munkáját a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet előírásainak megfelelően végzi.

- a Quadro Byte élelmezési programban rendelkezik 100 adagos étel receptúrával (nyersanyag kiszabat + étel elkészítésének leírása)
- figyelemmel kíséri a szakács által alkalmazott konyha technológiai eljárásokat, a próbafőzéseket, és az új igényeknek és elvárásoknak megfelelően módosítja azokat.
- különös gondot fordít a diétás táplálkozások ellenőrzésére. Kapcsolatot tart diéta esetén a kisgyermeknevelővel, nyomon követi a gyermekek egészségi állapotát. Kizárólag szakorvos által kiállított igazolás alapján biztosítja a diétát
- figyelemmel kíséri a modern táplálkozástudományi eredményeket, és a gyermekek élelmezésében alkalmazza
- felelős az étkezésekkel kapcsolatos közegészségügyi szabályok betartásáért, ide tartoznak az ételmérgezések és azok gyanújával kapcsolatos eljárások ismerete.
- feladata az ételek korszerű elkészítésének, adagolásának, szállításának megszervezése, irányítása és ellenőrzése
- felelős azért, hogy a felszolgált étel minőségileg és mennyiségileg az előírtak megfelelő legyen
- megszervezi és ellenőrzi az ételmaradék higiénikus kezelését és elszállítását
- ellenőrzi az ételmintákat, az adagolás és tálalás módját, menetét, az ételhulladék mennyiségét, a gyermekcsoportok étkezését, a gyermekek fogyasztási szokásait
- naponta szervezi, irányítja és ellenőrzi a konyha dolgozóinak munkáját
- részt vesz a konyhai dolgozók munkájának beosztásában, ellenőrzi annak betartását
- betartja és betartatja az egészségvédelmi, a baleset és tűzrendészeti előírásokat
- naponta ellenőrzi a konyhai dolgozók védőruha felszerelését és használatát, állapotát. Probléma esetén a bölcsődevezetőjét tájékoztatja
- havonta tájékoztatja a bölcsődevezetőt a felhasznált normákról, a megtakarításról és az esetleges túllépésekről. Javaslatot tesz szükség esetén a norma emeléséről
- a munkavégzéssel kapcsolatos szervezett továbbképzéseken részt vesz
- a bölcsődevezető hosszas távolléte esetén helyettesíti őt az élelmezési üzem ellenőrzési munkájában
- további feladatait részletesen a munkaköri leírás tartalmazza

Specifikus munkaköri felelősségek, kötelességek:

- a HACCP rendszer, valamint az Útmutató a vendéglátás és értékesítés jó higiéniai gyakorlatában (GHP) működtetése során az élelmezésvezető felelőssége a folyamat teljes fázisában érvényesül
- felelős a higiéniai utasítások betartásáért és betartatásáért, azok ellenőrzéséért
- felelős a szállítókkal kötött szerződésekben foglaltak betartásáért, a szállított és átvett áru minőségi megfelelésségéért
- a fagyasztott áruk megfelelő hőfokon tartásáért, annak ellenőrzéséért, dokumentálásáért,
- félévente az élelmiszer-vállalkozások által működtetendő önellenőrzési rendszerre vonatkozó követelményekről szóló 28/2017. (V.30.) FM rendelet alapján eleget tesz a főzőkonyhára vonatkozó önellenőrzési kötelezettségének az élelmezési koordinátor felügyelete mellett. Annak eredményéről a bölcsődevezetőt is tájékoztatja.
- az ételkészítés megfelelő technológiával történő elkészítéséért, annak ellenőrzéséért
- a biztonságos adagolás és tálalás kivitelezéséért
- az élelmezési norma betartásáért
- a HACCP nyilvántartás vezetéséért
- büntetőjogi felelősséggel tartozik a raktárkészlet mennyiségi és értékbeli kezelésének pontosságáért és mindenkori készpénzkezeléséért

- az anyagi és számviteli adminisztrációt az ügyrendnek, ill. az előírásnak megfelelően naprakészen vezeti
- a göngyöleget hónap végén megszámolja, rendszeres időközönként elszállításukat megszervezi
- a helytelen tárolás miatt értéktelenné vált készletért anyagi felelősséggel tartozik
- a konyhai gépek, berendezések meghibásodását, eszközcsere szükségességét a bölcsődevezető felé jelenti, ügyel a gépek rendeltetésszerű használatára
- törési füzetet vezet
- éves selejtezésben, leltározásban aktívan részt vesz
- ha a dolgozók között betegségekre utaló tüneteket észlel, jelenti a bölcsődevezetőnek
- köteles munkahelyén beosztásának megfelelő időben pontosan megjelenni, a munkaidő nyilvántartó ívet folyamatosan vezetni
- távolmaradását haladéktalanul köteles jelenteni a bölcsődevezetőnek
- munkaideje alatt az intézményt csak a bölcsődevezető engedélyével hagyja el
- az intézményi szintű szabályok, a helyi közösség által kialakított és követendőnek tartott szabályok megtartásáért, a munkafegyelem megőrzéséért, valamint a közalkalmazotthoz méltó magatartás tanúsításáért mind a munkahelyen, mind azon kívül
- a bölcsőde belső ügyeit érintő kérdésekben titoktartási kötelezettség terheli

Helystettesítés:

Hiányzása esetén a bölcsődevezető teljes körűen látja el feladatát.

8. Szakács / diétás szakács

A munkakör célja:

Az intézményben gondozott gyermekek számára az életkoruknak megfelelő főzési technológiával, tálalási módokkal készíti el az ételeket. Ugyancsak a szakmai szabályoknak megfelelően főzi meg az alkalmazottak számára kiszolgálható ételféleségeket.

Munkáját közvetlenül az ételmezésvezető, bölcsődevezető irányításával végzi a Veszélyelemzés és Kritikus Ellenőrzési Pontok (HACCP) rendszer, az Útmutató a vendéglátás és étkeztetés jó higiéniai gyakorlatának (GHP), az egészségügyi –tűzvédelmi- balesetvédelmi előírásainak betartása mellett.

Munkaköri jogosultsága:

Véleményezési és javaslatteletti jog illeti meg az ételmezéssel kapcsolatos kérdésekben.

Felelőssége:

Felelős a teljes ételkészítési folyamat során a technológiai utasítások betartásáért és betartatásáért, közreműködik a veszélyelemzések folyamatában.

Feladatai:

- a mindenkor érvényben lévő rendeleteknek és az intézmény szakmai gyakorlatának megfelelően, a korszerű főzési technikák alkalmazásával napi gyakorlatban elkészíti az aktuális létszámnak megfelelően a bölcsődés gyermekek reggelijét, tízóraját, ebédjét és uzsonnáját, az alkalmazotti étkezést igénybevevő intézményben az ebéd elkészítését
- részt vesz az ételkészítési munkában. Javaslatteletti joga van a konyha technológiai folyamatok korszerűsítésében, konyhagépek, eszközök beszerzésében
- a HACCP rendszer működtetése során hatásköre és felelősségi köre az ételkészítés teljes fázisaiban – az előkészítéstől az adagolásig – érvényesül

- felelős az átvett nyersanyagok előkészítéséért
- az utasításokban rögzített higiénia betartásáért
- az adagolási utasítások betartásáért
- az ételmezésvezető irányítása alatt dolgozik. Tőle átveszi naponta az adott létszámnak és a napi menünek megfelelően kiszabott nyersanyagokat. Az átvételt aláírásával igazolja. A nyersanyagokat a kiszabásnak megfelelően külön használja fel a bölcsődés, és a felnőtt ételek elkészítéséhez
- a csoportok napirendjéhez igazítottan összeállítja az ételeket. Minden esetben ügyel a higiénias rendszabályok betartására, és különös gondot fordít a diéták elkészítésére
- tálalás végeztével ételmintát tesz el. Ezzel egy időben kivesszi az ételmintás hűtőszekrényből a lejárt (72 órája tárolt) ételmintákat és megsemmisíti azokat
- a reggeli elkészítése után a konyhai kiségitők segítségével hozzákezd az ebéd előkészítéséhez
- nyomon követi a szükséges földes áru megtisztítását, a mirelit áru, a húsféléket és egyéb, az ebédhez szükséges nyersanyagok előkészítését
- ezen kívül ügyel arra, hogy a konyhai és mellékhelyiségekben minden személy csak védőöltözetben tartózkodhat
- az ebéd elkészítésénél igénybe veszi a konyhai kiségitő segítségét, aki a konyhán a szakácsnő irányítása alatt dolgozik
- fél 10-kor frissítő folyadékot (gyümölcslé, citromos tea) készít, vagy gyümölcsöt tálal a gyermekek számára. Edényben – a csoportok létszámának megfelelően – kiadagolva küldi azt a csoportokba
- az ebéd elkészítését nagy gonddal végzi. A kiszabott anyagokat teljes egészében felhasználja, de ügyel az ételek íz világára és állagára. Ügyel, hogy az ételek megfelelő ideig főjenek, túlfőzés miatt ne veszítsenek tápanyag és vitamintartalmukból, de minden puha, megfőtt és mikrobiológiailag is elfogadható minőségű legyen
- tálalás előtt az elkészült ebédet az ételmezésvezetővel megkóstoltatja, dokumentálja, s elvárásai szerint jár el
- tálalásnál a különféle ételeket az arra megjelölt edénybe adagolja
- tálalás után felügyel a konyha rendbetételére, a mosogatási és takarítási utasítások betartására
- gondot fordít arra, hogy az edények az előírásoknak megfelelőek legyenek, ne legyen rajtuk csorbulás, kozmásodás
- a konyhai gépeket a műszaki előírásoknak és a megadott célnak megfelelően használja
- rendszeresen ellenőrzi a háztartási gépek állapotát is, jelzi, ha meghibásodás következik vagy következhet be, ha veszélyes állapot alakul ki
- betartja és betartatja az egészségvédelmi, a balesetvédelmi és tűzvédelmi előírásokat
- az ételmezésvezetőnél vagy a bölcsődevezetőnél jelzi, ha valamilyen oknál fogva nem tudja a munkáját kellő módon elvégezni
- nagy gondot fordít arra, hogy egyetlen szennyes edény se maradjon. A mosogatók, a tűzhelyek, a pultok, az asztalok tiszták és rendezettek legyenek. A köveket frissen legyen felmosva, ételmaradék, morzsa ne adjon talajt a kórokozók és a rágcsálók terjedésének
- munkája végeztével bezárja a konyhát, hogy idegen ne mehessen oda be és távozik
- vezeti a HACCP rá vonatkozó dokumentumait
- új ételek bevezetése előtt próbafőzést végez
- időnként az étkezések idején meglátogatja a csoportot és az étel fogyasztásának módjáról tapasztalatot szerez
- rendszeresen részt vesz továbbképzéseken

- további feladatait részletesen a munkaköri leírás tartalmazza

Specifikus munkaköri felelősségek, kötelességek:

- köteles munkahelyén beosztásának megfelelő időben pontosan megjelenni, a munkaidő nyilvántartó ívet folyamatosan vezetni
- távolmaradását haladéktalanul – a lehető legrövidebb időn belül – köteles jelenteni a bölcsődevezetőnek
- felel az ételek kifogástalan minőségben való elkészítéséért, a különböző korosztályok számára történt kiszabatok pontos felhasználásáért
- felel az ételminták pontos eltételéért
- felel a konyhában lévő leltári tárgyakért, az állóeszközök állagmegóvásáért
- felel a rábízott élelmiszerek, zöldségfélék, gyümölcsök és egyéb nyersanyagoknak szabályszerű tárolásáért, előkészítéséért
- munkaideje alatt az intézményt csak a bölcsődevezető engedélyével hagyhatja el
- figyelemmel kíséri és összehangolja a konyhai kisegítők munkafolyamatait
- a bölcsőde belső ügyeit érintő kérdésekben titoktartási kötelezettség terheli
- a gyermekekről való gondoskodása során, ill. a velük való érintkezéskor magatartásában érvényesítenie kell az intézmény nevelési stílusát és értékét

Helvettesítés:

Távolléte esetén a konyhai kisegítő teljes körűen látja el feladatát.

9. Konyhai kisegítő

A munkakör célja:

A bölcsődei főzési tevékenység technikai kiszolgálása, a higiéniai feltételek folyamatos biztosítása.

Munkáját a szakács / diétás szakács közvetlen irányításával végzi az egészségügyi – munkavédelmi – érintésvédelmi - tűzvédelmi, valamint a Veszélyelemzés és Kritikus Ellenőrzési Pontok (HACCP) rendszer, az Útmutató a vendéglátás és étkeztetés jó higiéniai gyakorlatának (GHP) szigorú betartásával.

Felelőssége:

Kiterjed az előkészítés, főzés, tálalás műveleteihez tartozó technológiai utasításoknak betartása egészére.

Feladatai:

- munkáját a szakács / diétás szakács irányítása alatt végzi
- a szakácstól átvett nyersanyagok előkészítése – mosás, tisztítás, darabolás – a kijelölt helyen, külön e célra rendszeresített kötényben
- a szakács / diétás szakács irányításával az étkezési segédtevékenységek elvégzése
- a megfelelő előírások szerint végzi az üzemi edények mosogatását
- tisztán tartja az előkészítő-, főző-, és raktárhelyiségeket.
- naponta takarítja a főzőkonyhát és a hozzá tartozó helyiségeket, berendezési tárgyakat, tűzhelyeket, gázszámolyokat
- az ételhulladék tároló edényeit, helyiségeit naponta gondosan tisztán tartja
- köteles megismerni a bölcsőde HACCP rendszerét, s a munkaköréhez szükséges ismereteket elsajátítani

- a HACCP rendszer előírásai szerint végzi a környezeti higiénia betartására vonatkozó napi, heti takarítási feladatait
- nagy gondot fordít arra, hogy egyetlen szennyes edény se maradjon. A mosogatók, a tűzhelyek, a pultok, az asztalok tiszták és rendezettek legyenek. A kövezet frissen legyen felmosva, ételmaradék, morzsa ne adjon talajt a kórokozók és a rágcsálók terjedésének
- segédkezik az élelmiszereknek a megfelelő helyre való eljuttatásában, kezeli, és tisztán tartja a konyhai gépeket
- azonnal jelenti a szakácsnőnek a gépek meghibásodását, illetve a legkisebb munkahelyi balesetet is. A meghibásodott gépet, azonnal leállítja
- naponta, illetve szükség szerint elkészíti a fertőtlenítő oldatot a konyhában
- betartja a munka- és tűzvédelmi előírásokat
- a személyi és környezeti higiénére fokozottan ügyel. Betartja a higiéniai mosogatási utasítást
- a konyhai hulladékot és ételmaradékot az előírt helyen és módon tárolja
- köteles megismerni a konyha HACCP rendszerét, melyből a munkaköréhez kapcsolatos feladatokat előírászerűen végrehajtja
- a személyi higiénia esetén naponta tiszta ruhát cserél
- rendszeresen részt vesz a továbbképzéseken
- köteles munkahelyén beosztásának megfelelő időben pontosan megjeleníteni, a jelenléti ívet folyamatosan vezetni
- távollmaradását haladéktalanul - a lehető legrövidebb időn belül - köteles jelenteni a bölcsődevezetőnek
- további feladatait részletesen a munkaköri leírás tartalmazza

Specifikus munkaköri felelősségek, kötelességek:

- Vezeti és betartja HACCP – kézikönyvben a számára előírt feladatokat. Szakács / diétás szakács hiányzásakor egyszerűbb ételeket segítséggel megfőz.
- Nyersanyagot, ételt a bölcsődéből kivinni szigorúan tilos!

Helyettesítés:

Távolléte esetén az élelmezésvezető teljes körűen látja el feladatát.

10. Bölcsődei dajka

A munkakör célja:

A bölcsődehelyiségének, a felszerelésének és a gyermekek ellátásához, neveléséhez kapcsolódó tárgyakkal, játékokkal a higiéniai szabályok szerinti tisztítása, takarítása. Technikai segítségnyújtás a kisgyermeknevelőknek. Szükség szerint felügyelet a gyermekekre.

Feladatai:

- tisztántartja a beosztásában előírt helyiségeket. A helyiségek higiénés besorolásának megfelelően végzi a napi, heti, havi takarítást, negyedévenkénti takarítást (ablaktisztítást, csempemosást stb.) fertőtlenítést
- a kijelölt helyiségeket naponta, de szükség esetén többször is higiénés eljárással felmossa
- az egységébe tartozó helyiségek napi egyszeri nagytakarítását és a gyermekek napirendjébe tartozó, illetve napirendjéhez alkalmazkodó többszöri takarítást elvégzi

- a nyári nagytakarítást a zárás időtartamához igazítja
- pontosan adagolja a tisztításhoz szükséges vegyszereket
- a takarításhoz használt vegyszereket az előírásnak megfelelően használja, használat után gondosan, a gyermekektől elzártan tárolja
- az előírt hatóidőket betartja
- a gondozási egységekben, csoportszobákban a gyermekek napirendjéhez igazodva végzi a tisztítási, takarítási műveleteket
- naponta tisztán tartja a szennyes- és szemetes badellákat, kiürítéséről folyamatosan gondoskodik
- a WC-eket, kézmosókat, naponta és szükség szerint fertőtleníti
- gondoskodik személyi higiénéjéről és ruházata tisztaságáról
- előkészíti az alváshoz szükséges ágyakat, ágyneműt a napirendhez alkalmazkodva. Alvás után rendezetten elrakja.
- az egységekhez tartozó terasz, bejáratok tisztántartásáról gondoskodik
- gondoskodik a takarításhoz szükséges anyagok, eszközök tárolásáról, tisztántartásáról
- a munkaidejében meghatározott időben, ill. szükség szerint betartja a gyermekek felügyeletét csoportszobában és a játszóudvaron egyaránt
- a gyermekekről információt nem ad ki a szülő felé
- a gyermekekkel való kapcsolata, ill. a velük való érintkezéskor magatartásában érvényesítenie kell az intézmény nevelési stílusát és értékét

A gyermekekkel kapcsolatos feladatok:

- az ételeket a konyhából a csoportszobába bekészíti
- a létszámnak megfelelően a tálaló kocsira felkészíti az edényzetet
- az ételekkel kapcsolatos tevékenységeknél ismeri, és mindenkor betartja a HACCP kézikönyv előírásait a szállítási útvonalra, az étel kiszolgáltatására, az ételmaradék kezelésére vonatkozóan
- az ételszállításkor, mosogatáskor, a takarításkor a tevékenységnek megfelelő munká- illetve védőruházatot visel
- felügyeli a gyermekeket arra az időtartamra, mely alatt a kisgyermeknevelő gondozási tevékenységet végez egy másik helyiségben
- további feladatait részletesen a munkaköri leírás tartalmazza

Specifikus munkaköri felelősségek, kötelességek:

- az előzetes és az éves munka alkalmassági vizsgálaton részt vesz
- a HACCP-rendszer és kézikönyv előírásainak ismerete az abban előírtak betartása, a szükséges dokumentációba történő bejegyzések határidőben és pontosan történő megtétele
- betartja a munka- és tűzvédelmi előírásokat. A használatra kiadott eszközök, a leltárban lévő tárgyakért és rendeltetésszerű használatáért felel
- ügyel a személyes tisztaságára, ruházata cseréjére, /takarítás, tálalás/ során védőruházatot visel
- köteles munkahelyén beosztásának megfelelő időben pontosan megjelenni, a munkaidő nyilvántartó ívet folyamatosan vezetni
- távolmaradását haladéktalanul - a lehető legrövidebb időn belül - köteles jelenteni a bölcsődevezetőnek
- az intézményi szintű szabályok, a helyi közösség által kialakított és követendőnek tartott szabályok megtartásáért, a munkafegyelem megőrzéséért, valamint a

közalkalmazotthoz méltó magatartás tanúsításáért mind a munkahelyen, mind azon kívül

Helystettesítés:

Távolléte esetén az egységében dolgozó kisgyermeknevelők teljes körűen látják el feladatát

11. Irodai adminisztrátor

A munkakör célja:

Az Egyesített bölcsödékben dolgozó munkavállaló munkájának teljeskörű támogatása. Biztosítja a fenntartó, a GESZ és valamennyi telephely közötti információáramlást.

Munkaköri jogosultsága:

Kezdeményezési, javaslattételi joga van a feladatait érintő egyszerűsítésre és ésszerűsítésre. Javaslattételi joga van a postázási, irattározási feladatok egyszerűsítése és ésszerűsítése érdekében.

Felelősségi köre:

Kiterjed a munkaszervezet arculatára, a munkaeszközeire, a felettese által szóban, vagy írásban kiadott feladatok hatékony, precíz, minőségi elvégzésére.

A tudomására jutott információkat illetve a szervezetre vonatkozó azonosítható adatokat, illetve szellemi tulajdonnal kapcsolatos mindenfajta információt - bizalmasan kezeli, - azokat harmadik személynek át nem adja, - maga, vagy mások hasznára azok részeit, vagy egészét hasznosítás céljából nem alkalmazza.

Kiterjed az adatvédelmi, iratvédelmi és iratkezelés szabályszerűségére.

Munkáját közvetlenül az intézményvezető irányítása és útmutatása alapján végzi.

Feladatai:

- adatbeviteli feladatok ellátása
- táblázatba, adatbázisba adatokat feltölteni, frissíteni, korrigálni
- jelentések, kimutatások, táblázatok készítése
- adatbázisokból adatok lekérdezése, egyszerűbb szűrések elvégzése
- kapcsolattartást szolgáló írásbeli dokumentumok készítése
- dokumentumszerkesztés
- adatok, információk kérése, gyűjtése, továbbítása hagyományos és/vagy elektronikus úton
- közreműködik az EBI által használt adatok, információk rendszerszerű nyilvántartásában, feldolgozásában
- iratok, dokumentumok kezelése
- irodai kommunikációs eszközöket használni
- üzeneteket átvenni, továbbítani
- feljegyzéseket, emlékeztetőt készíteni
- programok, rendezvények szervezéséhez szükséges háttéranyagok előkészítése segítségével
- ellátja a szervezet irodai-ügyviteli munkaterületén az adminisztrátori feladatokat
- számítógépes adatrögzítés, számlanyilvántartás rögzítése
- honlap szerkesztés, anyagok feltöltése
- irodaszer szükséglet felmérés, árajánlat, megrendelés, beszerzés lebonyolítása

- gondoskodik minden a bölcsődék felé irányuló kimenő, beérkező irat pontos iktatásáról az erre kinevezett iktatókönyvben (postakönyvben) az érvényes iratkezelési szabályzatnak megfelelően, valamint a bölcsődei postázó füzetben
- iratok selejtezése, elszállításnak megszervezése megsemmisítés céljából
- postázási feladatok ellátása
- további feladatait részletesen a munkaköri leírás tartalmazza

Helyettesítés:

Hiányzása esetén feladatát az ugyanazon munkakörben foglalkoztatott látja el teljes körűen.

12. Kerti munkás

A munkakör célja:

Az intézményt körülvevő játszóudvar, kert és az intézményt körülölelő zöld övezetben alapvető kertészeti tevékenység ellátása.

Felelősségi köre:

Felelős a fent nevezett terület tisztántartásáért, ápolásáért.

Feladatai:

- a játszóudvar naponkénti ellenőrzése (hulladék, törmelék, gombák eltávolítása)
- a bölcsőde udvarának, játszókertjének tisztántartása, a bölcsődét övező járdák, belső utak, lépcsők lesöprése
- a gyermekek játszóudvarának locsolása (portalanítás)
- fű, cserjék gondozása, nyírása, szükség szerint pótlása (ültetés), locsolás
- a homokozók napi egyszeri felásása, gereblyézése a gyermekek napirendjéhez igazodva
- a bölcsőde egész területén és az utcafronton található cserjék alatti terület, és az ágyások rendszeres gyomtalanítása, tavasszal a föld fellazítása
- ősszel a lehullott levelek összegereblyézése (fák alól, cserjék alól, járdák, utcafronti rész), egy helyre gyűjtése
- bokrok, sövények metszése, szükség szerint ültetése
- szellőző nyílások, esőcsatornák ellenőrzése, tisztítása ahol elérhető
- téli időszakban udvari csapok, locsolórendszer víztelenítése
- hóeséskor folyamatosan gondoskodni a bejáratok, bölcsődét övező járdák, autóparkoló, lépcsők tisztántartásáról, csúszásmentesítéséről
- további feladatait részletesen a munkaköri leírás tartalmazza

Helyettesítés: távolléte esetén a bölcsődevezető által kijelölt személy látja el teljes körűen feladatát

V. FEJEZET AZ INTÉZMÉNY MŰKÖDÉSÉNEK FŐBB SZABÁLYAI

1. *A közalkalmazotti jogviszony, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létrejötte*

Az intézmény az alkalmazottak esetében teljes körűen figyelembe veszi a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény vonatkozó útmutatásait, valamint a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII.26.) Korm. rendelet irányelveket.

Közalkalmazotti jogviszony határozatlan/határozott időre történő kinevezéssel és annak elfogadásával jön létre. A kinevezést és annak elfogadását írásba kell foglalni. A jogviszony létrejöttekor az alkalmazott tájékoztatást kap arról, hogy milyen munkakörben, milyen feltételekkel és milyen mértékű illetménnyel kerül foglalkoztatásra. Az intézmény feladatainak ellátására megbízásos jogviszony keretében is foglalkoztathat külsős személyeket.

Az intézmény megbízási szerződést köthet saját dolgozójával munkakörén kívül eső feladatra, határozott időre, átmeneti időszakra.

Megüresedett álláshelyeket közzétesz a Közzszolgálati Állásportál honlapján, közre adja, a jelentkezés feltételeit majd a jelentkezők közül a legmegfelelőbbet választja ki.

A szakmai követelményekre tekintettel intézményünkben a Kjt. és a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013.(VIII.30.) Korm. rendelet által meghatározott gyakornoki rendszer működik, melynek részletes tartalmát, a gyakornok és a segítő kötelezettségeit, a számonkérés feltételeit valamint az értékelés, köztük a minősítés szabályait külön Gyakornoki szabályzat tartalmazza, melyet a szaktanácsadó készíti el és az intézményvezető hagyja jóvá.

2. *Az intézménnyel közalkalmazotti jogviszonyban álló dolgozók díjazása, munkába járás a munkavégzés költségeinek megtérítése, egyéb juttatások*

A munka díjazására vonatkozó megállapodásokat kinevezési okiratban kell rögzíteni a vonatkozó jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően. A közalkalmazottak illetményének megállapítása érdekében fizetési osztályba és fizetési fokozatba kell besorolni.

A rendszeres személyi juttatások körébe tartozik a foglalkoztatottak **alapilletménye**, illetménykiegészítése, illetménypótléka és mindazon juttatások, amelyek rendszeresen ismétlődve kerülnek kifizetésre.

A közalkalmazott a betöltött munkakör függvényében **illetménypótléka** jogosult.

A munkáltató köteles a munkába járás költségeit, annak meghatározott százalékát a vonatkozó jogi rendelkezések értelmében megtéríteni (vidékről bejárók). Amennyiben a dolgozónak alkalmazása után a munkába járás körülményeiben változás áll be, azt köteles az intézményvezető részére azonnal bejelenteni. Amennyiben ennek nem tesz eleget, visszafizetési kötelezettsége van a számára jogtalanul kifizetett támogatás értékében.

A dolgozóknak a munkakörükkel összefüggő – helyi közlekedést igénylő – feladatellátásért a mindenkori költségvetés függvényében BKK bérletet vagy BKK gyűjtőjegyet biztosít, - kizárólag a munkakörével, ill. a munkája végzéséhez szükséges oda-vissza utazáshoz. A BKK bérletet és a BKK jegyeket magán célra használni nem lehet! A jogosultságot évente felül kell

vizsgálni. A jogosultság az intézménnyel való jogviszony megszűnésével, valamint fenntartói döntés következtében megszűnik.

Munkaruha juttatása a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 12. számú melléklete meghatározza azokat a munkaköröket, melyek esetében munkaruhát biztosítani szükséges. Egyéb munkakörök esetében az intézmény, külön szabályzatában foglaltaknak megfelelően költségvetés függvényében biztosíthat.

Mobiltelefon költségének térítése – maximum 4 000 Ft értékig - az intézményvezető engedélye alapján történhet. Az intézményvezető esetében az engedélyt a vele szemben a munkáltató jogokat gyakorló személy adja meg.

Egyéb juttatás: A Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Közalkalmazotti Szabályzata rendezi.

3. Kártérítési kötelezettség – anyagi, erkölcsi felelősség

A közalkalmazottat közalkalmazotti viszonyból eredő kötelezettségének vétkes megszegésével okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik.

Szándékos károkozás esetén a közalkalmazott a teljes kárt köteles megtéríteni.

Gondatlan károkozás esetén a közalkalmazott legfeljebb hat havi illetménye erejéig felel, a Kjt-ben meghatározott esetekben.

Az intézmény vezetője a vezetői tevékenységének keretében gondatlanul okozott károkért teljes mértékben felel.

A közalkalmazott vétkességére tekintet nélkül a teljes kárt köteles megtéríteni a visszaszolgáltatási vagy elszámolási kötelezettséggel átvett olyan tárgyakban bekövetkezett hiány esetén, amelyeket állandóan őrizetben tart, kizárólagosan használ, vagy kezel, és azokat jegyzék vagy elismervény alapján átvett.

A gazdasági felelőst, egyéb ügyintézőt és a bölcsődevezetőket az általuk kezelt pénz, értékpapír és egyéb értéktárgy tekintetében teljes felelősség terhel, melyet a felelősségvállalási nyilatkozat aláírásával igazolnak.

Amennyiben az intézménynél a kárt többen, együttesen okozták egyetemleges kötelezésnek van helye.

Az intézmény valamennyi dolgozója felelős a berendezési –felszerelési tárgyakért, azok rendeltetésszerű használatáért, megóvásáért.

A dolgozó ruházatában, használati tárgyaiban a munkavégzés folyamán bekövetkezett kárért – kiéve a kizárólag a dolgozónak felróható eseteket- felelősséget vállal az intézmény, ha a kár a dolgozó munkahelyén, vagy más megőrzésre szolgáló helyen elhelyezett dolgokban keletkezett.

A dolgozó a szokásos személyi használati tárgyakat meghaladó mértékű és értékű használati értékeket csak az intézményvezető engedélyével hozhat be, illetve vihet ki az intézményből.

Az intézmény minden dolgozójának alapvető feladata közé tartozik, hogy az egészségük és testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket elsajátítsa, baleset vagy ennek veszélye esetén a szükséges intézkedéseket megtegye.

4. A munkavégzés teljesítése, munkaköri kötelezettségek, hivatali titkok megőrzése

A munkavégzés teljesítése az intézmény vezetője által kijelölt munkahelyen, az ott érvényben lévő szabályok a kinevezési okmányban leírtak szerint történik.

A dolgozó köteles a munkakörébe tartozó munkát képességei kifejtésével, az elvárható szakértelemmel és pontossággal végezni, a hivatali titkot megtartani.

Nem közölhet illetéktelen személlyel olyan adatot, amely a munkaköre betöltésével összefüggésben jutott tudomására, különösen, amelynek közlése a munkáltatóra, vagy más személyre hátrányos következményekkel járhat.

Nem adható felvilágosítás azokban a kérdésekben, amelyek hivatali titoknak minősülnek, és amelyek nyilvánosságra kerülése az intézmény érdekeit sértené

A dolgozó munkáját az arra vonatkozó szabályoknak és előírásoknak, a munkahelyi vezetője utasításainak, valamint a szakmai elvárásoknak megfelelően köteles végezni.

Az intézménynél hivatali titoknak minősülnek a következők:

- 1) a dolgozók személyes adatai, különösen bérezésükkel kapcsolatos adatok,
- 2) ellátottak, gondozottak személyes adatai,
- 3) a dolgozók, ellátottak, gondozottak egészségi állapotára vonatkozó adatok, mint különleges személyes adatok.

A hivatali titok megsértése fegyelmi vétségnek minősül. Az intézmény valamennyi dolgozója köteles a tudomására jutott hivatali titkot mindaddig megőrizni, amíg annak közlésére az illetékes felettesétől engedélyt nem kap.

5. A munkaidő beosztás, bölcsőde nyitva tartása

A közalkalmazotti jogviszonyra vonatkozó belső szabályok kialakításánál elsősorban a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény, illetve a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény előírásai az irányadók.

A törvényes munkaidő minden munkakörben heti 40 óra. A heti 40 óra magába foglalja az ebédidőt is.

A teljes napi munkaidőből **hét órát** kell a munkahelyen eltölteni a bölcsődében foglalkoztatott kisgyermeknevelőknek. (257/2000.(XII.26.) Korm. rendelet alapján)

A kisgyermeknevelők munkaidő beosztása 2 műszakban történik. Figyelembe véve a nyitási – zárási időt, az ellátottak napirendje, lépcsőzetes munkakezdéssel a következő:

6:00 – 14:00
7:30 – 15:30
9:30 – 16:30
11:00 – 18:00

Az egyéb munkakörökre vonatkozó munkarendet a személyre szabott munkaköri leírás tartalmazza.

A bölcsőde nyitvatartási idejének/zárva tartásának meghatározása a fenntartó hatásköre.

A bölcsődék – hétfőtől-péntekig 5 napos munkarenddel - napi nyitvatartási ideje 12 óra, 6:00 órától 18:00 óráig.
alapján.

6. **Bölcsődék napja** évente április 21.

7. **Szabadságolás, helyettesítés rendje**

Az éves rendes szabadság kivételéhez előzetesen a bölcsődevezetőkkel, majd az intézményvezetővel egyeztetett szabadságolási tervet kell készíteni a dolgozóknak. A szabadság igények érvényesítése a közvetlen felettes hozzájárulásával történhet. A rendkívüli és fizetés nélküli szabadság engedélyezésére csak az intézményvezető jogosult.

A bölcsőde zavartalan biztonságos működése érdekében, a szabadság igénybevételét elsősorban a 4 hetes nyári zárás idejére kell biztosítani (tervezhető).

Az „A”, „B”, „C”, „D”, fizetési osztályban az **alapszabadság évi 20 munkanap** az „E”, „F”, „G”, „H”, „I”, „J”, fizetési osztályban az **alapszabadság évi 21 munkanap**. /1992. évi XXXIII. tv. /

A közalkalmazottnak a fizetési fokozatával egyenlő számú munkanap-pótszabadság jár. Az 1. fizetési fokozatban a közalkalmazottat e címen pótszabadság nem illeti meg.

A bölcsődékben nevelő-oktató munkát végző közalkalmazottakat évi 25 munkanap pótszabadság illeti meg, amelyből legfeljebb 15 napot a munkáltató oktató, nevelő, ill. oktatással, neveléssel összefüggő munkára igénybe vehet.

Az intézményben folyó munkát a dolgozók időleges, vagy tartós távolléte nem akadályozhatja. A dolgozó távolléte esetére a helyettesítés rendszerének kidolgozása az intézmény vezetőjének, illetve az adott szervezeti egység vezetőjének a feladata.

A helyettesítés megszervezése, valamint a folyamatos szakmai munka biztosítása végett, távollétét, akadályoztatást minden esetben jelezni kell minimum 24 órát megelőzően az intézmény vezetőjénél, vagy a bölcsődevezetőnél. A jelzés történhet írásba foglalással is.

A helyettesítő személyt a munkaköri leírásban kell meghatározni.

Helyettesítés esetén követendő eljárás:

- az átruházott hatáskör és helyettesítési megbízás másnak át nem adható
- a helyettes a helyettesítés alatt vezetői és ügyintézői teendőit a legjobb tudásának megfelelően, a helyettesített személytől kapott útmutatás, valamint az adott ügyre vonatkozó elképzelései szerint köteles végezni, saját önálló elképzeléseinek érvényre juttatása mellett
- a helyettes nem intézkedhet olyan ügyben, amelynek elhalasztása a helyettesített akadályoztatásának lejártáig lehetséges
- a helyettesítés tartamára a helyettes jogot kap arra, hogy a helyettesített által reá ruházott jogait gyakorolja
- a helyettes e minőségben tett intézkedéseiért saját személyében fegyelmi-, anyagi- és büntetőjogi felelősséggel tartozik
- a helyettesítés alkalmával a munkakör átadás-átvételt írásba kell foglalni – 30 munkanapot meghaladóan
- a helyettes köteles részletesen beszámolni a helyettesítettnek a megtett intézkedésekről, eseményekről és a folyamatban lévő ügyekről

8. Az intézménnyel közalkalmazotti jogviszonyban álló dolgozók képzése, továbbképzése

Az intézmény a felsőfokú-, valamint középfokú tanulmányok folytatásában azokat a dolgozókat támogatja, akiknek munkakörük betöltéséhez nélkülözhetetlen a képzés által nyújtott képesség megszerzése.

A tanulmányok folytatásának általános szabályai:

- mindenki köteles írásban kérelmezni tovább tanulását, akár felsőfokú oklevél megszerzéséről, akár középfokú képzés megszerzéséről van szó
- felsőoktatási, illetve középfokú oktatási intézményben folytatott tanulmányok idején köteles igazolni, hogy beiratkozott az adott félévre
- köteles leadni a továbbtanuló dolgozó a konzultációs, valamint a vizsgaidőpontokat
- köteles a tanulmányok végzésével kapcsolatos távollétét, az oktatási intézmény által kiadott igazolással, vagy más egyéb módon igazolni, ennek hiányában nem kerül elszámolásra a távol töltött idő, csak szabadság vagy fizetés nélküli szabadság terhére – Tanulmányi szerződéssel rendelkező dolgozók esetében. Ennek hiányában csak rendes szabadság, valamint fizetés nélküli szabadság terhére történhet a távollét.

Az intézményvezető tanulmányi szerződést, valamint tanulmányi megállapodást köthet azon dolgozókkal, akiknek a tanulmányai a munkakörük betöltéséhez elengedhetetlen. A szerződésben, megállapodásban foglaltak mind a munkáltatóra, mind a közalkalmazott a nézve kötelező jellegűek.

Akik tanulmányi szerződéssel nem rendelkeznek, a munkáltató nem támogatja sem felsőfokú-, sem középfokú tanulmányaikat.

A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról rendelkező rendelet továbbképzésre kötelezettként nevesíti a gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző személyeket.

A szaktanácsadó a személyes gondoskodást nyújtó intézmény bölcsődevezetőjével egyeztetve éves továbbképzési tervet köteles készíteni.

A továbbképzés költségeihez való hozzájárulás mértéke a rendelkezésre álló összeg, és a jelentkezők száma alapján a költségvetés függvényében kerül meghatározásra.

9. Éves munkaterv

A telephelyek vezetői, ételmezési koordinátor-dietetikus, szaktanácsadó, valamint az intézményvezető az intézmény feladatainak végrehajtására éves munkatervet készítenek.

A munkatervnek tartalmaznia kell:

- a feladatok konkrét meghatározását
- a feladatok végrehajtásáért felelős(ök) megnevezését
- a feladat végrehajtásának idejét
- az ellenőrzések, beszámoltatások rendjét
- végrehajtásra vonatkozó tájékoztatási kötelezettséget.

A munkatervet a szakmai egységek dolgozóival ismertetni kell, valamint meg kell küldeni az intézmény vezetőjének. Az intézmény vezetője az egységes szerkezetbe foglalt munkatervet megküldi a fenntartónak jóváhagyás céljából. Az intézmény vezetője, bölcsődevezetők, az ételmezési koordinátor-dietetikus és a szaktanácsadó a munkatervet végrehajtását folyamatosan ellenőrzi és értékeli.

10. Az intézmény belső és külső kapcsolattartásának rendje

A belső kapcsolattartás

Az intézmény feladatainak hatékonyabb ellátása érdekében a belső szervezeti egységek, bölcsődék egymással szoros kapcsolatot tartanak.

Az együttműködés során a szervezeti egységeknek minden olyan intézkedésnél, amelyik másik szervezeti egység működési területét érinti, az intézkedést megelőzően egyeztetési kötelezettségük van.

A belső kapcsolattartás rendszeres formái a különböző értekezletek, fórumok, stb.
A rendszeres és konkrét időpontokat az intézmény éves munkaterve tartalmazza.

A külső kapcsolattartás

Az eredményesebb működés elősegítése érdekében az intézmény a szülőkkel, szakmai szervezetekkel, társintézményekkel, gazdálkodó szervezetekkel köteles együttműködni.

11. Belső ellenőrzés

Az ellenőrzések célja egyrészt a hibák feltárása, másrészt a szakmai munka hatékonyságának fokozása. Az intézmény belső ellenőrzésének megszervezéséért, rendszerének kialakításáért az intézmény vezetője a felelős. Ezen túlmenően **minden bölcsődevezető felelős a saját területéhez kapcsolódó jogok és kötelezettségek betartásáért.** Az ellenőrzés területe, tartalma, ütemezése és módszere a munkatervben kerül meghatározásra, melytől indokolt esetben el lehet térni. Az munkatervben nem szereplő, eseti ellenőrzések lefolytatásáról az intézmény vezetője dönt.

A belső ellenőrzés feladatköre magában foglalja az intézményben folyó:

- szakmai tevékenységgel összefüggő és
- a gazdálkodási tevékenységgel kapcsolatos ellenőrzési feladatokat.

Az ellenőrzésnek különböző típusai alkalmazhatók. Tárgyát tekintve lehet átfogó – az adott konkrét tevékenység egészére irányuló - célellenőrzés – adott részfeladatra irányuló - témavizsgálat – több érintettnél ugyanazon témára irányuló – és utóellenőrzés – egy korábban lefolytatott ellenőrzés felülvizsgálatára irányuló.

Az ellenőrzés módjai lehetnek pl. esetmegbeszélések, szülőcsoportos megbeszélés, munkatársi értekezlet, nyitás – zárás idejének ellenőrzése, írásos dokumentum vizsgálata, szülői vélemények meghallgatása, beszámoltatás szóban és írásban.

Ellenőrzést végezhető személyek köre:

- intézményvezető
- intézményvezető helyettes
- szaktanácsadó (szakmai ellenőrzés)
- bölcsődevezető – csak az általa irányított szervezeti egység vonatkozásában
- egyéb belső az intézmény alkalmazásában álló személyek – csak és kizárólag az intézményvezető kijelölésével, melynek tartalmaznia kell az ellenőrzés területét és időtartamát

Az ellenőrzések tapasztalatait az intézményvezető, bölcsődevezetők folyamatosan áttekintik, melyek alapján a szükséges intézkedést megteszik, illetve kezdeményezik.

Az ellenőrzések tapasztalatairól, eredményéről és a megtett intézkedésekről az érintetteket, a vizsgált terület vezetőit, valamint a szakmai egység szintű értekezleten a dolgozókat az intézmény vezetője tájékoztatja.

Az ellenőrzés elvei:

- az ellenőrzés legyen rendszeres és állandó, az ellenőrzést végző személyek tapasztalataikat beszéljék meg egymással és arról az intézmény vezetőjét tájékoztassák
- az ellenőrzés legyen segítő szándékú, humánus, igaz, nyílt és őszinte
- a hibák feltárása a szakmai munka fejlődését szolgálja
- az ellenőrzés az intézmény belső rendjét, nyugalmát, a folyamatos munkavégését – az elkerülhetetlen mértéken felül – ne zavarja
- az ellenőrzésnél vizsgálni kell a munkakörre, feladatkörre meghatározott követelmények teljesítését, eredményességét, hatékonyságát, az alkalmazott módszerek, hatékony alkalmazását stb.
- az ellenőrzött dolgozó segítse az ellenőrzést végző személy munkáját
- azokon a területeken, ahol jelentős hiányosságok kerültek feltárássra, ott több személy részvételével az ellenőrzést meg kell ismételni
- az ellenőrzés tényét dokumentálni kell
- a tapasztalatokat közösen beszélje meg az ellenőrzött és ellenőrző, eltérő vélemények esetén, mindkét fél rögzítse írásba véleményét és jutassa el az intézmény vezetőjének.

A Bkr. szerinti belső ellenőrzési feladatok ellátása 2016. június 1. napjától Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimrei Polgármesteri Hivatal és az önkormányzati intézmények – beleértve intézményünket - között létrejött együttműködési megállapodás alapján biztosított.

12. Utasítási jogkör

Az egész intézményre kiterjedő utasítást az intézmény vezetője jogosult írásban/szóban kiadni. A bölcsődevezető csak saját hatáskörben és a vele függelmi kapcsolatban álló dolgozó részére adhat névre szóló utasítást.

Az intézményvezető, vagy bölcsődevezető jelöli ki a munkafeladat felelősét, több munkatárs közreműködése esetén pedig felelős irányítóját (pl. konyha-élelmezésvezető) Kijelölésnek tekintendő a munkaköri leírás is, vagy a vezető részéről személyre szóló feladatkijelölés.

13. Ügyiratkezelés, bélyegző használat

Valamennyi cégszerű aláírásnál cégbélyegzőt kell használni. Valamennyi bélyegzőről, annak lenyomatáról nyilvántartást kell vezetni.

Az ügyiratkezelés és a kiadmányozás rendje az Iratkezelési Szabályzatban, míg a bélyegzők használata és kezelése a Bélyegzőhasználati Szabályzatban kerültek meghatározásra. A fentiek irányításáért és ellenőrzéséért, valamint aktualizálásáért az intézmény vezetője (bölcsődevezető) a felelős.

14. Az intézmény gazdálkodásának rendje

Az intézmény gazdálkodásával, ezen belül kiemelten a költségvetés tervezésével, végrehajtásával, az intézmény kezelésében lévő vagyon hasznosításával összefüggő feladatok, hatáskörök szabályozása - a jogszabályok és a fenntartó rendelkezéseinek figyelembevételével - az intézmény vezetőjének feladata.

Kötelezettségvállalás, ellenjegyzés, teljesítésigazolás, érvényesítés, utalványozás rendje

Kötelezettséget az intézménynél az intézményvezető vállal.

Átruházott hatáskörben, az alábbi esetekben a bölcsődevezetők vállalnak kötelezettséget a részükre kiadott költségvetési előirányzat erejéig:

- a) gyógyszer beszerzés
- b) irodaszer, nyomtatvány beszerzés
- c) egyéb szakmai anyagbeszerzés
- d) üzemeltetési anyagok beszerzése.

Az engedélyezett keretek a bölcsőde férőhelyszáma, kihasználtsága és egyéb tevékenysége szerint eltérőek lehetnek. Az előirányzatok az éves költségvetés jóváhagyását követően kerülnek meghatározásra.

Ellenjegyzésre, érvényesítésre és utalványozásra a GESZ kijelölt munkatársa jogosult.

15. Az intézmény létesítményeinek, helyiségeinek és tárgyi eszközeinek használati rendje

Az intézményt felkeresők, vele kapcsolatba kerülőknek tiszteletben kell tartaniuk az érvényben lévő Házirendet – melyet, az intézmény vezetőjével, valamint a jogszabályokban előírt szervezetekkel jóvá kell hagyatni, majd jól látható helyen ki kell függeszteni.

Főszabályként érvényesül valamennyi szervezeti egységnél, hogy szülő egyedül nem maradhat irodái, illetve egyéb helyiségben. A várakozás az erre kijelölt helyiségekben történhet csak.

Az intézményből bármilyen tárgyi eszközt csak az intézményvezető (bölcsődevezető) engedélyével, átvételi elismervény ellenében lehet kivinni, melyet az iktatást követően el kell helyezni a leltári dokumentációs csomagban. Nem intézményi tulajdont képező eszközöket, anyagot szintén csak intézményvezetői (bölcsődevezetői) engedéllyel lehet behozni. Ez esetben az intézményt semmilyen kártérítési és egyéb felelősség nem terheli.

Az intézmény-tagintézmények bejáratát címtáblával (az intézmény részére engedélyezett névvel) kell ellátni, homlokzatán nemzeti és EU-s zászlót kell elhelyezni.

Az intézmény épületeit, helyiségeit, tárgyi eszközeit rendeltetésüknek megfelelően kell használni. Az intézmény helyiségeinek, létesítményeinek és azok berendezési tárgyainak, valamint eszközeinek használói felelősek:

- fegyelmi- és kártérítési felelősséggel az intézmény tulajdonának megóvásáért, védelméért
- fegyelmi felelősséggel a tűz- és baleset- megelőzési, illetve a munka- és egészségbiztonsági szabályok betartásáért
- az intézmény rendjének, tisztaságának megőrzéséért
- az intézmény SZMSZ-ében, valamint egyéb szabályzatban és utasításban, a házirendben megfogalmazott előírások betartása.

16. Az intézményben folytatható reklámtevékenység rendje

Az intézményben reklámhordozó anyag, bármilyen hirdetés csak az intézményvezető engedélyével helyezhető ki. A reklámhordozó anyag nem ösztönözhet erőszakra, a személyes vagy közbiztonság megsértésére, a környezet, a természet károsítására és nem lehet félelmet keltő.

Tilos közzétenni:

- minden olyan reklámot, amely sérti/sértheti bárki személyes jogait, ahhoz személyes adatai vagy kegyeleti jogait,
- a gyermek, fiatalkorúak szellemi és erkölcsi fejlődését károsító reklámot, így különösen az, amely a gyermek és fiatalkorúakat veszélyes, erőszakos, vagy szexualitást hangsúlyozó helyzetben mutatja be
- burkolt, vagy tudatosan nem észlelt reklámot
- olyan árut reklámozó anyagot, amelynek előállítása és forgalmazása jogszabályba ütközik
- politikai tartalmú reklámanyagokat

17. A sajtó és a tömegtájékoztató szervek részére adott nyilatkozatok és publikációk rendje

Nyilatkozatnak minősül minden, az elektronikus és írott sajtó képviselőinek adott felvilágosítás.

Nyilatkozattétel esetén a következő előírások betartása kötelező:

- az intézményt érintő kérdésekben a tájékoztatásra, illetve nyilatkozat adásra kizárólag az intézményvezető, vagy az általa esetenként meghatalmazott személy jogosult
- a közölt adatok, információk szakszerűségért, pontosságáért, a tények objektív ismertetésért a nyilatkozó személy felel,
- az udvarias, konkrét és szabatos válaszok az elvárhatók,
- a nyilatkozat megtételekor minden esetben tekintettel kell lenni a hivatali titoktartásra vonatkozó rendelkezésekre, valamint az intézmény jó hírnevére és érdekeire
- nem adható nyilatkozat olyan ügygel, ténnyel és körülménnyel kapcsolatban, amelynek idő előtti nyilvánosságra hozatala az intézmény tevékenységében zavart, az intézménynek erkölcsi, anyagi kárt okozna, illetve a kliens gondozási folyamatának kimenetelét károsan befolyásolná, továbbá olyan kérdésekről, amelyeknél a döntés nem a nyilatkozattevő személy hatáskörébe tartozik
- a nyilatkozattevő köteles a vele készült felvételt, kész írott anyagot a közlés előtt áttanulmányozni, és amennyiben nem tartja elfogadhatónak a közlését megtagadni
- külföldi sajtószervek munkatársainak nyilatkozat, felvilágosítás minden esetben csak a felettes szerv engedélyével adható

Az intézmény nevében, illetve az intézményre való hivatkozással intézményi források, adatok és egyéb szakmai tevékenységek eredményei, eseményei közzétételére (publikálására) a közalkalmazott csak az intézmény vezetőjének írásbeli engedélye alapján jogosult. Valamennyi publikáció egy példányát a közalkalmazott köteles a megjelenés előtt, előzetesen az intézmény rendelkezésére bocsátani.

Az intézmény közalkalmazottja munkaidő alatt előadást, ismertetőt, médiaszereplést csak az intézményvezető engedélye alapján vállalhat.

18. Rendkívüli események

Az intézmény működésében rendkívüli eseménynek kell minősíteni minden olyan előre nem látható eseményt, amely a munka szokásos menetét akadályozza, illetve a szolgáltatást igénybe

vevők és a dolgozók biztonságát és egészségét, valamint az intézmény épületét, felszerelését veszélyezteti.

Rendkívüli eseménynek minősül különösen:

- a közrendet sértő, veszélyeztető esemény, vagy arra utaló esemény, magatartás
- több személyt sújtó, vagy különösen nagy anyagi kárt okozó elemi csapás
- az intézmény vagyonaiban bekövetkezett, jelentős értéket meghaladó kár
- tüzeset vagy robbantás, amelynek kárértéke (helyreállítási értéke) jelentős értékű, valamint sérülést, illetve halálesetet okoz
- a környezetet jelentősen szennyező, emberi egészségre is káros föld-, víz- és légszennyezés
- radioaktív, sugárzó, pszichotróp, mérgező anyag, kábítószer illetéktelen személy birtokába jutása, elvesztése, illetve az itt felsoroltakkal kapcsolatos balesetek
- az intézmény területén, illetve tevékenységi körében történt fegyverhasználat
- minden olyan műszaki zavar, amely az alaptevékenységet veszélyezteti
- minden olyan egyéb jellegű esemény, amely az intézmény rendeltetésszerű működésének szándékos megzavarására irányul.

Amennyiben az intézmény bármely dolgozójának, szolgáltatást igénybe vevőnek az intézmény épületét, vagy a benne tartózkodó személyek biztonságát fenyegető rendkívüli eseményre utaló tény jut tudomására, köteles azt azonnal közölni az intézmény vezetőjével vagy a bölcsődevezetővel (telephely vezetővel) vagy a munka- és tűzvédelmi megbízottal, akik egyben az intézkedésre jogosultak körét is adják.

Az intézkedésre jogosultak, a rendkívüli esemény bekövetkezése esetén az emberi élet és javak mentése érdekében haladéktalanul intézkedni.

Amennyiben az intézkedésre jogosultak nem elérhetőek, illetve bármilyen oknál fogva akadályoztatva vannak, a rendkívüli esemény bekövetkezése esetén az emberi élet és javak mentése érdekében haladéktalanul kötelesek intézkedni, az azokat észlelő személy is.

Egyidejűleg gondoskodnia kell arról, hogy az eseményről az intézkedésre hivatott szervek mielőbb értesüljenek.

Köteles továbbá, a rendkívüli eseményről, valamint körülményeinek kivizsgálásáról beszámolni a fenntartó, illetve felettes szerv felé is.

Rendkívüli esemény esetén intézkedésre jogosult:

- az intézmény vezetője
- intézményvezető helyettes
- telephely vezetője
- munka- és tűzvédelmi megbízott

A rendkívüli eseményről azonnal értesíteni kell:

- az intézmény vezetőjét
- az intézmény fenntartóját
- tűz esetén a tűzoltóságot
- robbantással történő fenyegetés, lopás, fegyverhasználat stb. esetén a rendőrséget
- személyi sérülés esetén a mentőket
- egyéb esetekben az esemény jellegének megfelelő rendvédelmi, illetve katasztrófaelhárító szerveket, ha ezt az intézmény vezetője szükségesnek tartja.

Rendkívüli eseménynek minősül az is, amikor a közalkalmazott elháríthatatlan külső ok miatt nem tud eljutni a munkavégzésének helyére (pl. BKK, MÁV sztrájk, közlekedési akadály). Ilyen esetben dönthet a fizetett szabadság kivétele, vagy igazolt távollét mellett díjazás nélkül. A kieső munkaidő ledolgozására nincs lehetőség. A választott lehetőségről a bölcsődevezetőt, intézményvezetőt írásban tájékoztatni kell.

19. Az intézmény honlapja

Az intézmény honlapjára kerülő szövegért, minden információért, adatért a bölcsődevezető illetve az intézmény vezetője felel. A honlap készítésénél, aktualizálásakor mindenkor be kell tartani a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályokat, előírásokat. Az intézmény honlapján csak az intézmény dokumentumai, rendezvényei, információi szerepelhetnek. Amennyiben más intézmény, vagy szervezet dokumentuma kerül ki a honlapra, a hivatkozást minden esetben meg kell jelölni. Az intézmény honlapja adjon minél több információt az intézmény működésével kapcsolatosan, mely érinti a gondozottak személyét és az érdeklődőket. Az intézmény honlapjának folyamatos frissítéssel, a legfrissebb információkat kell tartalmaznia.

20. Gyakorlati hely biztosítása – hallgatók fogadásának rendje

Az intézményben gyakorlatot töltő hallgató csak az intézményvezető engedélye alapján tartózkodhat. A hallgató intézményi befogadó lapját az intézmény vezetője, vagy az általa meghatalmazott személy írhatja alá. A hallgatónak meg kell ismernie és be kell tartania az intézmény házirendjét, belső szabályzatait, tűz- és munkavédelmi előírásait. A hallgató által készített írásos záró beszámoló anyag a kijelölt tereptanár engedélye nélkül nem kerülhet leadásra az oktatási intézmény felé. A hallgató munkáját segítő tereptanár, gyakorlatvezető pedagógus kijelölés az intézményvezető hatásköre.

21. Dohányzás intézményen belüli szabályozása

Valamennyi szervezeti egység esetében az épületben, beleértve a külső udvart is tilos a dohányzás. Dohányzásra kijelölt hely, csak az intézményen, épületen, udvaron kívül található. A kijelölést és a tiltást tartalmazó kiírást jó látható helyen ki kell függeszteni. A dohányzás szabályaira vonatkozó előírást megszegő dolgozó esetében a kiszabott pénzbüntetés a dolgozó személyt terheli, a munkáltató általi felelősségre vonás terhe mellett.

22. Adatkezelés, adatszolgáltatás rendje

Az intézményben az adatkezelés és adatszolgáltatás – különös tekintettel a személyes adatok kezelése során - biztosítani kell, hogy a vonatkozó előírások alapján vezetett nyilvántartásokat, adatokat jogszerűen kezeljék, valamint az adatvédelem és adatbiztonság követelményei érvényesüljenek. Meg kell akadályozni a jogosulatlan hozzáférést, az adatok megváltoztatását és jogosulatlan nyilvánosságra hozatalát. Ennek érdekében a szolgáltatást igénybevevőt tájékoztatni kell az intézmény adatgyűjtéséről, az adattovábbítások rendjéről, különös tekintettel a személyes adatok kezelésére vonatkozó szabályokról. Személyes adatok kizárólag érvényes jogalappal (pl: érintett hozzájárulása, jogszabály alapján) kezelhetőek, amely adatkezelés részleteit a vonatkozó adatkezelési és adatvédelmi szabályzatok, tájékoztatók tartalmazzák.

VI. FEJEZET AZ INTÉZMÉNY MUNKÁJÁT SEGÍTŐ TESTÜLETEK, SZERVEK, KÖZÖSSÉGEK

Az intézmény vezetője a hatékony és a magas színvonalú szakmai munka, a racionális gazdálkodás követelményét figyelembe véve rendszeresen tájékozódik és tájékoztat a számára biztosított fórumokon.

Az intézményi munkát segítő fórumok:

- vezetői értekezlet
- munkaértekezlet
- ételmezésvezetői megbeszélés
- kisgyermeknevelői munkaközösség
- szakmai vitafórum (SZAVIK)
- szülőcsoportos megbeszélések
- szülői érdekképviselői fórum
- szakszervezet
- Módszertani feladatokat ellátó szervezet - Magyar Bölcsődék Egyesülete
- „Nyitnikék” Alapítvány

Vezetői értekezlet:

Az intézmény vezetője havonta egy alkalommal valamint szükség szerint - előre egyeztetett időpontban - vezetői értekezletet tart.

A vezetői értekezletre meghívottak:

- intézményvezető
- intézményvezető helyettes
- bölcsődevezetők
- szaktanácsadó szükség esetén
- gazdasági ügyintéző/munkaügyi ügyintéző szükség esetén
- ételmezési koordinátor – dietetikus szükség esetén
- fenntartó képviselője szükség esetén

A vezetői értekezlet feladata:

- tájékozódás a belső szervezeti egységek, - bölcsődék - szakmai közösségek munkájáról,
- az intézmény, valamint a belső szervezeti egységek, szakmai közösségek aktuális és konkrét tennivalóinak áttekintése
- feladatmutatók ellenőrzése
- az intézményt érintő szervezeti és működési feladatok, kérdések megbeszélése

Az intézmény működését segítő testületek, szervek és közösségek üléseiről feljegyzést kell készíteni, megőrzéséről az intézmény vezetője gondoskodik.

A feljegyzésnek tartalmaznia kell:

- az ülés helyét, időpontját
- a megjelentek nevét
- a tárgyalt napirendi pontokat
- a tanácskozás lényegét
- a hozott döntéseket

2020.11.01. 10:00

VII. FEJEZET ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. Jelen SZMSZ a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba.
2. Az SZMSZ naprakész állapotban tartásáért az intézményvezető felelős.
3. Az intézményvezető köteles gondoskodni, hogy a szabályzatban foglaltakat az érintettek megismerjék és a „Megismerési nyilatkozat” aláírásával annak tényét igazolják.

Budapest, 2020. november 5.

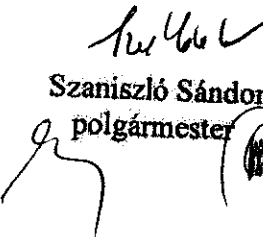

 Marton Attiláné
 intézményvezető

Záradék:

Ezen Szervezeti és Működési Szabályzatot Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Polgármestere a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46.§ (4) bekezdésében kapott felhatalmazás és a Képviselő-testület Egészségügyi és Szociális Bizottsága jogkörében eljárva 2020. december 1. hatályba lépés napjával jóváhagyom.
 Ezzel egyidejűleg a 138/2019. (VI.12.) NB határozattal jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzat hatályát veszti.

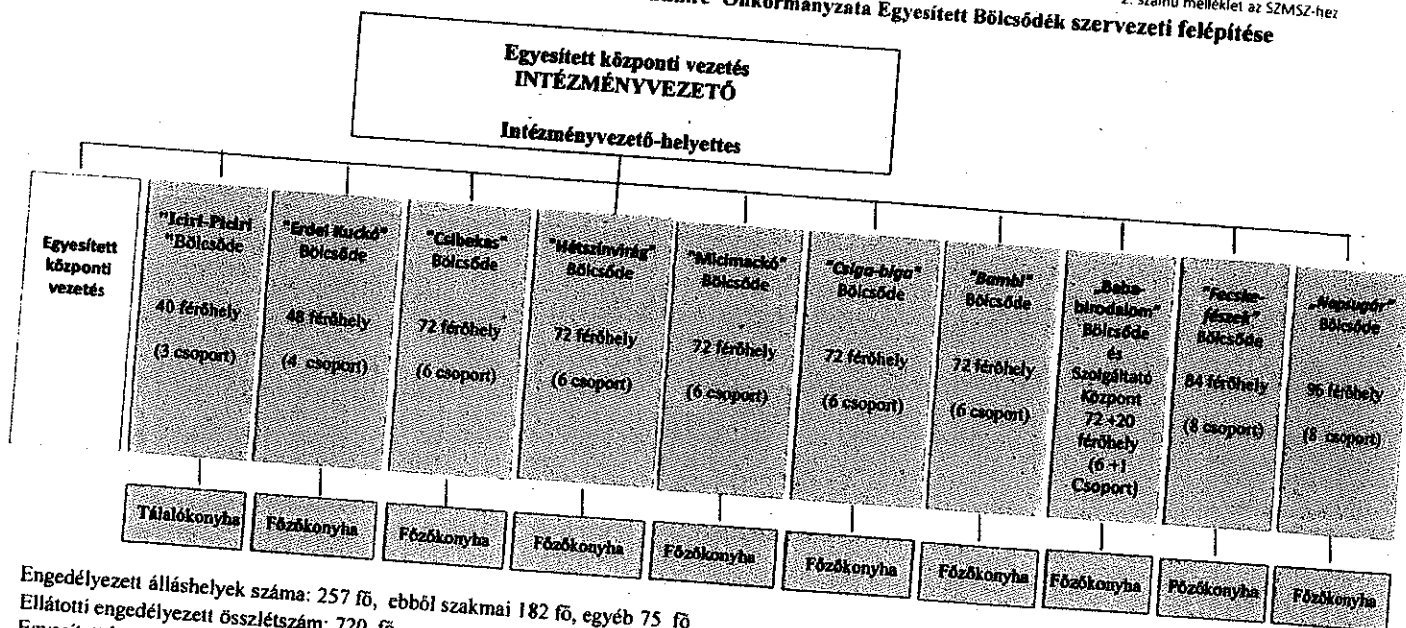
Budapest, 2020. 02.

 Szaniszló Sándor
 polgármester

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Egyesített Bölcsődék szervezeti felépítése 2. számú melléklet az SZMSZ-hez

Engedélyezett álláshelyek száma: 257 fő, ebből szakmai 182 fő, egyéb 75 fő
 Ellátotti engedélyezett összlétszám: 720 fő
 Egyesített központi vezetés: 8 fő

BUDAPEST FŐVÁROS XVIII. KERÜLET
PESTSZENTLŐRINC-PESTSZENTIMRE ÖNKORMÁNYZATA

POLGÁRMESTER

1184 Bp., Üllői út 400. ☎:1675 Bp. Pf. 49. ☎:296-1300 🌐: www.bp18.hu

216./2020. (XII.24.) polgármesteri határozat

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Polgármestere a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46.§ (4) bekezdésében kapott felhatalmazás és a Képviselő-testület Egészségügyi és Szociális Bizottsága jogkörében eljárva úgy dönt, hogy

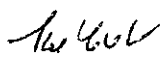
1. a Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Egyesített Bölcsődék Szervezeti és Működési Szabályzatát 2020. december 1-jei hatállyal az előterjesztés 1. számú melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja és ezzel egyidejűleg a 138/2019.(VI.12.) sz. NB határozattal elfogadott SZMSZ-t hatályon kívül helyezi.

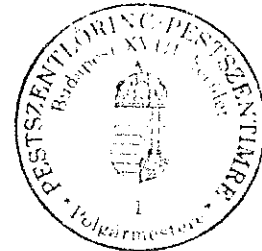
2. felkéri a Jegyzőt és ezen feladat ellátásáért felelős alpolgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: 2020. november 30.

Felelős: polgármester, jegyző, alpolgármester

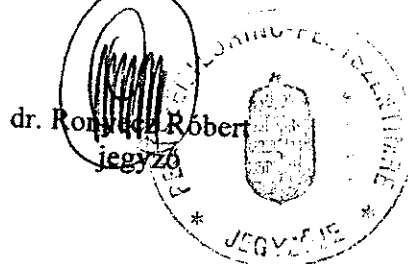
Budapest, 2020. november 24.

Szaniszló Sándor
polgármester

Közzétéve: 2020.11.24.

dr. Ronyecz Róbert
jegyző

ay ay